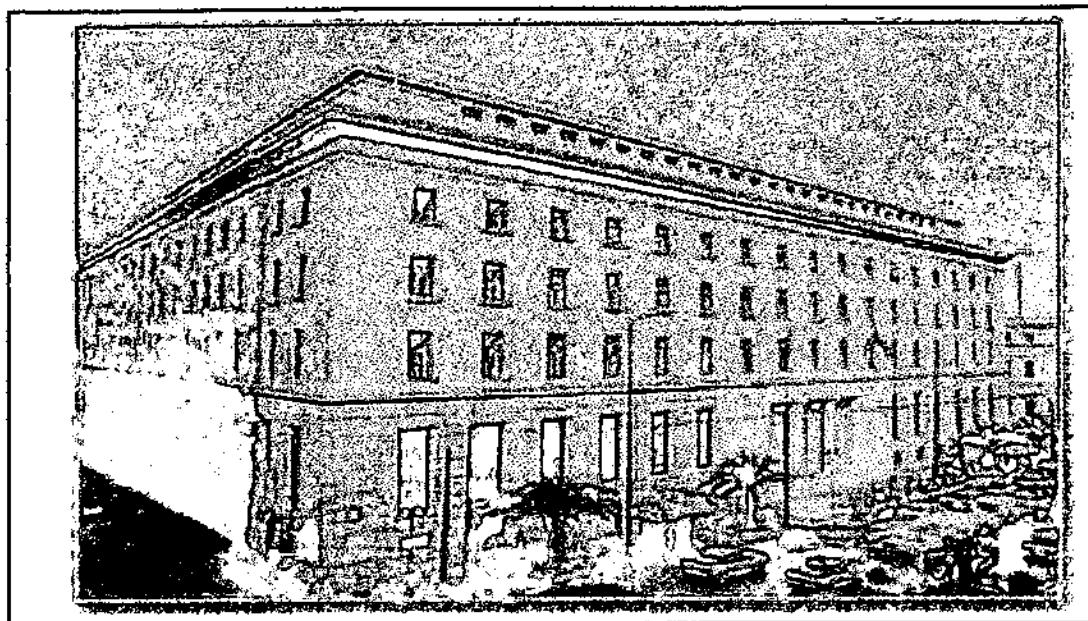

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ

ΘΕΜΑ

**“ΟΡΓΑΝΩΣΗ , ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.
ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΔΕΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ”.**

(ειδίκευση στον τραπεζικό τομέα)

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΘΕΟΔΩΡΑΤΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ : ΚΟΝΤΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΠΕΤΑΚΑΚΗ ΞΑΝΘΙΠΠΗ

ΠΑΤΡΑ 2000

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 6433

**“ΟΙΟΝ ΔΙ’ ΥΠΑΛΛΑΓΜΑ ΤΗΣ ΧΡΕΙΑΣ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑ
ΓΕΓΟΝΕ ΚΑΤΑ ΣΥΝΘΗΚΗΝ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥΤΟ
ΤΟΥΝΟΜΑ ΕΧΕΙ ΝΟΜΙΣΜΑ , ΟΤΙ ΟΥ ΦΥΣΕΙ ΑΛΛΑ
ΝΟΜΩ ΕΣΤΙ”.**

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ “ΗΘΙΚΑ” , Νικομαχεία IV , 10 κεφάλαιο

Λίγα λόγια για την Πτυχιακή Εργασία μας

Το αντικείμενο της έρευνας μας βασιζότας στην Οργάνωση, Διοίκηση και Ασπουργία των τραπεζών. Θεωρήσαμε, ός συνεργασία πάντα με τον επόπτη μας, ότι ένα τέτοιο θέμα θα μπορούσε να δώσει μερικά επιπλέον στοιχεία για τον Οργανισμό που συμπέριττη ΤΡΑΠΕΖΑ.

Πρόκειται για έναν Οργανισμό πολύπλοκο και πολυδιάστατο ο οποίος βρίσκεται σε συνεχή εξέλιξη με σκοπό την ταχύτητα και αμεσότητα στην ελυτροεπίπεδη των πελατών του.

Έναν απαραίτητο να τονίσουμε ότι κάθε τράπεζα έχει αρκετά κοντά στοιχεία με τις υπόλοιπες, δυον αφορά τις υπηρεσίες που προσφέρει, αλλά και παρά πολλά διαφορετικά στοιχεία όσον αφορά τον αυτοματογόνο της και τις ενέργειες που κάνει μα την κρατά ψηλά το λεγόμενο budget της.

Έχοντας αλοχιρρόσει πλέον την Πτυχιακή αυτή Εργασία μας, αφείλουμε να δικρίβωσουμε τα μέγιστα ευχαριστήρια μας στον επόπτη και διευθυντή του γηγεντός Διοίκηση Επενδυτικών του Τ.Ε.Ι Πατρών, δρ. Ευάγγελο Θεοδωράτο, για την βοήθεια του καθώς και για την αυγατάθεση του να ειδικεύουμε το θέμα της πτυχιακής, ός ένα τομέα τόσο ενδιαφέρον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1.1 Η ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	σελ.8
1.2 ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.....	σελ.10
1.2.1 Έννοια της Τράπεζας.....	σελ.10
1.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ.....	σελ.11
1.4 Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΡΑΠΕΖΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΟΤΟΕ).....	σελ.13
1.4.1 Βασικές θέσεις και στόχοι της ΟΤΟΕ για τα εργασιακά θέματα..	σελ.15
1.4.1.1 Οι γενικές τάσεις στις εργασιακές σχέσεις.....	σελ.15
1.4.1.2 Στόχοι και προοπτικές	σελ.16
1.5 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	σελ.21
1.5.1 Το κλειδί της επιτυχίας.....	σελ.21
1.5.2 Επιτυχημένη διαδικασία πιστοποίησης.....	σελ.21
1.5.3 Πλεονεκτήματα.....	σελ.22
1.5.4 Χρονική διάρκεια για κάθε φάση.....	σελ.22
1.5.5 Διάφορα άλλα στοιχεία.....	σελ.22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2.1 ΚΟΠΗ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ.....	σελ.24
2.1.1 Δημιουργία νομισματικού χρήματος από την τράπεζα της Ελλάδος	σελ.24
2.1.2 Δημιουργία χρήματος από τις εμπορικές τράπεζες	σελ.25
2.2 ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ.....	σελ.26
2.2.1 Εισαγωγή.....	σελ.26
2.2.2 Ο καθορισμός της πιμής του επιτοκίου βάσει της θεωρίας των δανειακών κεφαλαίων	σελ.27

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3.1 ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....σελ.28

3.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ

3.2.1 Εισαγωγήσελ.29

3.3 ΠΑΘΗΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

3.3.1 Γενικά.....σελ.30
3.3.2 Καταθέσεις ταμιευτηρίου.....σελ.30
3.3.3 Καταθέσεις όψεως.....σελ.31
3.3.4 Τρεχούμενος λογαριασμός κατάθεσης.....σελ.33
3.3.5 Καταθέσεις με προειδοποίησησελ.33
3.3.6 Καταθέσεις Προθεσμίας.....σελ.33
3.3.7 Καταθέσεις σε κοινό λογαριασμό.....σελ.34
3.3.8 Ειδικοί Λογαριασμοί (νέα προϊόντα) Καταθέσεων.....σελ.35
3.3.9 Καταθέσεις σε συνάλλαγμα.....σελ.36
3.3.10 Repos (βραχυπρόθεσμες αγορές τίτλων με συμφωνία επαναπώλησης).....σελ.37

3.4 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

3.4.1 Γενικά,σελ.40
3.4.2 Προεξόφληση Τίτλων του Χαρτοφυλακίου της Επιχείρησης.....σελ. 40
3.4.3 Προκαταβολές έναντι φορτωτικών εγγράφωνσελ.41
3.4.4 Τραπεζική Ενέγγυος Πίστη.....σελ.41
3.4.5 Δάνεια,σελ.43
 3.4.5.1 δάνεια με προσωπική ασφάλεια (δάνεια καταναλωτικής πίστης).....σελ.43
 3.4.5.2 δάνεια (πιστώσεις) με ανοικτό λογαριασμό.....σελ.44
 3.4.5.3 Δάνειο με ενέχυρο (Κινητών Πραγμάτων).....σελ.45
3.4.6 Επενδύσεις,σελ.47

3.5 ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

3.5.1 Γενικά.....σελ.48
3.5.2 Έκδοση εγγυητικών επιστολώνσελ.48
3.5.3 Έκδοση επιταγών και εντολώνσελ.50
 3.5.3.1 Έκδοση επιταγών,σελ.50
 3.5.3.2 Έκδοση εντολών,σελ.50
 3.5.3.3 Έκδοση πιστωτικών επιστολών,σελ.51
 3.5.3.4 Είσπραξη αξιών για λογαριασμό τρίτων.....σελ.51

3.5.3.5 Αγορά χρεογράφων για λογαριασμό τρίτων	σελ.51
3.6 ΆΛΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	
3.6.1 Έκδοση και διάθεση τίτλων για λογαριασμό τρίτων	σελ.52
3.6.2 Φύλαξη κινητών πραγμάτων	σελ.52
3.6.3 Ενοικίαση τραπεζικών θυρίδων	σελ.52

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

4.1 FACTORING

4.1.1 Ορισμός - Χαρακτηριστικά - Είδη – Υπηρεσίες.....	σελ.53
4.1.2 Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα	σελ.53
4.1.2.1 Πλεονεκτήματα για την FACTOR.....	σελ.56
4.1.2.2 Πλεονεκτήματα για την FACTOREE	σελ.56
4.1.2.3 Μειονεκτήματα για την FACTOR	σελ.56
4.1.2.4 Μειονεκτήματα για την FACTOREE	σελ.56

4.2 LEASING

4.2.1 Γενικά	σελ.57

4.3 FRANCHISING

4.3.1 Γενικά	σελ.59

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΤΟ ΧΡΗΜΑ ΣΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

5.1 ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (ΠΛΗΡΩΜΩΝ) - ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ	
5.1.1 Γενικά	σελ.60
5.1.2 Τα επιμέρους ισοζυγία (λογαριασμοί) του Ισοζυγίου Εξωτερικών Συναλλαγών	σελ.60

5.2 ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

5.2.1 Γενικά.....	σελ.61
5.2.2 Συναλλαγματοφόρες συναλλαγές.....	σελ.61
5.2.3 Συναλλαγματοβόρες συναλλαγές	σελ.62
5.2.4 Η αγορά ξένων νομισμάτων.....	σελ.62
5.2.5 Πιστωτική πολιτική	σελ.62
5.2.6 Αγορά επιταγών σε συνάλλαγμα	σελ.63
5.2.6.1 Επιταγές ξένων τραπεζών	σελ.63
5.2.6.2 Ιδιωτικές επιταγές	σελ.63
5.2.6.3 Ταξιδιωτική επιταγή	σελ.63
5.2.7 Τιμή συναλλάγματος και διατραπεζική αγορά συναλλάγματος .	σελ.64
5.2.7.1 Τιμή συναλλάγματος.....	σελ.64
5.2.7.2 Διατραπεζική αγορά συναλλάγματος	σελ.64
5.2.8 Καταθέσεις σε συνάλλαγμα.....	σελ.65

5.2.8.1 Επιτόκια καταθέσεων σε συνάλλαγμα σε ελληνικές τράπεζες	σελ.65
5.3 ΥΠΟΤΙΜΗΣΗ - ΔΙΟΛΙΣΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ	
5.3.1 Υποτίμηση του νομίσματος	σελ.66
5.3.2 Διολίσθηση ενός νομίσματος	σελ.66
5.3.3 Ανατίμηση του νομίσματος	σελ.67
5.4 ΝΕΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΕ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ	
5.4.1 Προϊόντα	σελ.68
5.4.2 Έντολές από και προς το εξωτερικό	σελ.70
5.5 ΟΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΣΤΟΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΧΩΡΟ	σελ.71
5.5.1 Αυτόματες Ηλεκτρονικές Συναλλαγές (Α. Η. Σ.)	σελ.72
5.5.2 Ο ρόλος των υποδομών	σελ.73
5.6 ΔΙΑ.Σ. (ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)	
5.6.1 Ιστορική Διαδρομή	σελ.77
5.6.1.1 Σκοπός των διατραπεζικών συστημάτων	σελ.77
5.6.1.2 Διοίκηση της ΔΙΑΣ	σελ.77
5.6.1.3 Πάγιες Εγκαταστάσεις	σελ.77
5.6.1.4 Τράπεζες Μέλη	σελ.78

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Η ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

6.1 ΘΕΩΡΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	
6.1.1 Έννοια και περιεχόμενο των νομισματικών ενώσεων	σελ.79
6.1.2 Χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση και νομισματική ενοποίηση	σελ.79
6.1.2.1 Εισαγωγή	σελ.79
6.1.2.2 Συσχέτιση των διαδικασιών χρηματοπιστωτικής ολοκλήρωσης και νομισματικής ενοποίησης	σελ.80
6.1.2.3 Κριτήρια αξιολόγησης των νομισματικών ενώσεων	σελ.82
6.1.2.4 Ωφέλεια και κόστος από τη δημιουργία μιας νομισματικής ένωσης	σελ.82

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΕΝΙΑΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

7.1 ΤΟ ΕΥΡΩ	
7.1.1 Γενικά	σελ.84
7.1.1 Τα χαρτονομίσματα Ευρώ	σελ.84
7.1.3 Τα κέρματα Ευρώ	σελ.86

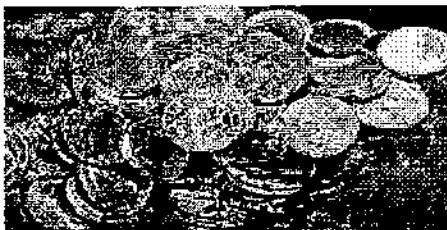
7.2 Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.	
7.2.1 Εισαγωγή	σελ.87
7.3 ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	
7.3.1 Εισαγωγή	σελ.89
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	σελ.92
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ	σελ.93
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ.103

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1.1 Η ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Χρήμα ορίζεται ως το κοινό και από όλους αποδεκτό ανταλλακτικό μέσο . Η πρώτη δημιουργία του τοποθετείται περίπου στον 7ο π.Χ. αιώνα από τους Λύδους , σύμφωνα με τον Ηρόδοτο . Με το πέρασμα των αιώνων το χρήμα που στην αρχή είχε τη μορφή μόνο του νομίσματος , τελειοποιήθηκε – χάριν ευκολίας στην μεταφορά και τη συναλλαγή – και απέκτησε κι άλλες μορφές . Σήμερα το χρήμα χωρίζεται σε κέρματα , χάρτινα νομίσματα , τραπεζογραμμάτια , γραμμάτια κ.α .

Ο κόσμος όπως τον γνωρίζουμε σήμερα δεν θα υπήρχε χωρίς την ύπαρξη του χρήματος . Απλώς δεν θα λειτουργούσε . Ένας κόσμος χωρίς χρήμα θα αποτελείτο από τις πλέον πρωτόγονες και στοιχειώδεις οικονομίες και θα μπορούσε να συντηρήσει μόνο ένα σημαντικά μικρότερο τμήμα του σημερινού πληθυσμού (ανταλλακτική ή οικιακή οικονομία).

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι το χρήμα έχει σημαντικό ρόλο στις σύγχρονες οικονομίες . Το χρήμα θεωρείται μια από τις σπουδαιότερες ανακαλύψεις του ανθρώπου , ίσως η τρίτη κατά σειρά μετά την ανακάλυψη της φωτιάς και του τροχού και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή των ανθρώπων . Οι κοινωνίες θα παρέμεναν στο πρωτόγονο στάδιο χωρίς την ανακάλυψη του χρήματος .

Μολονότι το χρήμα δεν είναι παράγοντας της παραγωγής όπως π.χ. το έδαφος (γη), η εργασία και το κεφάλαιο, είναι όμως η αναγκαία προϋπόθεση των σύγχρονων μεθόδων παραγωγής – ένας επιτρεπτικός παράγοντας , έλλειψη του οποίου οι συντελεστές γη,εργασία και κεφάλαιο θα καθίστατο κατ' ουσία ανίσχυροι (αναξιοποίητοι) .

Ο σύγχρονος πολιτισμός – οι τέχνες και οι επιστήμες καθώς και το εμπόριο – είναι άμεσα συνδεδεμένος με την επινόηση του χρήματος .

Ο Adam Smith είναι φημισμένος για την επίθεση του στην «εμποροκρατική πλάνη» η οποία μπέρδευε το χρυσό και τον πλούτο .

Ο Smith εντούτοις στο περίφημο βιβλίο του « *the wealth of nations* (1776) » , αναφέρει το χρήμα , ως ένα από τα τέσσερα είδη της « κυκλοφορίας

κεφαλαίου ». Αναφερόμενος σε αυτό τα θεωρεί ,ως το σπουδαίο τροχό της κυκλοφορίας .

Το χρήμα επηρεάζει σημαντικές οικονομικές μεταβλητές όπως π.χ. Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (οικονομική δραστηριότητα), το επίπεδο των τιμών και τα επιπόκια .

Η χρησιμοποίηση του χρήματος επιτρέπει επίσης τον καταμερισμό της εργασίας και την εξειδίκευση και συνεπώς την οικονομική αποδοτικότητα (αποτελεσματικότητα). Αυτό βέβαια συνέβαλε στην ανύψωση του γενικού επιπέδου ευημερίας πλατιών λαϊκών στρωμάτων της κοινωνίας .

Ίσως ο καλύτερος τρόπος να αντιληφθεί κανείς την σπουδαιότητα του χρήματος σε μια οικονομία είναι να εξεταστεί μια οικονομία , η οποία δεν χρησιμοποιεί χρήμα . Όταν δεν υπάρχει ένα γενικά αποδεκτό μέσο συναλλαγής , τότε τα άτομα ασχολούνται με τον αντιπραγματισμό , που σημαίνει άμεση ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών με άλλα αγαθά και υπηρεσίες .

1.2 ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

1.2.1 ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Οι τράπεζες είναι επιχειρήσεις εμπορικές και οικονομικές που έχουν σαν σκοπό την εμπορία του χρήματος και της τραπεζικής πίστης.

Οι πρώτες τράπεζες ιδρύθηκαν στην **Ιταλία** και την **Ενετία** το **1171** όπου δέχονταν τις καταθέσεις των εμπόρων και άνοιγαν τις παρά τούτων υπέρ τρίτων διατασσόμενες πιστώσεις.

Η εμπορία του χρήματος και της τραπεζικής πίστης συνιστάται για τις τράπεζες στο να συλλέγουν κεφάλαια προερχόμενα από την αποταμίευση προς το σκοπό του να τα διοχετεύουν στο εμπόριο, τη βιομηχανία και τις διάφορες εργασίες με υψηλότερο τόκο.

Τράπεζες κατά την έννοια του νόμου **5076/31** είναι οι επιχειρήσεις οι οποίες ανεξάρτητα από άλλο σκοπό τους δέχονται κατ' επάγγελμα καταθέσεις χρημάτων ή άλλων αξιών.

Από το γράμμα του νόμου επιτρέπεται αβίαστα η ερμηνεία ότι η τράπεζά είναι η εμπορική εκείνη επιχείρηση που δέχεται καταθέσεις χρημάτων ή άλλων αξιών ανεξάρτητα με σκοπό ένα ευρύ φάσμα τραπεζικών εργασιών.

Κατά την καθαρά νομική έννοια του όρου βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα μιας τράπεζας είναι η κατά κύριο επάγγελμα αποδοχή καταθέσεων από μια επιχείρηση, δηλαδή, η διενέργεια των πιστωτικών εκείνων πράξεων με τις οποίες η εμπορική αυτή επιχείρηση καταλαμβάνει υποχρεώσεις. Όπως όμως είναι γνωστό οι τράπεζες σαν αντικείμενο επαγγελματικών επιδιώξεων, όχι μόνο τις εργασίες καταθέσεων άλλα και άλλες πιστωτικές πράξεις, διενεργούν δε και μια σειρά από άλλες μεσολαβητικές εργασίες.

Σε γενικές γραμμές, τράπεζα κατά την έννοια της κείμενης νομοθεσίας είναι η εμπορική επιχείρηση που συστήνεται και λειτουργεί υποχρεωτικά υπό τη μορφή ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας η οποία είναι η μόνη που μπορεί και έχει τα προνόμια να δέχεται καταθέσεις κατά κύριο επάγγελμα και να ενεργεί όλες τις τραπεζικές εργασίες σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των ειδικών διατάξεων της τραπεζικής νομοθεσίας και των κανονιστικών πράξεων των Νομισματικών Αρχών.

Γενικά τα σημερινά τραπεζικά ιδρύματα χωρίζονται σε τράπεζες καταθέσεων που δανείζονται κεφάλαια από ιδιώτες και τα δανείζουν σε τρίτους και σε εκδοτικές που έχουν το προνόμιο να δίνουν τραπεζογραμμάτια αντί για μεταλλικό νόμισμα.

1.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Επί κυβέρνησης Καποδίστρια φαίνεται επιτακτική ανάγκη ανάπτυξης ενός τραπεζικού συστήματος για την ικανοποίηση των αναγκών της οικονομίας , της μείωσης της τοκογλυφίας και τη βοήθεια στη γεωργία . Έτσι , το 1828 συστήθηκε η Εθνική Χρηματοδοτική Τράπεζα . Οι γενικότερες πολιτικοοικονομικές συνθήκες της περιόδου αυτής , η περιορισμένη τραπεζική δραστηριότητα της τράπεζας αυτής , η αποτυχία της να αναπτύξει την εμπιστοσύνη του κόσμου σε αυτήν και οι λίγες αποταμιεύσεις που έγιναν , κατέληξε στην διάλυση της το έτος 1834 .

Στις 30 Μαρτίου του 1841 ιδρύθηκε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος(Ε.Τ.Ε.) που αποτέλεσε τη βάση για την ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας .

Δυο όμιλοι κεφαλαιούχων από τους οποίους ο ένας αποτελείτο από Έλληνες και Γάλλους , ο δε άλλος από Άγγλους κεφαλαιούχους , υπέβαλαν σχετικές προτάσεις στην κυβέρνηση η οποία ήλθε σε συμφωνία με τον Άγγλο ΓΚΛΑΣ (εκπρόσωπο του ομίλου Ράϊτ) και εξέδωσε (25/01/1836) για την σύσταση της Εθνικής τράπεζας που θα είχε σαν σκοπό την ανάπτυξη της γεωργίας , της βιομηχανίας , του εμπορίου και της ναυτιλίας . Παρά όμως τη συμφωνία που έγινε , ο Ράϊτ διατύπωσε ορισμένες επιφυλάξεις και ο νόμος κατά τη σύσταση της Ε.Τ.Ε. παρέμεινε μόνο στα χαρτιά . Στο μεταξύ , ο Ελβετός τραπεζίτης Εүνάρδος απέστειλε στον Έλληνα φίλο του Γ. Σταύρου 500.000 δρχ. με την εντολή να αντιμετωπίσει την περίπτωση ανάπτυξης των τραπεζικών εργασιών στην Ελλάδα .

Έγιναν διάφορα διαβήματα προς την τότε κυβέρνηση η οποία δέχτηκε να βοηθήσει στη δημιουργία νέας τράπεζας με συμμετοχή 1.000 μετοχών .

Η εξέλιξη των γεγονότων αυτών συντέλεσε στην κατάργηση του νόμου σε 500.000 δρχ. , και παραχωρήθηκε σε αυτήν το δικαίωμα έκδοσης τραπεζικών γραμματίων . Με Βασιλικά διατάγματα που εκδόθηκαν αργότερα καθορίστηκαν οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των μετοχών και ρυθμίστηκαν τα της διοίκησης και της εσωτερικής λειτουργίας .

Το Νοέμβριο του 1841 συνήλθαν οι μέτοχοι σε προπαρασκευαστική συνέλευση για να ρυθμίσουν τα βασικά προβλήματα λειτουργίας της τράπεζας . Στην πρώτη συνέλευση εκλέχτηκε διευθυντής τράπεζας ο Γ. Σταύρου (13/11/1841-31/05/1869), υποδιευθυντής ο κ. Βράνης , τακτικοί σύμβουλοι οι κ.κ. Δ. Ρούζιος και Εμμ.Μενεσθεύς . Ως πρώτο κατάστημα λειτούργησε η οικία του Γ. Σταύρου εκεί όπου βρίσκεται σήμερα το κεντρικό κτίριο της Τράπεζας (Αιόλου και Γ. Σταύρου) .

Υποκαταστήματα της τράπεζας ιδρύθηκαν κατά σειρά πρώτα στη Σύρο το 1843 και έπειτα στην Πάτρα το 1846 .

Κατά το έτος 1848 η τράπεζα αντιμετώπισε την πρώτη οικονομική κρίση λόγω των πολιτικών γεγονότων στην Ευρώπη , που είχαν επίδραση στις εξωτερικές πιστώσεις οι οποίες είχαν ανασταλεί . Στη συνέχεια η κρίση στο εμπόριο χειροτέρευσε την κατάσταση , γιατί οι έμποροι δεν μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις υποχρεώσεις τους προς την τράπεζα .

Την κρίση αυτή την πέρασε με επιτυχία η τράπεζα και αργότερα επέκτεινε τις εργασίες τις . Είναι βέβαιο το γεγονός , ότι η Ε.Τ.Ε. αποτέλεσε τον άξονα της

οικονομικής ζωής της χώρας και της οικονομικής ανάπτυξης της.

Το έτος 1876 αποφασίσθηκε η Εθνική Τράπεζα να βοηθήσει με τη συμμετοχή της στην ίδρυση εταιρείας για την αποξήρανση της λίμνης Κωπαΐδας. Το 1882 ,στη κατασκευή και εκμετάλλευση των σιδηροδρόμων Θεσσαλίας , Πειραιώς – Αθηνών – Πελοποννήσου και σε άλλες κοινωφελείς επιχειρήσεις . Το 1883 παρά τη μεγάλη συμπαράσταση της Ε.Τ.Ε. δεν κάτορθώθηκε να αποφευχθεί η πτώχευση του ελληνικού Κράτους .

Επειδή απεδείχθη ότι ήταν ανέφικτο να συνυπάρχουν στην Εθνική τράπεζα το εκδοτικό προνόμιο παράλληλα με τις εμπορικές δραστηριότητες της τράπεζας , στις 22 Μαΐου του 1928 ιδρύθηκε η έχουσα αποκλειστικό το εκδοτικό προνόμιο , **ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** . Σε αυτή μεταβιβάστηκε το εκδοτικό προνόμιο και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την πιστωτική κυκλοφορία και αφαιρέθηκαν από την Ε.Τ.Ε.. Την 1η Μαρτίου 1928 η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Ε.Τ.Ε. τροποποίησε το καταστατικό της τράπεζας σύμφωνα με τις νέες συνθήκες και εξέλεξε Διοικητή τον κ. Δροσόπουλο αντί του κ. Α. Διομήδη , που διορίστηκε Διοικητής στην Τράπεζα Της Ελλάδος .

Ο Ν.2292 /1953 εξουσιοδοτεί την διοίκηση για την αναγκαστική συγχώνευση των τραπεζικών επιχειρήσεων . Ο νόμος αυτός απέβλεπε κυρίως στην συγχώνευση των δυο τραπεζών -Εθνικής και Αθηνών- πράγμα το οποίο έγινε με βάση το βασιλικό διάταγμα (26-27/02/1953) και συνεστήθη ανώνυμος τραπεζική εταιρεία με την επωνυμία '**ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ και ΑΘΗΝΩΝ**'. Η Ε.Τ.Ε. παραμένει και σήμερα η πρώτη εμπορική τράπεζα της χώρας , ελέγχει την ΕΤΒΑ και μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων όπως επίσης τις ασφαλιστικές εταιρείες ΕΘΝΙΚΗ , ΑΣΤΗΡ καθώς και τις χρηματιστηριακές ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ και τα " ΔΗΛΟΣ " Αμοιβαία Κεφάλαια . Συμμετέχει δε στα μετοχικά κεφάλαια ενός πολύ μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων.

1.4 Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΡΑΠΕΖΟΪΠΑΛΛΗΛΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΕΛΛΑΣ (ΟΤΟΕ)

Η ΟΤΟΕ ιδρύθηκε στη δεκαετία του 1950, σε μια περίοδο δύσκολων προβλημάτων και συνθηκών για το σ.κ. και ως αποτέλεσμα της ανάγκης για συντονισμένη δράση των Συλλόγων εργαζομένων (συνδικάτων) που ήδη λειτουργούσαν σε κάθε Τράπεζα.

Ειδικά στις μεγαλύτερες Τράπεζες του κλάδου, Σύλλογοι Εργαζομένων υπήρχαν και ανέπτυσσαν σημαντική δραστηριότητα πολλά χρόνια πριν την ίδρυση της Ομοσπονδίας. Λ.χ. ο Σύλλογος εργαζομένων στην Εθνική

Τράπεζα ιδρύθηκε το 1917, στην Τράπεζα Ελλάδος το 1929, στην Αγροτική Τράπεζα το 1932, στην Τράπεζα Αθηνών το 1934, στην Εμπορική Τράπεζα το 1945 και στην Ιονική το 1948.

Η πρώτη τραπεζοϊπαλληλική ομοσπονδία (ΟΥΙΕΤ- Ομοσπονδία Υπαλλήλων Ελληνικών Τραπεζών) ιδρύθηκε το Φεβρουάριο του 1950 από τα συνδικάτα εργαζομένων στην Τράπεζα Αθηνών, την Ιονική και την Εμπορική και Λαϊκή. Όμως η Ομοσπονδία αυτή είχε περιορισμένη εμβέλεια, στο βαθμό που η πλειοψηφία των Τραπεζοϊπαλλήλων ανήκαν σε συνδικάτα που δεν ήταν μέλη της (Σύλλογοι Εθνικής, Ελλάδος, Αγροτικής κλπ).

Έτσι το 1955, μετά από διαβουλεύσεις μεταξύ των προέδρων όλων των Συλλόγων εργαζομένων στις Τράπεζες, συμφωνήθηκε η ίδρυση της ΟΤΟΕ, με μέλη τους σημαντικότερους συλλόγους εργαζομένων της εποχής.

Έκτοτε η ΟΤΟΕ έπαιξε καθοριστικό συντονιστικό ρόλο στη δραστηριότητα των συλλόγων μελών της και σφράγισε με τις κινητοποιήσεις και τις παρεμβάσεις της τις εξελίξεις στον κλάδο (εργασιακά, συνδικαλιστικά, ασφαλιστικά θέματα), την πορεία και την ανάπτυξη του Πιστωτικού συστήματος, τις γενικότερες οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις στη χώρα, καθιστάμενη ένα από τα πιο μαζικά, δραστήρια και αποτελεσματικά στις παρεμβάσεις τους δευτεροβάθμια συνδικαλιστικά σωματεία.

Η συνδικαλιστική πυκνότητα στον κλάδο (συνδικαλισμένοι / σύνολο απασχόλησης) ανέρχεται σε 85%, μια από τις υψηλότερες στη χώρα μας και στην Ευρώπη.

Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι στις Τράπεζες κρατικού ενδιαφέροντος, που απασχολούν τη συντριπτική πλειοψηφία των εργαζομένων στον κλάδο, η συνδικαλιστική πυκνότητα αγγίζει το 100%, ενώ στις μικρές ιδιωτικές και στις ξένες Τράπεζες είναι χαμηλότερη και, σε ορισμένους χώρους, οριακή. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα η εμβέλεια του σ.κ. να είναι σημαντικά διαφοροποιημένη ανάλογα με το χώρο και το είδος της επιχείρησης και να υπάρχουν ακόμα σημαντικές ανάγκες επέκτασης της δράσης της ΟΤΟΕ, κυρίως για τη διασφάλιση της τήρησης των κλαδικών συλλογικών ρυθμίσεων, στους χώρους με περιορισμένη συνδικαλιστική παρουσία.

Τα όργανα διοίκησης της ΟΤΟΕ είναι το Συνέδριο, το Γενικό Συμβούλιο και η Εκτελεστική Γραμματεία.

Το Συνέδριο αποτελείται από εκπροσώπους των συνδικάτων-μελών της ΟΤΟΕ που εκλέγονται ειδικά γι' αυτό το σκοπό στις εκλογές των πρωτοβάθμιων σωματείων πριν από το Συνέδριο. Κατά μέσο όρο, σε κάθε

εκπρόσωπο αντιστοιχούν 75 μέλη με δικαίωμα ψήφου.

Το Συνέδριο είναι το ανώτατο όργανο της ΟΤΟΕ και αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά την Ομοσπονδία και τη δράση της, ακόμα και γι' αυτά που δεν προβλέπονται ρητώς από το καταστατικό της. Σύμφωνα με την τελευταία καταστατική τροποποίηση, το Συνέδριο συγκαλείται κάθε 3 χρόνια.

Το Γενικό Συμβούλιο εκλέγεται από το Συνέδριο και αποτελείται από 75 μέλη που ενεργούν σύμφωνα με τις αποφάσεις και το πρόγραμμα δράσης του Συνεδρίου, για όλο το διάστημα μέχρι το επόμενο Συνέδριο. Το Γενικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την πολιτική της Ομοσπονδίας και την εξειδίκευση - υλοποίηση του προγράμματος δράσης της, μπορεί να προκηρύσσει απεργιακούς αγώνες και να συνάπτει ΣΣΕ που καλύπτουν το σύνολο των εργαζομένων στον κλάδο (βλέπε σχετικά στο 3, "Συλλογικές Διαπραγματεύσεις και Συμβάσεις")

Η Εκτελεστική Γραμματεία εκλέγεται από το Γ.Σ. και είναι 15μελής.

Είναι αρμόδια για την εξειδίκευση - υλοποίηση των αποφάσεων του Γενικού Συμβουλίου. Πέραν των μελών του Προεδρείου (Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος, Γεν. Γραμματέας, Ταμίας και αναπληρωτές τους) που εκπροσωπούν την ΟΤΟΕ και καθοδηγούν την καθημερινή δράση της, καθένα από τα λοιπά μέλη της Ε.Γ. είναι επικεφαλής μιας ή περισσότερων Γραμματειών Ευθύνης.

Σήμερα η συνδικαλιστική δουλειά της ΟΤΟΕ υποστηρίζεται, διεκπεραιώνεται και εξειδικεύεται μέσα από τη λειτουργία των ακόλουθων Γραμματειών ευθύνης:

- Ασφαλιστικών θεμάτων
 - Διεθνών Σχέσεων
 - Εργασιακών Σχέσεων-Συμβάσεων
 - Ισότητας
 - Λειτουργικής Υποστήριξης
 - Νεολαίας
-
- Νομαρχιακών Παραρτημάτων και Οργανωτικών θεμάτων Πιστωτικού Συστήματος
 - Πολιτισμού και Αθλητισμού
 - Υγιεινής-Ασφάλειας στην εργασία και Τραπεζικής Ασφάλειας
- Τύπου

Κάθε Γραμματεία προωθεί το έργο της στον τομέα ευθύνης της, έχοντας συμβουλευτικό ρόλο απέναντι στα όργανα διοίκησης της Ομοσπονδίας, αλλά και εκτελεστικό ρόλο για την υλοποίηση των αποφάσεών τους και την υποστήριξη των Συλλόγων-μελών σε θέματα αρμοδιότητάς της.

Εκτός από το δυναμικό και τις υποδομές της ΟΤΟΕ στην Αθήνα, λειτουργούν σε κάθε νομό της χώρας Νομαρχιακά παραρτήματά της, που διοικούνται από 7μελείς επιτροπές. Αρμοδιότητα των Ν.Π. είναι η προώθηση των αποφάσεων και η οργάνωση των παρεμβάσεων της ΟΤΟΕ σε τοπικό επίπεδο, καθώς και η επίλυση ανάλογων προβλημάτων.

Για τις τρέχουσες εργασίες της η ΟΤΟΕ απασχολεί διοικητικό-γραμματειακό και βοηθητικό προσωπικό 12 ατόμων, διαθέτει δε ιδιόκτητα

γραφεία και σημαντική υλικοτεχνική και πληροφοριακή υποδομή.

Η δουλειά του Προεδρείου, της Ε.Γ. και των επιμέρους Γραμματειών υποστηρίζεται σε τακτική βάση από ειδικούς Επιστήμονες-Συμβούλους (για νομικά και οικονομικά-εργασιακά θέματα), από τακτικούς Συνεργάτες-Εμπειρογνώμονες της ΟΤΟΕ, από εξωτερικούς Συνεργάτες και από το επιστημονικό δυναμικό του Ινστιτούτου Εργασίας της ΟΤΟΕ (INE / ΟΤΟΕ).

Το INE / ΟΤΟΕ ιδρύθηκε το 1991 με απόφαση των οργάνων της ΟΤΟΕ και αποτελεί την κλαδική έκφραση του INE της ΓΣΕΕ. Είναι αρμόδιο για θέματα συνδικαλιστικής επιμόρφωσης, επαγγελματικής κατάρτισης, τεκμηρίωσης και εκπόνησης μελετών-ερευνών αλλά και εκδόσεων που ενδιαφέρουν το σ.κ. του κλάδου.

Μέχρι σήμερα το INE / ΟΤΟΕ ανέπτυξε σημαντικό ερευνητικό και εκπαιδευτικό έργο, από το οποίο προέκυψαν αξιόλογες δημοσιεύσεις και εκδόσεις. Επίσης, είχε ενεργή παρουσία σε διεθνείς συνεργασίες, αξιοποιώντας ανάλογα εθνικά και κοινοτικά προγράμματα. Στήριξε και στηρίζει την ΟΤΟΕ για την ανάπτυξη και προβολή ενός έγκυρου και αξιόπιστου συνδικαλιστικού λόγου, όπως το απαιτούν οι σύγχρονες συνθήκες συνδικαλιστικής παρέμβασης και δράσης, αλλά και για τη συνεχή ενημέρωση και κατάρτιση των συνδικαλιστικών στελεχών και των εργαζόμενων του κλάδου. Το INE / ΟΤΟΕ διοικείται από Δ.Σ, υποστηρίζεται από εξειδικευμένο επιστημονικό δυναμικό και διαθέτει αξιόλογη πληροφοριακή και υλικοτεχνική-εκπαιδευτική υποδομή.

1.4.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ & ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΟΤΟΕ ΓΙΑ ΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ.

1.4.1.1 Οι γενικές τάσεις στις εργασιακές σχέσεις.

Παρά τη διατήρηση και την επέκταση των εργασιακών μας κατακτήσεων, σε συνθήκες έντονης τεχνικο-οργανωτικής και διαρθρωτικής αναδίπλωσης του Τ.Σ. στη χώρα μας και διεθνώς, η πρόσφατη διεθνής εμπειρία αλλά και οι πρώτες αντίστοιχες ενδείξεις στον κλάδο, μας δείχνουν ότι υπάρχει ισχυρή τάση μετάβασης από ένα δομημένο, θεσμικά προστατευμένο, συλλογικά ελεγχόμενο και σχετικά σταθεροποιημένο μοντέλο εργασιακών σχέσεων σε μια κατάσταση συνεχούς μεταβολής, επιλεκτικής διαφοροποίησης, εξατομίκευσης ή ακόμα και ανατροπής όλων των βασικών στοιχείων των εργασιακών σχέσεων σ' ένα καθεστώς αυξημένης ρευστότητας και αβεβαιότητας στους όρους απασχόλησης και στις εργασιακές σχέσεις, που αμφισβητεί τη σταθερή απασχόληση, την ομαλή και απρόσκοπη υπηρεσιακή και μισθολογική εξέλιξη, διασπώντας την παραδοσιακά υψηλή, στον κλάδο μας, εργασιακή, θεσμική, κοινωνική και επαγγελματική συνοχή σε πρακτικές προβολής των ατομικών λύσεων και του καριερισμού, με παράλληλες προσπάθειες αποδυνάμωσης των συλλογικών ρυθμίσεων, της συλλογικής έκφρασης και κινητοποίησης των εργαζομένων

Οι θεσμικά προνομιούχες και προστατευμένες εσωτερικές αγορές εργασίας των Τραπεζών περιορίζονται στο απολύτως αναγκαίο προσωπικό, καταργώντας, εξωτερικεύοντας ή αποσταθεροποιώντας τις άλλες

λειτουργίες τους. Η Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού γίνεται πιο επιλεκτική, πιο σύνθετη, μια διαχείριση "πολλών ταχυτήτων" στις αμοιβές, στην εξέλιξη, στις παροχές, στους όρους εργασίας, στο βαθμό συλλογικής κάλυψης και θεσμικής προστασίας.

Παράλληλα αλλάζει, σταδιακά αλλά σταθερά, το κλασικό εργασιακό πρότυπο. Σήμερα οι Τράπεζες ωρίζουν πολύ περισσότερο "καινοτόμους" και ανεξάρτητους συνεργάτες /συμβούλους / πωλητές, παρά υπηρεσιακά τυπικούς αλλά περιορισμένης ευθύνης και πρωτοβουλίας διοικητικούς υπαλλήλους και στελέχη.

Αυτό το νέο εργασιακό πρότυπο τροφοδοτεί νέες ανισότητες, ανταγωνισμούς ή και αντιθέσεις ανάμεσα στους εργαζόμενους, ενώ είναι ελάχιστα συμβατό με τις κρατούσες αυταρχικές και γραφειοκρατικές πρακτικές διοίκησης.

Στις μονομερείς και συχνά καταστροφικές λογικές επιλεκτικής διαχείρισης και πολωτικής εξατομίκευσης - απορύθμισης των εργασιακών σχέσεων, το σ.κ. του κλάδου αντιτάσσει το δικό του εναλλακτικό πρότυπο, διεκδικώντας ένα κοινά αποδεκτό και σύγχρονο πλαίσιο συλλογικής κάλυψης και εποπτείας όλων των εργασιακών θεμάτων.

"Ένα πλαίσιο που να προάγει τον ανθρώπινο παράγοντα και τις ανάγκες του, τον ουσιαστικό διάλογο και την ενεργή συμμετοχή, διασφαλίζοντας την καλώς εννοούμενη αξιοκρατία, τη διαφάνεια και την ίση μεταχείριση των εργαζομένων.

1.4.1.2 Στόχοι και προοπτικές.

Οι εξελίξεις στο χρηματοπιστωτικό σύστημα επιβάλλουν την ύπαρξη επεξεργασμένων στόχων και κατάλληλων επιλογών του σ.κ. Οι στρατηγικές μας επιλογές και οι ταχύτατες εξελίξεις στο χώρο μας απαιτούν να εντείνουμε την προσπάθεια για αποτελεσματικές παρεμβάσεις σε όλο το φάσμα του εργασιακού και κοινωνικού γίγνεσθαι που, όπως συμβαίνει Εδώ και χρόνια σε πολλές χώρες, θα βρεθούν στο επίκεντρο των εξελίξεων στο τραπεζικό σύστημα και στην οικονομία γενικότερα. Αυτό σημαίνει ότι, και στον τομέα αυτό, πρέπει να βρισκόμαστε συνεχώς μπροστά από τα γεγονότα και τις εξελίξεις, σ' έθνικό και σε διεθνές επίπεδο.

Η άποψη ότι δήθεν τα περισσότερα προβλήματα εκσυγχρονισμού και εξυγίανσης του Τ.Σ. απορρέουν από τη συνδικαλιστική δράση και από το υψηλό λειτουργικό κόστος, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου είναι (σχεδόν εξ ορισμού) κόστος εργασίας, επιχειρεί να νομιμοποιήσει λογικές αποδιάρθρωσης των εργασιακών σχέσεων, υποβάθμισης της εργασίας, αποσταθεροποίησης, δορυφοριοποίησης ή άκριτης συρρίκνωσης της απασχόλησης, πολιτικές προσωπικού βασισμένες σε αυθαίρετες και απαράδεκτες διακρίσεις, πολιτικές καλών αμοιβών για τους λίγους και αδιαφάνεια - συρρίκνωση - αποσταθεροποίηση αποδοχών για τους πολλούς.

Η άποψη αυτή δεν έχει βάση. Όπως επανειλημμένα δείξαμε κατά το

παρελθόν, το σημαντικότερο πρόβλημα των τραπεζών και ιδίως των τραπεζών κρατικού ενδιαφέροντος δεν εντοπίζεται σε θέματα κόστους, αλλά σύνθεσης και δυναμικής των εσόδων τους (επιτόκια, προμήθειες κλπ) σε όρους κόστους, η αποτελεσματικότητα των Τραπεζών εξαρτάται πολύ περισσότερο από το κόστος των υποχρεώσεών τους και από το κόστος συλλογής-διαχείρισης του χρήματος, παρά από τις λειτουργικές δαπάνες και τις δαπάνες προσωπικού, που σχετίζονται άμεσα και με την έκταση του δικτύου και με το μέγεθος του ενεργητικού και, σε κάθε περίπτωση, δεν ξεπερνούν στον κλάδο το 17% του συνολικού κόστους παραγωγής και διάθεσης των πάσης φύσεως τραπεζικών υπηρεσιών το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος παραμένει σήμερα χαμηλότερο από ότι το 1989, λόγω της σημαντικής αύξησης της παραγωγικότητας των τραπεζοϋπαλλήλων, που συνέβαλε ουσιαστικά στη μακροχρόνια άνοδο της κερδοφορίας στο χώρο των Τραπεζών. Οι επιμέρους διαφορές στην κερδοφορία ανάγονται σε διαφορετική διανομή του προϊόντος ανάμεσα σε κέρδη και μισθούς αλλά και στα διαφορετικά επίπεδα παραγωγικότητας του κεφαλαίου (αξιοποίηση ενεργητικού, δικτύου, πόρων κλπ).

Η εξέλιξη των αμοιβών των εργαζομένων και οι γενικές δαπάνες προσωπικού ανά εργαζόμενο ελάχιστα ακολούθησαν τις αυξήσεις της παραγωγικότητας της εργασίας στο διάστημα 1989-1993. Κατά μέσο όρο οι εργαζόμενοι έλαβαν, ως αύξηση των πραγματικών τους αποδοχών, λιγότερο από το 1/2 της αύξησης της παραγωγικότητάς τους. Μόνο κατά την περίοδο 1994 και μετά και με την ένταση των προσπαθειών και των παρεμβάσεων του σ.κ. παρατηρείται, κατά μέσο όρο, σχετική συμπόρευση της αύξησης των συνολικών αμοιβών με τις αυξήσεις της παραγωγικότητας στον κλάδο. Όμως αρκετές και μάλιστα ιδιαίτερα κερδοφόρες Τράπεζες εξακολουθούν ν' αμείβουν τους εργαζόμενους με αμοιβές χαμηλότερες από αυτές που κανονικά θ' αναλογούσαν στην παραγωγικότητά τους.

Τα παραπάνω δείχνουν ότι δεν υπάρχει καμία δικαιολογία για την επιβολή στον κλάδο μας, ενώψει της επιδιωκόμενης ένταξης στην ΟΝΕ, εισοδηματικών περιορισμών λιτότητας, επιλογών απορύθμισης, αποδιάρθρωσης και υποβάθμισης της εργασίας, που και ξένες είναι με τις πραγματικές ανάγκες εκσυγχρονισμού και εξυγίανσης του κλάδου και υποσκάπτουν το εργασιακό κλίμα, την πραγματική ανταγωνιστικότητα και τη γενικότερη αξιοπιστία των Τραπεζών

Με τις τεκμηριωμένες θέσεις και προτάσεις του για σύγχρονους, δημοκρατικούς εργασιακούς θεσμούς, συστήματα αξιοποίησης, αναβάθμισης και υποκίνησης των εργαζόμενων, εργαλεία δημοκρατικής διοίκησης, βελτίωσης του προγραμματισμού, του εργασιακού σχεδιασμού και της έγκαιρης παρέμβασης στις εξελίξεις, αλλά και με τις γενικότερες κινητοποίησεις του για θέματα του Τ.Σ καθώς και για γενικότερα κοινωνικά και εργασιακά θέματα, το σ.κ. του κλάδου και των επιμέρους εργασιακών χώρων έχει επανειλημμένα και έμπρακτα αποδείξει την υπευθυνότητα, την ωριμότητα αλλά και την αποφασιστικότητά του να προωθήσει ένα ολοκληρωμένο δημοκρατικό εκσυγχρονισμό των Τραπεζών, με διαφάνεια, αξιοκρατία, διοικητική αποτελεσματικότητα, κοινωνική ευαισθησία και δημοκρατική

συμμετοχή.

Το πρόβλημα της προστασίας της απασχόλησης, η συντριπτική πλειοψηφία της οποίας ανήκει στο χώρο των κρατικού ενδιαφέροντος τραπεζών (εξ ου και η ιδιαίτερη σημασία τους για το περιεχόμενο και τις εξελίξεις των εργασιακών σχέσεων στον κλάδο), δεν συνδέεται στη χώρα μας με κορεσμό της αγοράς ή με κλυδωνισμούς της αξιοπιστίας του Τ.Σ λόγω θεσμικής απορύθμισης, όπως συνέβη σε πολλές χώρες της Ευρώπης.

Συνδέεται πολύ περισσότερο με τις αναδιαρθρώσεις, τις ιδιωτικοποιήσεις, την εξωτερίκευση ολόκληρων τομέων εργασιών, με την τεχνικο-οργανωτική αναδιάταξη και το λειτουργικό ανασχεδιασμό των Τραπεζών, σε συνδυασμό με τις εξελίξεις στο μέτωπο της ΟΝΕ.

Η μέχρι σήμερα ανοδική πορεία της απασχόλησης στον κλάδο δεν σημαίνει ωστόσο ότι θα λείψουν σοβαρά προβλήματα προστασίας της απασχόλησης στο άμεσο μέλλον, είτε ποσοτικά (αποχωρήσεις, απολύσεις) είτε (κυρίως) ποιοτικά, λ.χ. προβλήματα αναντιστοιχίας των υπαρχουσών γνώσεων και δεξιοτήτων με τις απαιτούμενες στις νέες συνθήκες γνώσεις και δεξιότητες, προβλήματα εξωτερίκευσης - αποσταθεροποίησης της απασχόλησης, νέες μορφές "ευέλικτης" εργασίας από απόσταση κλπ.

Οι προκλήσεις στον τομέα αυτό είναι σύνθετες και πολύπλευρες. Δεν δικαιολογούν ωστόσο άκριτες γενικεύσεις, αστήρικτους υπολογισμούς και ισοπεδωτικές κινδυνολογίες για το μέλλον της εργασίας στις Τράπεζες, που μόνο στόχο τους έχουν τον εκφρασμό των εργαζόμενων και την αποδυνάμωση της συλλογικής τους παρέμβασης και δράσης.

Η ιδιαίτερη φύση των τραπεζικών εργασιών, η απαραίτητη σχέση εμπιστοσύνης-εχεμύθειας στο χειρισμό υποθέσεων του πελάτη που αντικειμενικά τις διέπει, καθώς και το νέο εργασιακό πρότυπο, που θέλει τον εργαζόμενο πρωτόβουλο, υπεύθυνο, υποκινούμενο και ενεργό συντελεστή των εξελίξεων, δεν επιτρέπει να γίνουν οι Τράπεζες και οι θυγατρικές τους κέντρα περιστασιακώς ή μερικώς απασχολούμενων-διερχομένων, μέσα από κακώς εννοούμενες εφαρμογές του εκσυγχρονισμού, της ευελιξίας και της αναδιάρθρωσης του χρόνου εργασίας, εφαρμογές που επιδιώκονται άκριτα από ορισμένους εργοδότες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Η έγκαιρη εκπαίδευση - επιμόρφωση των εργαζόμενων είναι ένα σημαντικό μέσο, όχι όμως πανάκεια για την προστασία της απασχόλησης.

Πρέπει να συνδυάζεται με εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων καταγραφής των τάσεων και έγκαιρης πρόβλεψης των ποσοτικών και των ποιοτικών εξελίξεων στον κλάδο και σε κάθε επιχείρηση χωριστά, με αποτελεσματικό και ολοκληρωμένο σχεδιασμό των επιχειρησιακών, των εργασιακών και των κοινωνικών στόχων, με έγκαιρη πληροφόρηση και ενεργή συμμετοχή των συνδικάτων του κλάδου και της επιχείρησης στις διαδικασίες στοχοθεσίας, επεξεργασίας και εφαρμογής των κατάλληλων τεχνικο-οργανωτικών επιλογών.

Πρέπει παράλληλα να εγκαταλειφθούν από τους εργοδότες οι πάσης φύσεως αναχρονιστικές κι αυταρχικές πρακτικές πυροσβεστικής, πρόχειρης και εν τέλει δογματικής αντιμετώπισης των εργασιακών προβλημάτων.

Πρέπει, τέλος, να ενταθούν οι προσπάθειες και οι πιέσεις προς την πλευρά των Τραπεζών, για να εφαρμοσθεί η εύλογη διεκδίκηση της ΟΤΟΕ για μείωση του χρόνου εργασίας χωρίς μείωση αποδοχών. Κάθε ώρα εργασίας του τραπεζοϋπαλλήλου σήμερα είναι -και γίνεται συνεχώς- πολύ πιο παραγωγική από την αντίστοιχη ώρα του 1984 (38,20'), τότε που έγινε η τελευταία μείωση χρόνου εργασίας στον κλάδο. Πολύ περισσότερο που η υιοθέτηση της διεκδίκησής μας εκτιμάται, σύμφωνα με μελέτες της ΟΤΟΕ, ότι θ' αυξήσει την απασχόληση του κλάδου (ή θα διασώσει απειλούμενες θέσεις εργασίας) κατά 4%, ενώ θα έχει περιορισμένη επίπτωση (1% κατά μέσο όρο) στην αποδοτικότητα των Τραπεζών, λόγω της θετικής της επίπτωσης στον εκσυγχρονισμό τους και στη συνολική παραγωγικότητα.

Κεντρικός στόχος μας είναι να προωθήσουμε παραπέρα, στον κλάδο και στους επιμέρους εργασιακούς χώρους, ένα εναλλακτικό, δημοκρατικό, λειτουργικό και ισορροπημένο πρότυπο ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού του Τραπεζικού συστήματος, με επίκεντρο την ουσιαστική αναβάθμιση και συμμετοχή των εργαζόμενων, τον εκδημοκρατισμό και τη διαφάνεια των διοικητικών λειτουργιών και των εργασιακών θεσμών, την κοινωνική δικαιοσύνη αλλά και την επέκταση της συλλογικής παρέμβασης και δράσης σε όλο το φάσμα του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Οι τράπεζες αποτελούν σπουδαίο παράγοντα στην εμπορική και οικονομική ζωή ενός τόπου. Αναλυτικότερα οι Τράπεζες :

A) ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ,

- Δίνουν κρατικά Δάνεια ή δέχονται τοιαύτα από CONSORTIUM Ξένων Τραπεζών προκειμένου να αντεπεξέλθουν σε δανειοδοτήσεις μεγάλων ποσών .
- Δέχονται καταθέσεις μεγάλων κρατικών ή ημικρατικών οργανισμών
- Συμμετέχουν σε μεγάλα αναπτυξιακά έργα είτε συμμετέχοντας , είτε χρηματοδοτώντας αυτά .

B) ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΙΔΙΩΤΕΣ

- Δέχονται καταθέσεις ή αναλήψεις ιδιωτών
- Δίνουν καταναλωτικά δάνεια
- Δίνουν στεγαστικά δάνεια
- Κάνουν χρηματιστηριακές εργασίες
- Εισπράττουν λογαριασμούς ΔΕΚΟ
- Κάνουν μισθοδοσία σε δημοσίους υπαλλήλους

- Πληρώνουν συντάξεις
- Αγοράζουν και πωλούν χρεόγραφα
- Διαθέτουν θυρίδες θησαυροφυλακίων

Γ) ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

- Δέχονται καταθέσεις - αναλήψεις
- Προεξοφλούν επιταγές ή συναλλαγματικές
- Δανείζουν χρήματα με υποθήκη ή προσημείωση για επέκταση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων .
- Γίνονται ανάδοχοι σε πρωτοεισακτέες επιχειρήσεις στο Χρηματιστήριο Αξιών
- Εκτελούν Χρηματιστηριακές εργασίες
- Εκτελούν Ασφαλιστικές εργασίες
- Εκτελούν εισαγωγές – εξαγωγές
- Εκτελούν Ναυτιλιακές εργασίες
- Εκτελούν εργασίες συναλλάγματος γενικότερα
- Κάνουν LEASING
- Χρησιμοποιούν το FACTORING
- Εκδίδουν για λογαριασμό των επιχειρήσεων πελατών τους μπλοκ επιταγών
- Δίνουν ένσημα IKA
- Εκδίδουν εγγυητικές επιστολές
- Αγοράζουν και πωλούν χρεόγραφα
- Διαθέτουν θυρίδες θησαυροφυλακίου

1.5 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Η επίτευξη ενός συγκεκριμένου ποιοτικού στόχου απαιτεί την δέσμευση της Διοίκησης της Τράπεζας.

Η μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί πρέπει να βασίζεται και να ενσωματώνει την Εταιρική κουλτούρα.

Οι στόχοι που θα τεθούν πρέπει να είναι συγκεκριμένοι, να προσδιορισθούν και να αποτυπωθούν ποιοτικά και ποσοτικά και τέλος να δημοσιοποιηθούν, τόσο στο Προσωπικό όσο και στους πελάτες.

Απαιτείται η διαρκής ενθάρρυνση του προσωπικού που ασχολείται με τη συγκεκριμένη διαδικασία παράλληλα με την διαρκή αφύπνιση των πελατών.

1.5.1 Το κλειδί της επιτυχίας

Προκειμένου να πιστοποιηθεί η ποιότητα στην παροχή μίας Τραπεζικής υπηρεσίας θα πρέπει η υπηρεσία αυτή να αναλυθεί σαν να ήταν ένα «βιομηχανικό προϊόν». Όπως για την πιστοποίηση ποιότητας στην παραγωγή ενός βιομηχανικού προϊόντος, αναλύεται η διαδικασία παραγωγής του προϊόντος (επεξεργασία πρώτης ύλης - γραμμή παραγωγής - τελική κατανάλωση από τον πελάτη), έτσι και στην πιστοποίηση μίας τραπεζικής υπηρεσίας πρέπει να υπάρχει ανάλογη προσέγγιση, δηλαδή η παροχή της υπηρεσίας να θεωρηθεί μία ενιαία διαδικασία και όχι σειρά διαδικασιών που εκτελούνται από διαφορετικές τραπεζικές Υπηρεσιακές Μονάδες. Το κλειδί της επιτυχίας δηλαδή, βρίσκεται στην κατάργηση των συνόρων μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιακών Μονάδων που συμμετέχουν στην παραγωγή του τραπεζικού «προϊόντος» σαν να υπήρχε μία εγκάρσια οργάνωση για κάθε Τραπεζικό προϊόν. Μόνο έτσι είναι δυνατόν να τεθούν και να επιτευχθούν «ποιοτικοί» στόχοι για κάθε ένα Τραπεζικό προϊόν.

1.5.2 Επιτυχημένη διαδικασία πιστοποίησης περιλαμβάνει τρία στάδια:

Αναδιοργάνωση της εργασίας που πρόκειται να πιστοποιηθεί. Ξεκινώντας ακόμη και από την αμφισβήτηση του τρόπου εργασίας, πρέπει τελικά η ιδανική διαδικασία να καταγραφεί λεπτομερώς, βήμα προς βήμα.

Πρέπει να τεθούν συγκεκριμένοι Ποιοτικοί και Ποσοτικοί στόχοι για τη συγκεκριμένη διαδικασία. (Παράδειγμα: η BRED BANQUE POPULAIRE έθεσε ως στόχο την αυθημερόν επεξεργασία όλων των επιταγών. Στη συνέχεια οργάνωσε την εργασία με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να επιτύχει αυτόν τον στόχο, δηλαδή οργάνωσε βάρδιες του προσωπικού μέχρι τις 9.00 μ.μ. για τη συλλογή των επιταγών και μετά από τις 9 μ.μ. μέχρι τις 12 το βράδυ για την επεξεργασία τους και την τροφοδότηση στο σύστημα την άλλη μέρα το πρωί.)

Αναλυτικός σχεδιασμός και χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας που θα ακολουθηθεί για την επίτευξη των στόχων και αναφορά στην εμπλοκή κάθε υπαλλήλου στην συγκεκριμένη διαδικασία.

1.5.3 Πλεονεκτήματα

Εσωτερικά Οφέλη

- Το αποτέλεσμα του επιτυχημένου στόχου: Η ποιοτική εξυπηρέτηση των πελατών (π.χ. η αυθημερόν επεξεργασία των επιταγών των πελατών)
- Η βελτίωση της εικόνας της Τράπεζας (Corporate image).

Εσωτερικά οφέλη

- Η δυνατότητα διαχείρισης και ελέγχου κάθε υπηρεσίας σε κάθε στάδιο.
- Η δυνατότητα χρησιμοποίησης «δεικτών» πιούτητας για την καλύτερη εσωτερική οργάνωση της Τράπεζας.(Παράδειγμα: Ανάλυση του είδους των επιταγών που δεν μπορούσαν να εισπραχθούν λόγω λανθασμένης συμπλήρωσης και στη συνέχεια ανασχεδιασμός των επιταγών ώστε να διευκολύνεται η ορθή τους συμπλήρωση).
- Απλοποίηση των διαδικασιών για το τελικό πιστοποιημένο προϊόν, το οποίο αναλύεται περιεκτικά μέσα σε λίγες σελίδες (120 σελίδες για μία ολόκληρη τραπεζική εργασία).

1.5.4 Χρονική διάρκεια για κάθε φάση

Η επίτευξη της πρώτης πιστοποίησης έγινε περίπου 5 χρόνια μετά από τις πρώτες συζητήσεις και προβληματισμούς περί πιούτητας στον χώρο των υπηρεσιών.

Σήμερα, που υπάρχει πλέον μεγαλύτερη εξοικείωση σε θέματα πιούτητας θεωρείται ότι θα απαιτηθεί περίοδος τουλάχιστον 18 μηνών για τη δημιουργία του κατάλληλου κλίματος για τη θεσμοθέτηση συστημάτων πιούτητας.

Η καλλιέργεια κοινών στόχων (για την πιστοποίηση πιούτητας) και η διαμόρφωση του κατάλληλου «πιοτικού» κλίματος σε όλες τις εμπλεκόμενες Μονάδες, είχε διάρκεια 12 μέχρι 18 μήνες.

Το πρώτο βήμα (η αρχική αναθεώρηση-αναδιοργάνωση κάθε υπηρεσίας) είχε διάρκεια από 9 μέχρι 18 μήνες, ανάλογα με την εργασία.

Το δεύτερο βήμα (η ανάλυση της διαδικασίας βήμα προς βήμα) είχε διάρκεια 2-3 μήνες, ανάλογα με την εργασία.

Απαιτήθηκε η αποκλειστική απασχόληση 1,5 ατόμου για 9 μήνες ανα εργασία.

1.5.5 Διάφορα άλλα στοιχεία

Οι τεχνολογικές εξελίξεις παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στη δυνατότητα εφαρμογής τέτοιων μέσων, οι οποίες πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την καλύτερη εσωτερική οργάνωση των τραπεζών και την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών.

Η ύπαρξη του διαδικτύου και της «διασυνοριακής» δυνατότητας εξυπηρέτησης των πελατών από την παροχή πληροφοριών μέχρι την ηλεκτρονική εξ αποστάσεως εξυπηρέτηση των πελατών απαιτεί την κοινή προσέγγιση από όλα

τα σημεία της Τράπεζας και επομένως την καθιέρωση συστημάτων ποιότητας που εγγυώνται σταθερή και ενιαία εξυπηρέτηση πελατών.

Οι διαδικασίες πιστοποίησης πιέζουν για την μείωση της ιεραρχίας σε τρία επίπεδα.

Το εξειδικευμένο γραφείο (το Γαλλικό γραφείο AFAQ, στην περίπτωση της BANQUE POPULAIRE) που πιστοποίησε τη διαδικασία, ελέγχει και αναθεωρεί τα συστήματα μία φορά το χρόνο.

Η επίσκεψή μας στο Κατάστημα της BRED BANQUE POPULAIRE κατέληξε με την παρουσίαση του προτύπου συστήματος τηλεφωνικής εξυπηρέτησης των πελατών όλης της περιοχής, με βάση το οποίο κάθε τηλέφωνο που δεν θα απαντηθεί μετά τον τρίτο κτύπο περνάει σε ένα τηλεφωνικό κέντρο από το οποίο 120 τηλεφωνητές—télér μπορούν να εξυπηρετήσουν οι ίδιοι των πελάτη. Εχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν οι ίδιοι τραπεζικές συναλλαγές από μία οθόνη-τερματικό που έχουν μπροστά τους ή να προωθήσουν το τηλεφώνημα του πελάτη για εξειδικευμένα θέματα στην αρμόδια Μονάδα της περιοχής και όχι απαραίτητα στην Μονάδα όπου είχε αρχικά απευθυνθεί ο πελάτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2.1 ΚΟΠΗ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΆΛΛΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

2.1.1 Δημιουργία νομισματικού χρήματος από την τράπεζα της Ελλάδος

Η δημιουργία νομισματικού χρήματος δηλαδή η δημιουργία χαρτονομισμάτων και κερμάτων , είναι αποκλειστικό προνόμιο της τράπεζας της Ελλάδος .

Η δημιουργία του είδους αυτού του χρήματος είναι απλή . Το νομισματοκοπείο αγοράζει διάφορα είδη μετάλλου και χαρτιού που στη συνέχεια επεξεργάζεται και μετατρέπει τα υλικά αυτά σε κέρματα και χαρτονομίσματα .

Η απλή αυτή ενέργεια της παραγωγής κερμάτων και χαρτονομισμάτων στην πραγματικότητα δεν δημιουργεί χρήμα .

Χρήμα καθορίζεται ότι είναι τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα τα οποία βρίσκονται εκτός τραπεζικού συστήματος , δηλαδή στα χέρια του κοινού και όχι όλα τα χαρτονομίσματα και κέρματα τα οποία έχει παράγει η τράπεζα της Ελλάδος . Αυτό συμβαίνει , επειδή τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα τα οποία έχουν παραχθεί άλλα δεν βρίσκονται στα χέρια του κοινού δεν ασκούν καμία επίδραση στη συνολική ζήτηση .

Κατ' αρχήν , θα πρέπει να αφαιρέσουμε από την συνολική ποσότητα των χαρτονομισμάτων και των κερμάτων που βρίσκονται έξω από το τραπεζικό σύστημα δηλαδή στα χέρια του κοινού , τα χαρτονομίσματα και κέρματα αυτά που έχουν ανακαλεστεί και καταστραφεί ή έχουν αποσταλεί στο εξωτερικό .

Δυστυχώς δεν υπάρχουν σχετικά αξιόπιστα στοιχεία για την απώλεια και καταστροφή ή και την αποστολή χαρτονομισμάτων και κερμάτων στο εξωτερικό για να γίνει η αφαίρεση αυτή . Η τράπεζα της Ελλάδος δεν έχει φυσικά το δικαίωμα να δημιουργήσει χρήμα κατά βούληση .

Η δυνατότητα αυτή περιορίζεται από την νομισματική πολιτική και τους συγκεκριμένους νομισματικό-πολιτικούς στόχους της ίδιας της τράπεζας της Ελλάδος ή και από συγκεκριμένους νόμους του κράτους .

Συχνά , καθορίζεται από τον νόμο το ανώτερο όριο αύξησης της προσφοράς χρήματος και μες το όριο αυτό η τράπεζα της Ελλάδος αποφασίζει σχετικά για την ποσότητα δημιουργίας χρήματος .

Η τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να δημιουργήσει χρήμα με δυο μεθόδους :

A) με τη μέθοδο πιστώσεων ή

B) με τη μέθοδο συναλλάγματος και χρυσού .

2.1.2 Δημιουργία χρήματος από τις εμπορικές τράπεζες

Πολλοί από εμάς είναι πιθανό να νομίζουμε ότι το εμπορικό τραπεζικό σύστημα δηλαδή , οι εμπορικές τράπεζες , δεν έχουν την δυνατότητα να δημιουργήσουν χρήμα και ότι τη δυνατότητα αυτή την έχει μόνο η κεντρική τράπεζα (ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ) .

Πράγματι πολλοί νομίζουμε ότι οι εμπορικές τράπεζες , εκείνο που κάνουν είναι να διοχετεύουν τις καταθέσεις του κοινού σε παραγωγικές επενδύσεις μέσω της χορήγησης δανείων , δηλαδή να θέτουν σε παραγωγική απασχόληση τις αποταμιεύσεις του κοινωνικού μας συνόλου .

Βέβαια , οι εμπορικές τράπεζες δεν έχουν την δυνατότητα να δημιουργούν νομισματικό χρήμα , άλλα έχουν όμως τη δυνατότητα να δημιουργούν λογιστικό χρήμα ακριβώς όπως είναι το νομισματικό χρήμα (χαρτονομίσματα και κέρματα) .

Πράγματι , οι εμπορικές τράπεζες και το κοινό μεταξύ τους να δημιουργούν λογιστικό χρήμα δηλαδή καταθέσεις όψεως (που κινούνται με επιταγές) σε πολλαπλάσιο ποσό από το ποσό των αρχικών καταθέσεων του κοινού στις τράπεζες αυτές .

2.2 ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

2.2.1 Εισαγωγή

Το επιτόκιο είναι ένα από τα ισχυρότερα όπλα που διαθέτει η κεντρική τράπεζα για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής της.

Συγκεκριμένα :

Με τη ρύθμιση και έλεγχο των επιτοκίων, η κεντρική τράπεζα μπορεί να ρυθμίζει και να ελέγχει:

A) Τις χορηγήσεις δανείων (πιστώσεων) των εμπορικών τραπεζών στο έξω-τραπεζικό κοινό.

B) Τις χρηματοδοτήσεις των αναγκών του Δημοσίου Τομέα. Παραδείγματος χάριν, μια αύξηση των επιτοκίων κάνει πιο ελκυστική την αγορά των έντοκων γραμματίων του Δημοσίου και έτσι διοχετεύεται χρήμα για χρηματοδότηση των δημοσίων δαπανών.

Γ) τις τιμές του εξωτερικού συναλλάγματος και γενικότερα τις ροές της οικονομίας προς το εξωτερικό.

Στην οικονομική επιστήμη αναπτύχθηκαν διάφορες θεωρίες, οι οποίες ασχολήθηκαν με τον τόκο και το επιτόκιο και προσπάθουν να δώσουν απαντήσεις στα πιο κάτω κύρια ερωτήματα:

- i) Πως προσδιορίζεται το επίπεδο του επιτοκίου και
- ii) Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την διάρθρωση των επιτοκίων.

Οι θεωρίες που αναπτύχθηκαν και ασχολούνται με τον προσδιορισμό του επίπεδου του επιτοκίου διακρίνονται σε δυο βασικές ομάδες:

α) Οι πραγματικές θεωρίες που εξετάζουν τον τόκο σαν αποτέλεσμα της εξέλιξης της αποδοτικότητας του κεφαλαίου, με κύριο εκπρόσωπο τον κλασικό μηχανισμό προσδιορισμού του επιτοκίου.

β) Οι νομισματικές θεωρίες που βασίζονται στην ανάλυση του επιτοκίου, σαν αποτέλεσμα της προσφοράς και της ζήτησης χρήματος.

Υπάρχουν και οι ενδιάμεσες θεωρίες, όπως η θεωρία των δανειακών κεφαλαίων που υποστηρίζει ότι το επίπεδο του επιτοκίου καθορίζεται από την προσφορά και την ζήτηση δανειακών κεφαλαίων.

Παρακάτω θα εξετάσουμε:

τον καθορισμό της τιμής του επιτοκίου βάσει της θεωρίας των δανειακών κεφαλαίων.

2.2.2 Ο καθορισμός της τιμής του επιτοκίου βάσει της θεωρίας των ΔΑΝΕΙΑΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Η θεωρία των Δανειακών κεφαλαίων αναπτύχθηκε κυρίως από τους Σουηδούς οικονομολόγους B. OHLIN και D. ROBERTSON , οι οποίοι έκαναν σοβαρή κριτική στην Κεϋνσιανή θεωρία .

Η θεωρία των Δανειακών Κεφαλαίων ότι το επιτόκιο διαμορφώνεται εντός της αγοράς Δανειακών Κεφαλαίων (LOANABLE FUNDS) , από την επίδραση των δυνάμεων της συνολικής προσφοράς και της συνολικής ζήτησης των Δανειακών Κεφαλαίων και όχι από την επίδραση των δυνάμεων της συνολικής προσφοράς (ποσότητας) του χρήματος και της συνολικής ζήτησης χρήματος (προτίμηση ρευστότητας) , όπως υποστηρίζει η Κεϋνσιανή θεωρία .

Έτσι , για την ανάλυση του μηχανισμού διαμόρφωσης του επιπέδου του επιτοκίου βάσει της θεωρίας αυτής απαιτείται ο καθορισμός των καρπυλών της συνολικής ζήτησης Δανειακών Κεφαλαίων και της συνολικής προσφοράς τους .

Η ζήτηση Δανειακών Κεφαλαίων προέρχεται από τρεις πηγές :

- A) Από τις επιχειρήσεις κυρίως για τη διενέργεια επενδύσεων , καθώς και τη χρηματοδότηση των τρεχουσών δαπανών της παραγωγής .
- B) Από τους καταναλωτές για την αγορά διαφόρων αγαθών (καταναλωτική πίστη) , ή αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών .
- Γ) Από το κράτος για την κάλυψη των ελλειμμάτων του κρατικού προϋπολογισμού και την ομαλή διεξαγωγή των πληρωμών του , δεδομένου ότι υπάρχει ορισμένη χρονική υστέρηση μεταξύ δαπανών και εσόδων του .

Η προσφορά Δανειακών Κεφαλαίων εντός της Κεφαλαιαγοράς μπορεί να προέρχεται από τις πιο κάτω πηγές :

- A) Από την αποταμίευση των ιδιωτών .
- B) Από την αποταμίευση και τις αποσβέσεις των επιχειρήσεων .
- Γ) Από την αύξηση της ποσότητας του χρήματος εντός της οικονομίας .

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3.1 ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Οι νομισματικές αρχές με τις πολιτικές που αναφέραμε πιο πάνω , δηλαδή , με την πολιτική των υποχρεωτικών ρευστών διαθέσιμων , την πολιτική του προεξοφλητικού επιτοκίου , την πολιτική της ανοικτής αγοράς και την πολιτική των Δημοσίων Καταθέσεων, επιδιώκουν να επηρεάσουν τη συνολική ποσότητα προσφοράς χρήματος , καθώς και το συνολικό ύψος της χρηματοδότησης της οικονομίας , με σκοπό τη ρύθμιση και τον έλεγχο της οικονομικής δραστηριότητας για την επίτευξη υψηλού βαθμού οικονομικής προόδου της οικονομίας .

Στη χώρα μας , δυστυχώς , δεν υπάρχει ανεπτυγμένη κεφαλαιαγορά , το σύστημα πληρωμής με επιταγές έχει περιορισμένη μόνο εφαρμογή , δεν υπάρχει καλώς οργανωμένη αγορά χρήματος και , γενικά , δεν υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις που απαιτούνται για να είναι σε θέση οι νομισματικές αρχές να ασκήσουν τις πολιτικές , που αναφέραμε παραπάνω , αποτελεσματικά για να πετύχουν την επιθυμητή μεταβολή (αυξομείωση) της συνολικής ποσότητας προσφοράς χρήματος στην οικονομία καθώς και της μεταβολής (αυξομείωσης) της χρηματοδότησης της οικονομίας .

Πέραν των όσων αναφέραμε παραπάνω , πρέπει να σημειώσουμε ότι πολλές φορές οι πολιτικές που αναπτύξαμε προηγουμένως , δεν θεωρούνται ικανοποιητικά και αποτελεσματικά για την επίτευξη των στόχων της νομισματικής και της γενικότερης οικονομικής πολιτικής του κράτους .

Αυτό συμβαίνει , διότι η οικονομική πολιτική του κράτους δεν ενδιαφέρεται μόνο για τη ρύθμιση και τον έλεγχο της συνολικής ποσότητας προσφοράς χρήματος στην οικονομία ή για το σύνολο των τραπεζικών πιστώσεων , δηλαδή για το συνολικό ύψος της χρηματοδότησης της οικονομίας , άλλα παράλληλα ενδιαφέρεται για την σύνθεση των πιστώσεων , καθώς και για την κάλυψη που αφήνει η γενικότερη νομισματική πολιτική .

Βασικός σκοπός της νομισματικής και οικονομικής πολιτικής του κράτους είναι η βελτίωση της κατανομής των παραγωγικών πόρων της χώρας , της σύνθεσης των επενδύσεων και της καταναλωτικής δαπάνης .

Τα ειδικά αυτά μέτρα αποτελούν την πιστωτική πολιτική και περιλαμβάνουν τους ειδικούς ή ποιοτικούς ελέγχους , με τους οποίους ελέγχεται η συμπεριφορά του εμπορικού τραπεζικού συστήματος και ακόμη του έξω-τραπεζικού κοινού .

3.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ

3.2.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό θα εξετάσουμε με συντομία την τραπεζική τεχνική, δηλαδή τις βασικές τραπεζικές εργασίες και συγκεκριμένα θα εξετάσουμε τα εξής:

Τις παθητικές τραπεζικές εργασίες

- α) καταθέσεις ταμιευτηρίου
- β) καταθέσεις όψεως
- γ) τρεχούμενος λογαριασμός κατάθεσης
- δ) καταθέσεις με προειδοποίηση
- ε) καταθέσεις με προθεσμία
- στ) καταθέσεις σε κοινό λογαριασμό
- ζ) καταθέσεις δεσμευμένες
- η) ειδικοί λογαριασμοί (νέα προϊόντα) καταθέσεων
- θ) καταθέσεις σε συνάλλαγμα
- ι) repos

Τις ενεργητικές τραπεζικές εργασίες

- α) προεξόφληση τίτλων του χαρτοφυλακίου της επιχείρησης
- β) προκαταβολές έναντι φορτωτικών εγγράφων
- γ) τραπεζική ενέγγυος πίστωση
- δ) δάνεια διαφόρων μορφών
- ε) επενδύσεις

Τις βοηθητικές τραπεζικές εργασίες

- α) έκδοση εγγυητικών επιστολών
- β) έκδοση επιταγών και εντολών
- γ) έκδοση πιστωτικών επιστολών
- δ) είσπραξη αξιών για λογαριασμό τρίτων
- ε) αγορά χρεωγράφων για λογαριασμό τρίτων

Τις άλλες τραπεζικές εργασίες

- α) έκδοση και διάθεση τίτλων για λογαριασμό τρίτων
- β) φύλαξη κινητών πραγμάτων
- γ) ενοικίαση τραπεζικών θυρών

3.3 ΠΑΘΗΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

3.3.1 Γενικά

Παθητικές είναι οι εργασίες εκείνες με τις οποίες οι τράπεζες λαμβάνουν χρήματα από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία στη συνέχεια χρησιμοποιούν για την ανάπτυξη των πιστωτικών εργασιών τους. Καλούνται παθητικές, γιατί με τις εργασίες αυτές οι τράπεζες λειτουργούν ως οφειλέτες στους "καταθέτες" πελάτες τους.

Οι παθητικές εργασίες είναι κυρίως οι διάφορες μορφές καταθέσεων. Οι καταθέσεις αποτελούν τη σπουδαιότερη λειτουργία των τραπεζών, γιατί με το μηχανισμό των καταθέσεων πραγματοποιείται η συγκέντρωση ενός σημαντικού μέρους των αποταμιεύσεων του κοινού καθώς επίσης των ρευστών πλεονασμάτων των επιχειρήσεων.

Ένα ποσοστό από τις καταθέσεις, περίπου 20%, διατηρείται υποχρεωτικά στο θησαυροφυλάκιο της τράπεζας.

Οι καταθέσεις από νομικής άποψης είναι δάνεια που χορηγούν οι αποταμιευτές που διενεργούν τις καταθέσεις στις τράπεζες. Οι καταθέσεις αποφέρουν ένα εισόδημα « τόκο », που προσδιορίζεται βάσει επιτοκίου που το ύψος του εξαρτάται από το είδος της κατάθεσης.

Είναι ενδεχόμενο στη διάρκεια που τα χρήματα είναι σε κατάθεση στην τράπεζα να γίνει μείωση των επιτοκίων. στην περίπτωση αυτή (και εφόσον το επιτρέπει το είδος της κατάθεσης), αν ο καταθέτης δεν αποσύρει τα χρήματα της κατάθεσης του από τη τράπεζα σημαίνει ότι δέχεται την νέα ρύθμιση.

Με κριτήριο τους όρους και το χρόνο διάρκειας τους οι καταθέσεις διακρίνονται σε διάφορα είδη τα οποία αναφέρουμε παρακάτω και τα οποία εξετάζουμε με συντομία παρακάτω.

3.3.2 Καταθέσεις ταμιευτηρίου

Αποτελούν ένα πολύ σημαντικό τμήμα του συνόλου των καταθέσεων που πραγματοποιούνται στις τράπεζες και γίνονται κυρίως, από φυσικά πρόσωπα (νοικοκυριά) τα οποία θέλουν να διατηρούν διαθέσιμες αποταμιεύσεις που να αποφέρουν κάποιο εισόδημα (τόκοι) και που μπορούν να αναληφθούν σε « πρώτη ζήτηση ».

Σκοπός των καταθέσεων είναι η τόνωση του πνεύματος της αποταμιεύσεως στις πλατιές λαϊκές τάξεις και η συγκέντρωση ακόμη πιο πολύ μικρών ποσών για τη διοχέτευση τους στις παραγωγικές δραστηριότητες της οικονομίας.

Σε κάθε καταθέτη, με την κατάθεση ακόμη ενός πολύ μικρού ποσού και την επίδειξη της ταυτότητας του, χορηγείται από την τράπεζα « Βιβλιάριο Ταμιευτηρίου » στο οποίο καταχωρούνται κάθε κατάθεση και κάθε ανάληψη καθώς και το υπόλοιπο που προκύπτει κάθε φορά.

Ο τόκος στους λογαριασμούς αυτούς στις περισσότερες τράπεζες υπολογίζεται ανά εξάμηνο (στις 30 Ιουνίου και 31 Δεκεμβρίου) , ο οποίος ανατοκίζεται από τις ημερομηνίες αυτές.

Ορισμένες τράπεζες δεν πληρώνουν τόκο για μικρά χρηματικά ποσά , όπως π.χ. η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ όταν το μέσο υπόλοιπο του λογαριασμού είναι μικρότερο από των 50.000 δρχ., η ΕΜΠΟΡΙΚΗ Τράπεζα η οποία , όταν το μέσο υπόλοιπο του λογαριασμού δεν ξεπερνάει τις 300.000 δρχ. , δεν πληρώνει τόκο για τις πρώτες 100.000 δρχ..

Όπως και οι άλλες μορφές καταθέσεων οι τόκοι του ταμιευτηρίου φορολογούνται με συντελεστή 15 % στην πηγή , δηλαδή τη στιγμή όπου η τράπεζα τους « περνά » στο λογαριασμό ταμιευτηρίου τις 2 φορές τον χρόνο .άλλες τράπεζες εμφανίζουν χωριστά τον τόκο και χωριστά τον φόρο που αναλογεί .

Σημειώνουμε ότι με τα επιτόκια να μειώνονται κάτω από το 10% (1997) , οι λογαριασμοί ταμιευτηρίου δεν προσφέρονται για κατάθεση σημαντικών ποσών .Τη στιγμή μάλιστα όπου υπάρχουν οι ειδικοί λογαριασμοί καταθέσεων που δίνουν υψηλότερο τόκο για ποσά συνήθως πάνω από 1.000.000 δρχ..

Οι παραδοσιακοί λογαριασμοί ταμιευτηρίου χρησιμεύουν σήμερα για να έχει κανείς χρήματα σε πρώτη ζήτηση .Τα χρήματα δηλαδή που του χρειάζονται για να αντιμετωπίσει τα τρέχοντα έξοδα ή κάποια έκτακτα έξοδα .

3.3.3 Καταθέσεις όψεως

Οι καταθέσεις όψεως συνήθως γίνονται από επιχειρήσεις .οι καταθέσεις αυτές μοιάζουν με τις καταθέσεις ταμιευτηρίου , γιατί όπως και εκείνες είναι αποδοτέες σε « πρώτη ζήτηση » .

Στον καταθέτη όψεως χορηγείται από την τράπεζα βιβλιάριο επιταγών με έντυπες επιταγές τις οποίες συμπληρώνει ο καταθέτης είτε στο όνομα του , είτε στο όνομα τρίτων και αποσύρει μετρητά ή δίνει επιταγές σε τρίτους έναντι μετρητών .

Οι τόκοι υπολογίζονται κάθε εξάμηνο , προστίθενται στο κεφάλαιο και ανατοκίζονται .

Το επιτόκιο είναι χαμηλό ,σημαντικά χαμηλότερο του ταμιευτηρίου , λόγω του φόρτου εργασίας που δημιουργείται σε βάρος της τράπεζας καθ' ότι μεσω των λογαριασμών όψεως με την έκδοση επιταγών διενεργούνται καθημερινά πολλές χρεοπιστώσεις με αποτέλεσμα το κόστος για τις τράπεζες να είναι σημαντικά αυξημένο .

Οι λογαριασμοί κατάθεσης όψεως παρέχουν ορισμένα πλεονεκτήματα τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στις τράπεζες .

Πλεονεκτήματα για τις επιχειρήσεις

A) Το σημαντικότερο πλεονέκτημα που παρέχουν οι λογαριασμοί όψεως στις επιχειρήσεις είναι ότι μεσω αυτών κινούν διάφορα χρηματικά ποσά με την έκδοση επιταγών . Έτσι , αποφεύγεται η μεταφορά χρημάτων από τις επιχειρήσεις για την εξόφληση των προμηθευτών τους , αφού η πληρωμή

μπορεί να γίνει , αντί μετρητών με την έκδοση και αποστολή επιταγών , τις οποίες οι προμηθευτές θα τις παρουσιάσουν στις τράπεζες για ρευστοποίηση ή θα τις μεταβιβάσουν σε τρίτους με μια απλή οπισθογράφηση .

Β) Ένα άλλο πλεονέκτημα που παρέχουν οι λογαριασμοί κατάθεσης όψεως στις επιχειρήσεις είναι ότι μεσω αυτών κινούνται οι « μεταχρονολογούμενες επιταγές ». Συγκεκριμένα , όταν γίνεται μια συναλλαγή μεταξύ επιχειρήσεων , οι αγοράστριες επιχειρήσεις αντί να καταβάλλουν μετρητά ή να αποδεχτούν μια συναλλαγματική ή να εκδόσουν ένα γραμμάτιο εις διαταγή , για την πληρωμή του αντίτιμου της αγοράς εκδίδουν επιταγές , οι οποίες αναγράφουν μεταγενέστερη ημερομηνία από εκείνη που έγινε η συναλλαγή . Έτσι , οι « μεταχρονολογημένες επιταγές » διευκολύνουν σε μεγάλο βαθμό τις συναλλαγές , επειδή επιτρέπουν στους εκδότες τους μέχρις ότου να προσκομισθούν στην τράπεζα για είσπραξη , να πραγματοποίησουν την πώληση των εμπορευμάτων που αγόρασαν και να καταθέσουν μετρητά στο λογαριασμό όψεως .

Γ) Ένα τρίτο πλεονέκτημα που έχουν οι λογαριασμοί καταθέσεις όψεως για τις επιχειρήσεις είναι ότι πολλές τράπεζες επιτρέπουν στους πελάτες τους να εκδίδουν επιταγές μέχρις ενός ορισμένου συνολικού ποσού , ακόμη και όταν προσωρινά δεν υπάρχει κάποιο υπόλοιπο στο λογαριασμό κατάθεσης όψεως . Έτσι οι επιχειρήσεις που έχουν προσωρινά ταμειακή στενότητα , διευκολύνονται σημαντικά για την πληρωμή έκτακτων και μεγάλων σε ύψος πληρωμών , με την έκδοση επιταγών , παρ' όλο που δεν υπάρχει προς στιγμήν κάποιο υπόλοιπο στο λογαριασμό . Το επιτόκιο με το οποίο επιβαρύνονται οι επιχειρήσεις , σε αυτήν την περίπτωση είναι αρκετά υψηλό .

Οι τράπεζες για να περιορίσουν τις πιθανότητες έκδοσης « ακάλυπτων επιταγών » παίρνουν διάφορα μέτρα ασφαλείας και περιορίζουν το άνοιγμα «λογαριασμών κατάθεσης όψεως » μόνο σε φερέγγυες επιχειρήσεις .

Πλεονεκτήματα για τις Τράπεζες

Οι λογαριασμοί κατάθεσης όψεως έχουν μεγάλη σημασία για τις τράπεζες , διότι τους παρέχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν το « λογιστικό χρήμα » .

Για κάθε μονάδα χρήματος που κατατίθεται σε λογαριασμό όψεως σε μια τράπεζα , δημιουργείται ένα πολλαπλάσιο σε αξία λογιστικό χρήμα , το οποίο οι τράπεζες δανείζουν σε επιχειρήσεις με σημαντικά υψηλότερο επιτόκιο από το επιτόκιο που ισχύει για τις καταθέσεις λογαριασμών όψεως . Έτσι , οι τράπεζες με τη διαδικασία δημιουργίας λογιστικού χρήματος μεσω των λογαριασμών κατάθεσης όψεως έχουν σημαντικά κέρδη που προέρχονται από την διάφορα μεταξύ των δυο πιο πάνω αναφερθέντων επιτοκίων .

3.3.4 Τρεχούμενος λογαριασμός κατάθεσης

Ο λογαριασμός αυτός είναι παραλλαγή του λογαριασμού κατάθεσης . Οι τράπεζες αναίγουν τέτοιους λογαριασμούς μόνο για φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν την ιδιότητα του εμπόρου (αυστηρή προϋπόθεση) για τη διενέργεια των τρεχουσών συναλλαγών τους με επιταγές αντί μετρητών . Για αυτό το σκοπό οι τράπεζες χορηγούν στους καταθέτες πελάτες τους στέλεχος επιταγών και με την έκδοση επιταγών σε βάρους του λογαριασμού της κατάθεσης μπορούν να πραγματοποιούν πληρωμές σε τρίτους .

Το επιτόκιο για τους λογαριασμούς αυτούς είναι πολύ χαμηλότερο από του ταμιευτηρίου λόγω της παρεχόμενης διευκόλυνσης .

3.3.5 Καταθέσεις με προειδοποίηση

Είναι ειδική κατηγόρια κατάθεσης στην οποία ο καταθέτης υποχρεώνεται να ειδοποιήσει έγκαιρα την τράπεζα προτού προβεί σε ανάληψη ενός ποσού που συνήθως είναι σημαντικό .

Συγκεκριμένα είναι κατάθεση υπό τους παρακάτω όρους :

- i) Η αρχική κατάθεση δεν μπορεί να είναι χαμηλότερη από ένα ορισμένο ποσό .
- ii) Το ύψος της κατάθεσης δεν μπορεί να ξεπεράσει ένα όριο κατάθεσης .
- iii) Για την ανάληψη κάποιου ποσού ο καταθέτης αναλαμβάνει την υποχρέωση να προειδοποιήσει την τράπεζα εγγράφως τρεις τουλάχιστον μήνες από την ημερομηνία ανάληψης .Η ανάληψη πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία της εγγραφής προειδοποίησης , διαφορετικά ο καταθέτης χάνει το δικαίωμα ανάληψης και πρέπει να κάνει νέα προειδοποίηση. Με την υποχρέωση αυτή των καταθετών η τράπεζα μπορεί να προσδιορίσει το ύψος των αναλήψεων που θα πραγματοποιηθούν τις επόμενες ημέρες και έτσι περιορίζονται οι πιθανότητες να βρεθεί το ταμείο χωρίς μετρητά που θα επέφερε κάποια προσωρινή αναστάτωση στους πελάτες.

Η κατηγορία αυτή των καταθέσεων έγινε με την απόφαση της νομισματικής επιτροπής αριθμός 1218/12-10-1961 , που ρύθμιζε τότε τα πιστωτικά θέματα .

3.3.6 Καταθέσεις Προθεσμίας

Στις καταθέσεις αυτές συμφωνείται μεταξύ του καταθέτη και της τράπεζας ότι η ανάληψη δεν θα γίνει πριν την παρέλευσης ορισμένου χρονικού διαστήματος τριών , έξι μηνών , ενός έτους ή και περισσότερο .Κατ' εξαίρεση σε περιπτώσεις ανάγκης των καταθετών οι τράπεζες μπορούν κατ' απόλυτη κρίση τους να αποδώσουν ένα μέρος ή και όλου του ποσού της κατάθεσης με την

επιβολή χρηματικής ποινής , που είναι ανάλογη με το χρόνο που υπολείπεται μέχρι την κανονική λήξη τους .

Για τις καταθέσεις αυτές οι τράπεζες εκδίδουν και παραδίνουν στο καταθέτη μια απόδειξη , η οποία καλείται « ομόλογο ». Στο ομόλογο αυτό αναγράφονται τα εξής : το ονοματεπώνυμο του καταθέτη , το ποσό , το επιτόκιο , το χρονικό διάστημα κατάθεσης και η ημερομηνία λήξης της .

Το επιτόκιο των καταθέσεων αυτών είναι αρκετά υψηλότερο έναντι των επιτοκίων για καταθέσεις ταμιευτηρίου και κλιμακώνεται ανάλογα με τη χρονική διάρκεια και ανάλογα με το ποσό που κατατίθεται . Κάθε εξάμηνο υπολογίζεται ο τόκος ο οποίος παραμένει σε έντοκο λογαριασμό στη διάθεση του καταθέτη .

Στις χώρες τις οποίες υπάρχει μεγάλη αύξηση του δημόσιου χρέους , οι τράπεζες αναγκάζονται να αυξήσουν τα επιτόκια των καταθέσεων αυτών σε σημαντικό επίπεδο , λόγω του ανταγωνισμού που υπάρχει από την έκδοση κρατικών ομολογιών .

Συγκεκριμένα : όταν το κράτος εκδίδει ομολογίες για τη συγκέντρωση χρημάτων από το κοινό για την αντιμετώπιση των υποχρεώσεων (καταβολή τοκοχρεολυσίων) που απορρέουν από το δημόσιο χρέος για να διαθέσει τις ομολογίες αυτές πρέπει η απόδοση τους να είναι αρκετά υψηλή που σημαίνει ότι το επιτόκιο των ομολογιακών δανείων να είναι αρκετά υψηλό .

Επομένως , όσο υψηλότερο είναι το επιτόκιο των ομολογιακών δανείων τόσο περισσότερο οι αποταμιευτές θα στρέφονται στα κρατικά ομόλογα και θα εγκαταλείπουν τις προθεσμιακές καταθέσεις .

Συνεπώς , οι τράπεζες για να διατηρήσουν ή και να προσελκύσουν προθεσμιακές καταθέσεις υποχρεώνονται να αυξήσουν τα επιτόκια για τις καταθέσεις αυτές με υψηλότερα επίπεδα των ομολογιακών δανείων .

Οι καταθέσεις αυτές για να είναι πραγματικά αποδοτικές θα πρέπει το ύψος του επιτοκίου για αυτές να είναι πολύ υψηλότερο του ρυθμού αύξησης του πληθωρισμού . Άλλιώς , οι αποταμιευτές θα στραφούν να επενδύσουν τα διαθέσιμα τους σε ακίνητα που η αξία τους δεν επηρεάζεται από την μείωση της αγοραστικής αξίας του χρήματος .

Για τις τράπεζες οι προθεσμιακές καταθέσεις αποτελούν πηγή σημαντικών κερδών επειδή δεσμεύονται για μεγάλο χρονικό διάστημα και μπορεί να χρησιμοποιηθούν για τη χορήγηση μακροπρόθεσμων επενδυτικών δανείων , για τα οποία συνήθως υπάρχει μεγάλη ζήτηση και τα επιτόκια δανεισμού διαμορφώνονται σε υψηλά επίπεδα .

3.3.7 Καταθέσεις σε κοινό λογαριασμό

Καλούνται οι καταθέσεις εκείνες οι οποίες γίνονται σε λογαριασμό στο όνομα δυο.ή περισσότερων προσώπων από κοινού και μπορεί να συμφωνηθεί ότι για οποιαδήποτε ανάληψη απαιτείται η υπογραφή όλων των δικαιούχων ή αρκεί η υπογραφή μερικών ή ενός δικαιούχου .

Ο λογαριασμός αυτός λειτουργεί με τη μορφή λογαριασμού κατάθεσης όψεως ή ταμιευτηρίου .

Οι καταθέσεις σε κοινό λογαριασμό έχουν το εξής βασικό πλεονέκτημα :

Σε περιπτώσεις που οι καταθέτες είναι δυο σύζυγοι με τον θάνατο του

ενός , μπορεί ο άλλος να αποσύρει τα χρήματα χωρίς άλλες διαδικασίες , κληρονομητήρια , δηλώσεις σε οικονομική εφορία κληρονομιών , απαλλαγή από το φόρο κληρονομιάς κλπ. Καταθέσεις Δεσμευμένες καλούνται εκείνες οι οποίες δεσμεύονται για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα με τη βούληση του καταθέτη (εκούσια) ή με διάταξη νόμου (ακούσια) .

Ακούσια δέσμευση της κατάθεσης υπάρχει πχ. Για αξιόποινες πράξεις του καταθέτη (κατάχρηση δημόσιου χρήματος). Ακούσια δέσμευση υπάρχει επίσης , όταν πεθάνει ο καταθέτης ή όταν κηρυχθεί σε πτώχευση. Η δέσμευση αυτή επιβάλλεται για να αποδοθούν οι καταθέσεις όπως ορίζουν οι συγκεκριμένες διατάξεις του νόμου .

Εκούσια δέσμευση της κατάθεσης είναι η περίπτωση που ο ίδιος ο καταθέτης παραχωρεί την κατάθεση ως κάλυμμα για την χορήγηση εγγυητικής επιστολής. Η δέσμευση μπορεί να αφορά και ένα μέρος μόνο της κατάθεσης ανάλογα με το ύψος του ποσού της χορηγούμενης εγγυητικής επιστολής .

Η διάρκεια δέσμευσης ορίζεται μέχρι την επιστροφή της εγγυητικής επιστολής στην τράπεζα .

3.3.8 Ειδικοί Λογαριασμοί (νέα προϊόντα) Καταθέσεων

Με την απελευθέρωση του πιστωτικού συστήματος έχει αναπτυχθεί έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών στην Ελλάδα , που προσφέρουν « νεότερα προϊόντα καταθέσεων » ως κίνητρο για την προσέλκυση πελατείας .

Οι « ειδικοί λογαριασμοί καταθέσεων » ανήκουν στην κατηγορία των νέων σχετικά τραπεζικών προϊόντων . Πρόκειται για λογαριασμούς οι οποίοι συνδυάζουν τον αποταμιευτικό τις περισσότερες περιπτώσεις με τον επενδυτικό χαρακτήρα . Το ονομαστικό ετήσιο επιτόκιο των λογαριασμών αυτών είναι υψηλότερο από των λογαριασμών ταμιευτηρίου και στις περισσότερες περιπτώσεις το ύψος του διαμορφώνεται ανάλογα με το υπόλοιπο του λογαριασμού.

Ο υπολογισμός των τόκων , γίνεται κατά κανόνα κάθε εξάμηνο , κυρίως σε αυτούς των προνομιακών ταμιευτηρίων , ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις όπου ο υπολογισμός των τόκων γίνεται κάθε μήνα .

Αυτό σημαίνει ότι στο τέλος κάθε μήνα ο καταθέτης έχει τη δυνατότητα να εισπράξει τους τόκους και να αφήσει ανέπαφο (χωρίς να εισπράξει) το αρχικό κεφάλαιο ή αν θέλει , να τους αφήσει να κεφαλαιοποιηθούν αυξάνοντας έτσι το κεφάλαιο του και συνήθως την ετήσια απόδοση.

Πέραν όμως από του ύψους του επιτοκίου και του επενδυτικού χαρακτήρα , οι λογαριασμοί αυτοί προσφέρουν στους κατόχους τους αρκετά άλλα προνόμια τα βασικότερα των οποίων είναι τα εξής :

- Απόκτηση πιστωτικής κάρτας με δωρεάν συνδρομή για το πρώτο εξάμηνο
- Απόκτηση « καρνέ » (στελέχους) επιταγών , με τη δυνατότητα δωρεάν έκδοσης τραπεζικών επιταγών .
- Αυτόματη εξοφληση καρτών και λογαριασμών ΔΕΗ , ΟΤΕ , ΕΥΔΑΠ , χωρίς επιβάρυνση .

- Ασφαλιστική κάλυψη για ατυχήματα .
- Ασφάλιση ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και ζωής (συμβόλαιο) .
- Δωρεάν αποστολή κάθε μήνα κατάστασης λογαριασμού .
- Υπερανάληψη .
- Μισθιδοσία υπαλλήλων προκειμένου για επιχειρήσεις κλπ.

Ο τρόπος που μπορεί κάποιος να ανοίξει τέτοιου είδους λογαριασμό σε τράπεζα δεν διαφέρει πολύ από την διαδικασία ανοίγματος λογαριασμού ταμιευτηρίου . Δηλαδή , με την αστυνομική του ταυτότητα και το χρηματικό ποσό που θέλει να καταθέσει . Σε αρκετές περιπτώσεις υπάρχει ένα κατώτατο όριο , το οποίο ποικίλει ανάλογα με την τράπεζα και το οποίο αφορά κυρίως τους λογαριασμούς που δεν ανήκουν στην κατηγόρια του προνομιακού ταμιευτηρίου . Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι για να λειτουργήσει ο λογαριασμός και να αποδώσει τα αναμενόμενα θα πρέπει ανά πάσα στιγμή ακόμα και μετά από κάποια ανάληψη που θα κάνει ο δικαιούχος , να υπερβαίνει το παραπάνω όριο.

Σημειώνουμε ότι ο λογαριασμός αυτού του είδους είναι περισσότερο επενδυτικός , δηλαδή προσλαμβάνει μια μορφή μακροχρόνιας επένδυσης , παρά μια λύση για την αντιμετώπιση των τρεχούμενων δαπανών , όπως συμβαίνει με τους λογαριασμούς ταμιευτηρίου .

3.3.9 Καταθέσεις σε συνάλλαγμα

Οι τράπεζες δίνουν την δυνατότητα να γίνουν « καταθέσεις σε συνάλλαγμα » (ταμιευτηρίου , προθεσμιακές και όψεως για επιχειρήσεις ή και για ίδιωτες) .

Με τον λογαριασμό αυτό οι καταθέτες έχουν πάντοτε διαθέσιμο συνάλλαγμα για κάθε τους ανάγκη και επιπλέον έχουν σημαντικά πλεονεκτήματα , τα οποία είναι :

- Απόδοση τόκων σε συνάλλαγμα ή απόδοση τόκων σε δραχμές με επιπλέον προσαύξηση του επιτοκίου .
- Δυνατότητα αγοράς τίτλων ελληνικού δημόσιου , repos κα. , με δραχμοποίηση συναλλάγματος και με δικαίωμα μετατροπής του αρχικού κεφαλαίου και των τόκων σε οποιοδήποτε νόμισμα κατά τη λήξη τους .
- Αφορολόγητοι τόκοι .
- Δυνατότητα κατάθεσης ξένων χαρτονομισμάτων εντολών εξωτερικού , επιταγών και

- traveller's cheques .
- Δυνατότητα μετατροπής της κατάθεσης σε άλλο νόμισμα .
- Έκδοση εγγυητικής επιστολής για το εσωτερικό ή το εξωτερικό .
- Δυνατότητα χορήγησης στεγαστικού δανείου , έναντι δραχμοποίησης του λογαριασμού ή με ενέχυρο την κατάθεση χωρίς ο καταθέτης να χάνει τους τόκους .
- Ενημέρωση και εξυπηρέτηση με το σύστημα on-line σε οποιοδήποτε από τα καταστήματα της τράπεζας .

Σε περίπτωση « προθεσμιακής κατάθεσης σε συνάλλαγμα » ο καταθέτης έχει πλέον τα εξής πλεονεκτήματα :

- Ακόμη υψηλότερο επιτόκιο .
- Διάρκεια κατάθεσης έναν , δυο , τρεις , έξι και δώδεκα μήνες ανάλογα με την επιλογή του καταθέτη .
- Έκδοση πιστοποιητικού κατάθεσης .
- Δυνατότητα έκδοσης επιταγής ή χορήγησης χαρτονομίσματος χωρίς προμήθεια .

3.3.10 Repos (βραχυπρόθεσμες αγορές τίτλων με συμφωνία επαναπώλησης)

Ο όρος προέρχεται από την αγγλική γλώσσα : Repurchase Agreement – Repos (συμφωνία επαναγοράς).

Στην ελληνική τραπεζική πρακτική η συμφωνία Repos έχουν το εξής περιεχόμενο : οι τράπεζες που αγοράζουν έντοκα γραμμάτια του ελληνικού Δημόσιου διαθέτοντας κεφάλαια για αυτήν την αγορά με συνέπεια να αντιμετωπίζουν ανάγκες ρευστότητας (χρηματοοικονομικής στενότητας) κάνουν συμφωνίες με τους πελάτες τους :

- (1) Να τους πουλήσουν τέτοιους τίτλους για ορισμένο χρονικό διάστημα (το πολύ λίγων μηνών) σε ορισμένη τιμή και
- (2) Να ξαναγοράσουν τους ίδιους τίτλους στη λήξη του παραπάνω χρονικού διαστήματος σε μεγαλύτερη τιμή .

Η πράξη αυτή για μεν την τράπεζα είναι συμφωνία πώλησης και επαναγοράς των Ε.Γ.Ρ.Δ. για τον πελάτη δε , συμφωνία αγοράς και επαναπώλησης ή ορθότερα είναι αγορά με συμφωνία επαναπώλησης την οποία αποδέχεται η τράπεζα .

Το κέρδος του πελάτη μεταξύ αγοράς και επαναπώλησης που είναι η απόδοση της συμφωνίας , είναι το επιτόκιο που απολαμβάνει ο πελάτης και το οποίο γνωρίζει από πριν βάσει της συμφωνίας . Ας σημειωθεί ότι οι αποδόσεις των repos μέχρι το καλοκαίρι του 1994 ήταν αφορολόγητες .

Το επιτόκιο της συμφωνίας επαναγοράς (μέσα από την τράπεζα) και επαναπώλησης) από τον πελάτη είναι συναρτούμενο προς τα επιτόκια δανεισμού δραχμών στην διατραπεζική αγορά . Σε αυτή προσφεύγουν οι τράπεζες όταν έχουν ανάγκη να αντλήσουν κεφάλαια . Αν αυτή βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα , δεν υπάρχει λόγος το επιτόκιο των συμφωνιών repos να είναι υψηλό .

Εκτός από τη μορφή πώλησης από τράπεζες και επαναγοράς Εντόκων Γραμματίων Δημόσιου , υπάρχει και αντίστροφη (reverse repos) που είναι η συμφωνία πώλησης Ε.Γ.Δ. από επιχειρήσεις σε τράπεζες με την υποχρέωση επαναγοράς τους από αυτές σε συμφωνούμενη χρονολογία και συμφωνούμενο επιτόκιο .

Πρέπει να σημειωθεί ότι στους τόκους από συμφωνίες repos ισχύει ήδη φορολογία 15% .

Οι συμφωνίες repos είχαν μεγάλη άνθηση στα χρόνια 1991-1993 και το μισό 1994 , όταν τα επιτόκια δανεισμού της διατραπεζικής αγοράς ήταν υψηλά .

Τα repos διακρίνονται σε δυο βασικές κατηγορίες .

A) Repos με :

- ορισμένο ελάχιστο ποσό επενδύσεις (λ.χ. 5 εκατομ. Δρχ.)
- χρονική διάρκεια της επενδύσεις από μια εβδομάδα έως ένα έτος .
- δυνατότητα διαδοχικών ανανεώσεων
- επιτόκιο διαπραγματεύσιμο ανάλογα με το ποσό της επένδυσης , τη χρονική διάρκεια της και τις συνθήκες της αγοράς και
- δυνατότητα έκδοσης πιστοποιητικού – βεβαίωσης της αγοραπωλησίας τίτλων .

B) Repos με :

- ελάχιστο ποσό επένδυσης χαμηλότερο (λ.χ. 3 εκατομ. Δρχ.)
- ελάχιστη διάρκεια της επένδυσης 1 έτος
- καταβολή των τόκων κάθε μήνα (σταθερό μηνιαίο ποσό)
- δυνατότητα αυτόματης ετήσιας ανανέωσης της επένδυσης για το ίδιο ποσό
- δυνατότητα έκδοσης πιστοποιητικού – βεβαίωσης αγοραπωλησίας τίτλων και
- δυνατότητα πρόωρης ολικής ανάληψης του αρχικού ποσού υπό ορισμένες προϋποθέσεις .

Στα τέλη Οκτώβρη 1994 , οι πωλήσεις έντοκων γραμματίων από τις τράπεζες σε ιδιώτες με συμφωνία επαναγοράς (repos) ανερχόταν σε 376,5 δισεκατ. Δρχ έναντι 1,726 δισεκατ. Που ήταν στα τέλη Οκτωβρίου 1993 (μείωση κατά 78% λόγω της φορολογίας που επιβλήθηκε) .

3.4 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

3.4.1 Γενικά

Οι ενεργητικές τραπεζικές εργασίες είναι οι εργασίες εκείνες με τις οποίες οι τράπεζες διοχετεύουν τα χρηματικά διαθέσιμα που αποκτήθηκαν από τις καταθέσεις στις διάφορες παραγωγικές δραστηριότητες της οικονομίας.

Οι ενεργητικές εργασίες περιλαμβάνουν κυρίως τις χορηγήσεις πιστώσεως με διάφορες μορφές όπως :

- Προεξόφληση τίτλων του χαρτοφυλακίου της επιχείρησης .
- Προκαταβολές έναντι φορτωτικών εγγράφων .
- Τραπεζική ενέγγυος πίστωση .
- Δάνεια διαφόρων μορφών .
- Επενδύσεις

3.4.2 Προεξόφληση Τίτλων του Χαρτοφυλακίου της Επιχείρησης

Προεξόφληση καλείται η πληρωμή τίτλων πριν από την ημέρα λήξης τους.

Τέτοιοι τίτλοι είναι κυρίως : η συναλλαγματική , το γραμμάτιο σε διαταγή άλλα και το ενεχυρόγραφο κ.α.

Η επιχείρηση που έχει ανάγκη από μετρητά μεταβιβάζει σε διαταγή της τράπεζας με οπισθογράφηση τις συναλλαγματικές ή και το γραμμάτιο σε διαταγή , και συντάσσει το « πινάκιο προεξόφλησης ».

Η τράπεζα αφού αφαιρέσει τον τόκο (προεξόφλημα) που αναλογεί στο χρονικό διάστημα της ημερομηνίας προεξόφλησης και λήξης τους , την προμήθεια και τα έξοδα της από το άθροισμα των ονομαστικών αξιών των συναλλαγματικών και γραμματίων , το υπόλοιπο το καταβάλλει στην επιχείρηση (κομιστή).

Για να προεξοφληθεί μια συναλλαγματική από την τράπεζα , πρέπει η λήξη τους να μην απέχει περισσότερο από 5 μήνες από την έκδοσή της και να συνοδεύεται από αντίγραφο τιμολογίου πώλησης , για να αποδεικνύεται ότι η έκδοσή της προέρχεται από την πώληση εμπορευμάτων της επιχείρησης .

Η τράπεζα εξετάζει όχι μόνο τη φερεγγυότητα του τελευταίου κομιστή , άλλα και την φερεγγυότητα και την κανονικότητα των υπογραφών όλων των άλλων οπισθογράφων και του έκδοτη .

Σημειώνεται ότι η προεξόφληση αποτελεί τη βασικότερη και σπουδαιότερη τραπεζική εργασία .

3.4.3 Προκαταβολές έναντι φορτωτικών εγγράφων

« Φορτωτικές εγγραφές » λέγονται τα έγγραφα που συνοδεύουν τη φορτωτική , όπως το εμπορικό τιμολόγιο , το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, το πιστωτικό προέλευσης και όσα άλλα πρόσθετα δικαιολογητικά επιβάλλονται από ειδικές διατάξεις και από τις επικρατούσες εμπορικές συνήθειες ή συμφωνήθηκαν από τους συμβαλλόμενους να σταλούν .

Η φορτωτική είναι το σημαντικότερο από όλα τα φορτωτικά έγγραφα . Πρόκειται για έγγραφο που εκδίδεται για μεταφορά με κόμιστρο εμπορευμάτων και αποτελεί αποδεικτικό στοιχείο της φόρτωσης .

Η φορτωτική έχει τριπλή ιδιότητα , εκτός του ότι αποτελεί απόδειξη παραλαβής και φόρτωσης των εμπορευμάτων , είναι και παραστατικός τίτλος , με την μεταβίβαση του οποίου μεταβιβάζεται και η κυριότητα του μεταφερόμενου εμπορεύματος , ενώ ακόμα είναι και αξιόγραφο (πιστωτικός τίτλος) .

Η φορτωτική εκδίδεται σύμφωνα με το μέσο μεταφοράς . Η φορτωτική σε θαλάσσια μεταφορά εκδίδεται από τον πλοίαρχο του πλοίου που κάνει τη μεταφορά . Η μεταφορά με φορτηγό αυτοκίνητο εκδίδεται από τον μεταφορέα ή από το μεταφορικό γραφείο και η φορτωτική σε μεταφορά με τραίνο προϋποθέτει την κατάθεση « δήλωση αποστολής » .

Σε φορτωτικά έγγραφα αναφέρονται : το είδος , η ποσότητα , η ποιότητα και τα χαρακτηριστικά του εμπορεύματος . Τα φορτωτικά έγγραφα ελέγχονται από την τράπεζα για την διαπίστωση της ακρίβειας τους και γίνονται αποδεκτά μετά από αυτόν τον έλεγχο .

Αν η φορτωτική παρουσιάζει ατέλειες ή οποιοδήποτε ελάττωμα δεν γίνεται δεκτή από τη τράπεζα . Η φορτωτική μεταβιβάζεται με οπισθογράφηση στην τράπεζα και αυτή χορηγεί προκαταβολή έναντι της αξίας των εμπορευμάτων . Οι προκαταβολές αυτές συνήθως ανέρχονται στο 60-80 % των φορτωτικών .

3.4.4 Τραπεζική Ενέγγυος Πίστη

« Ενέγγυος πίστη » , λέγεται η τραπεζική πίστωση εγγυημένη με εμπορεύματα που συνοδεύονται με φορτωτικά έγγραφα .

Στη σύμβαση αυτή η τράπεζα συμφωνεί με έναν πελάτη της (εισαγωγέα-αγοραστή εμπορευμάτων) να ανοίξει πίστωση υπέρ ενός τρίτου (πωλητή των εμπορευμάτων – εξαγωγέα από άλλη χώρα) , δεχόμενη να καταβάλει σε αυτόν μεσω της ανταποκρίτριας τράπεζας , το ποσό της πίστωσης με την παράδοση των φορτωτικών εγγράφων (φορτωτική , εμπορικό τιμολογίου , ασφαλιστήριο συμβόλαιο κλπ.) ή εκείνων των φορτωτικών εγγράφων που αναγράφονται ρητώς στη σύμβαση της ενέγγυου πίστωσης .

Η ενέγγυος πίστωση εξυπηρετεί σημαντικά τις συναλλαγές με ξένες χώρες (Εισαγωγή-εξαγωγή) και παρουσιάζει ιδιαίτερη ασφάλεια για τον πωλητή ο οποίος γνωρίζει ότι , μόλις καταθέσει στην ανταποκρίτρια τράπεζα τα φορτωτικά έγγραφα για τα εμπορεύματα που πωύλησε , θα εισπράξει την αξία τους .

Η ενέγγυος πίστωση εξασφαλίζει και τον αγοραστή , ο οποίος καταβάλλει

το τίμημα αφού πρώτα πραγματοποιηθεί η φόρτωση των εμπορευμάτων και εκδοθούν τα σχετικά φορτωτικά έγγραφα .

Σημειώνουμε ότι η μεσολάβηση της τράπεζας δεν παρέχει καμία εγγύηση για την καλή εκτέλεση της σύμβασης αγοραστικής που έγινε μεταξύ του αγοραστή και του πωλητή , όσον αφορά την ποσότητα και ποιότητα των εμπορευμάτων που φορτώθηκαν .

Κατηγορίες ενέγγυων πιστώσεων

Οι ενέγγυες πιστώσεις διακρίνονται ως εξής :

A) Ανακλητές (recoverable). Είναι οι αυτές που μπορούν να ανακληθούν , τροποποιηθούν , ακυρωθούν είτε από τον εντολέα (αγοραστή) , είτε από την τράπεζα χωρίς ειδοποίηση του δικαιούχου (πωλητή) . Η ανάκληση αυτή μπορεί να γίνει μέχρι την παράδοση των φορτωτικών εγγραφών .

B) ανέκκλητες (irrecoverable). Η πίστωση αυτή δεν μπορεί να ανακληθεί ή να ακυρωθεί από τον εντολέα (αγοραστή) και την τράπεζα μέχρι τη λήξη της , εκτός αν συμφωνούν τα συμβαλλόμενα μέρη . Συνήθως για την εξασφάλιση των πωλητών που βρίσκονται σε ξένες χώρες , συμφωνείτε οι ενέγγυες πιστώσεις να είναι ανέκκλητες .

Γ) βεβαιωμένες (confirmed). Είναι εκείνες κατά τις οποίες η τράπεζα αναλαμβάνει με διαβεβαίωση την υποχρέωση της πληρωμής στον δικαιούχο , εισπράττοντας μια «ειδική προμήθεια βεβαίωσης» . Η βεβαίωση γίνεται με επιστολή , η οποία αναφέρει το χρόνο κατά τον οποίο η πίστωση είναι ανέκκλητη και τα έγγραφα που ο δικαιούχος πρέπει να παραδώσει .

Ο όρος ανέκκλητη μόνο δεν συνεπάγεται υποχρέωση βεβαίωσης . Ο συνδυασμός ανέκκλητη και βεβαιωμένη είναι ο όρος που επικράτησε στο εξωτερικό εμπόριο και την τραπεζική πράξη , γιατί αυτός μόνο εξυπηρετεί και διασφαλίζει τα συμβαλλόμενα μέρη και έτσι αποφεύγονται αμφισβητήσεις και περίπλοκες .

Δ) Προθεσμιακή . Πρόκειται για πιστώσεις που εκτελούνται μέσα σε μια χρονική περίοδο που τίθεται ως ανώτατο όριο (προθεσμία) .

Π.χ. η εξοφληση της αξίας της φορτωτικής στον πωλητή γίνεται σε προθεσμία ενός μήνα από την κατάθεση της .

Προθεσμιακές πιστώσεις χρησιμοποιούνται και σε τμηματικές φορτώσεις.

3.4.5 Δάνεια

Τα δάνεια διακρίνονται στις εξής βασικές κατηγορίες :

- A) Δάνεια με προσωπική ασφάλεια (Δάνεια Καταναλωτικής Πίστης)
- B) Δάνεια με ανοικτό λογαριασμό
- Γ) Δάνεια ενυπόθηκα και

Δ) Δάνεια με ενέχυρο κινητών πραγμάτων

- Δάνεια με ενέχυρο χρεογράφων
- Δάνεια με ενέχυρο εμπορευμάτων
- Δάνεια με ενεχυρόγραφα Γενικών Αποθηκών
- Δάνεια με ενέχυρο τιμαλφή

3.4.5.1 ΔΑΝΕΙΑ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ (ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ)

Είναι δάνεια που χορηγούν οι τράπεζες στους πελάτες τους με προσωπική ασφάλεια . Η προσωπική ασφάλεια εξαρτάται από τον χαρακτήρα του δανειζόμενου προσώπου και από τον τρόπο με τον οποίο συναλλάσσεται , δηλαδή εάν είναι έντιμος, ειλικρινής, εργατικός και συνεπής στις συναλλαγές του.

Παλιότερα η χορήγηση δανείων με προσωπική ασφάλεια γινόταν σε περιορισμένη κλίμακα . Σήμερα η χορήγηση τέτοιων δανείων που συνήθως καλούνται καταναλωτικά δάνεια είναι πιο συχνή κυρίως στους μισθωτούς .

Βασικές Κατηγορίες Καταναλωτικών Δανείων

- **Καταναλωτικά δάνεια** για την αγορά ειδών διάρκειας και υπηρεσιών (δάνεια για αγορά αυτοκινήτων , οικιακού εξοπλισμού , συστημάτων κλιματισμού , σκαφών αναψυχής).
- **Δάνεια για δίδακτρα – σπουδών** που αφορούν κάλυψη διδάκτρων όλων των βαθμίδων και σχολών του εσωτερικού και εξωτερικού .
- **Τα προσωπικά δάνεια**

Σε όλα τα δάνεια δίνεται δωρεάν ασφαλιστική κάλυψη του δανειολήπτη για αποπληρωμή του δανείου σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος .

Τα επιτόκια είναι μεταβλητά ανάλογα με την κατηγόρια των δανείων κλπ.

3.4.5.2 ΔΑΝΕΙΑ (ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ) ΜΕ ΑΝΟΙΚΤΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ

Το δάνειο αυτό χορηγείται από την τράπεζα σε ένα πελάτη της βάσει μιας σύμβασης .

Με τη σύμβαση αυτή η τράπεζα ορίζει ένα ανώτατο όριο πίστωσης μέσα στο οποίο ο πελάτης (πιστούχος) μπορεί να κάνει ανάληψη ολόκληρου του ποσού εφάπταξ ή τμηματικά και αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποδώσει το ποσό του δανείου , οποιαδήποτε στιγμήν συνολικά ή τμηματικά .

Ο πελάτης (πιστούχος) αποσύρει και καταθέτει χρηματικά ποσά με αντίστοιχη χρέωση και πίστωση του λογαριασμού του , γι' αυτό το λόγο ο λογαριασμός αυτός καλείται και (ανοικτός) αλληλόχρεος λογαριασμός .

Οι καταθέσεις στον λογαριασμό γίνονται συνήθως με μετρητά και μεταβίβαση στην τράπεζα συναλλαγματικών , γραμματίων σε διαταγή καθώς και άλλων αξιών . Και με τα αντίστοιχα αυτά ποσά των οποίων χρεώνεται ο λογαριασμός του πελάτη .

Η τράπεζα παρακολουθεί την κίνηση του λογαριασμού κάθε πελάτη και φροντίζει πάντα το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού (δηλαδή οι αναλήψεις) να μην ξεπερνά το ανώτατο όριο της πίστωσης (plafond) που έχει συμφωνηθεί .

Το ανώτατο όριο της πίστωσης που μπορεί να αντλήσει μεσω του ανοικτού λογαριασμού καθορίζεται ανάλογα με την φερεγγυότητα του πελάτη , το ύψος των πωλήσεων και κερδών που πραγματοποιούνται κλπ. Σύμφωνα με τους κανόνες που έχουν θεσπίσει οι νομισματικές αρχές .

Ο λογαριασμός αυτός είναι τοκοφόρος και οι τόκοι υπολογίζονται κάθε φορά στα χρεωστικά υπόλοιπα του λογαριασμού του πελάτη .

Οι χρηματοδοτήσεις με σύμβαση ανοικτού λογαριασμού διευκολύνουν τις επιχειρήσεις , καθ' ότι έχουν πάντοτε στη διάθεση τους ένα χρηματικό ποσό για αντιμετώπιση κυρίως έκτακτων αναγκών τους .

Δάνεια Ενυπόθηκα

Ενυπόθηκα Δάνεια είναι εκείνα που χορηγούνται από την τράπεζα μετά από εγγραφή υποθήκης σε ακίνητα πράγματα αυτού που δανείζεται (σπίτια , οικόπεδα , κτίρια κλπ.) .

Η χρησιμοποίηση των δανείων αυτών αφορά τη διενέργεια επενδύσεων , όπως είναι η ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων , η επέκταση τους και η προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού .

Τα δάνεια αυτά είναι μέσο μακροπρόθεσμα συνήθως μεταξύ 5 και 10 ετών .

Η συνηθέστερη μορφή είναι του τοκοχρεολυτικού δανείου . Η χορήγηση γίνεται σταδιακά και με την πρόοδο της επένδυσης .

Είναι ενδεχόμενο να δοθεί μια περίοδος χάριτος , κατά την οποία δεν καταβάλλονται δόσης .

Η εξυπηρέτηση γίνεται με τοκοχρεολυτικές δόσεις , δηλαδή με καταβολή των τόκων και μέρους του κεφαλαίου του δανείου (χρεολύσιο) .

Ο τόκος υπολογίζεται με βάση το επιτόκιο δανεισμού . Οι δόσεις των τοκοχρεολυσίων είναι σταθερές . Οι τόκοι μειώνονται με την πάροδο του χρόνου, ενώ αντίθετα το χρεολύσιο (ποσό που αντιστοιχεί στην επιστροφή του κεφαλαίου) αυξάνεται .

Σημειώνεται ότι σήμερα είναι δυνατή η δανειοδότηση επιχειρήσεων από τράπεζες του εσωτερικού και εξωτερικού σε συνάλλαγμα .

3.4.5.3 Δάνειο με ενέχυρο (Κινητών Πραγμάτων)

Τα δάνεια αυτά όπως αναφέραμε παραπάνω , διακρίνονται στις εξής βασικές κατηγορίες :

- A) δάνεια με ενέχυρο χρεογράφων
- B) δάνεια με ενέχυρο εμπορευμάτων
- Γ) δάνεια με ενεχυρόγραφα Γενικών Αποθηκών και
- Δ) δάνεια με ενέχυρο τιμαλφή

A) δάνεια με ενέχυρο χρεογράφων

Πρόκειται για δάνεια που χορηγούνται από τις τράπεζες με ενέχυρο χρεογράφων (Έντοκα γραμμάτια του Δημόσιου , Ομόλογα , Ομολογίες , Μετοχές κλπ.), ή με ενέχυρο συναλλαγματικές και γραμμάτια σε διαταγή .

Συνήθως το ενέχυρο δίνεται σε τίτλους που είναι διαπραγματεύσιμοι στο Χρηματιστήριο Αξιών , ώστε η εξασφάλιση να είναι μεγαλύτερη και η ρευστοποίηση ευκολότερη .

Ο δανειολήπτης παραμένει κύριος των χρεογράφων που ενεχυριάζονται και επωφελείται από τυχόν χρηματιστηριακή ανατίμηση τους , ενώ εισπράττει τις προσόδους από αυτούς (τόκους από ομόλογα και ομολογίες και μερίσματα από μετοχές) .

Η αξία του δανείου δεν μπορεί να υπερβεί τα 60-70% της τρέχουσας αξίας των χρεογράφων και η λήξη τους το τρίμηνο . Έχει όμως τη δυνατότητα να παραταθεί εφ' όσον καταβληθούν οι τόκοι και μέρος του δανείου .

Αν υπάρξουν έντονα υποτιμητικές τάσεις και η χρηματιστηριακή αξία των Ενεχυριασμένων τίτλων μειωθεί , με κίνδυνο να μη καλύπτει το ποσό της οφειλής του ενεχυριαστή , η τράπεζα από τη σχετική σύμβαση έχει το δικαίωμα να κηρύξει το δάνειο ληξιπρόθεσμο και απαιτητό πριν τη λήξη του , εκτός αν ο δανειστής κάνει αύξησης των Ενεχυριασμένων τίτλων , ώστε να καλύπτεται η τράπεζα .

Αν κατά τη λήξη του δανείου δεν γίνει ανανέωση αυτού , ούτε εξοφληση , η τράπεζα μπορεί , αν μεν πρόκειται για χρεόγραφα διαπραγματεύσιμα στο χρηματιστήριο , να προβεί στην εκποίηση τους δια του χρηματιστηρίου , αν όχι , να προκαλέσει την αναγκαστική εκποίηση τους για να ικανοποιηθεί .

Β) δάνεια με ενέχυρο εμπορευμάτων

Δάνεια με ενέχυρο εμπορευμάτων χορηγούνται με ενεχυρίαση ορισμένων ειδών εμπορευμάτων , τα οποία δεν υπόκεινται εύκολα σε φθορά , μπορούν να εκποιηθούν εύκολα σε πλειστηριασμό και αναγράφονται στον κανονισμό της τράπεζας . Τέτοια είδη εμπορευμάτων είναι βιομηχανικά προϊόντα , πρώτες ύλες , γεωργικά προϊόντα κα.

Το ποσό του δανείου δεν μπορεί να υπερβεί τα 70% της τρέχουσας αξίας των εμπορευμάτων .

Τα δάνεια με ενέχυρο είναι συνήθως τρίμηνης λήξης μπορεί όμως να παραταθεί σιωπηρά , όταν καταβληθούν οι τόκοι και μέρος του δανείου .

Η ενεχυρίαση γίνεται ως εξής :

- Αν η τράπεζα διαθέτει δικές της αποθήκες , τα εμπορεύματα παραδίδονται σε αυτές και φυλάσσονται μέχρι να εξοφληθεί η οφειλή από το δάνειο .
- Είναι δυνατή η ενεχυρίαση εμπορευμάτων με κοινή συναίνεση οφειλέτη και τράπεζας σε τρίτο πρόσωπο « θεματοφύλακας » ή « μεσεγγυούχο » Όταν τα εμπορεύματα βρίσκονται στις αποθήκες του τελωνείου οπότε υποβάλλεται αίτηση υπέρ της τράπεζας .

Γ) δάνειο με Ενεχυρόγραφα Γενικών Αποθηκών

Η ασφαλέστερη και η προτιμότερη για την τράπεζα περίπτωση είναι η εναπόθεση εμπορευμάτων στις αποθήκες της « Προνομιούχου Ανώνυμης Εταιρείας Γενικών Αποθηκών Ελλάδος » (Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε.) .Αυτή είναι θυγατρική εταιρεία της Εθνικής τράπεζας και διαθέτει εκτεταμένους αποθηκευτικούς χώρους στους οποίους δέχεται για αποθήκευση για ορισμένο χρονικό διάστημα εμπορεύματα έναντι καταβολής ενός δικαιώματος και έχει το νομοθετικά κατοχυρωμένο προνόμιο έκδοσης « αποθετηρίων » και « ενεχυρογράφων » .

Αποθετήριο είναι τίτλος σε διαταγή με τον οποίο η γενική αποθήκη βεβαιώνει ότι ορισμένη ποσότητα αγαθών βρίσκεται στις αποθήκες της και υπόσχεται να την παράδοση στο νόμιμο κομιστή του τίτλου που είναι εμπορεύσιμος .

Ενεχυρόγραφο είναι επίσης τίτλος σε διαταγή που εκδίδεται από τη γενική αποθήκη με την οποία γράφηση του οποίου ενεχυριάζονται τα εμπορεύματα που αποθηκεύτηκαν σε αυτή .

Δ) δάνεια με ενέχυρο τιμαλφή

Τα δάνεια αυτά χορηγούνται με ενέχυρο τιμαλφή . Ορισμένες τράπεζες χορηγούν τέτοια δάνεια ανάλογα με την τρέχουσα αξία των τιμαλφών που προσκομίζονται για ενεχυρίαση .

3.4.6 Επενδύσεις

Επένδυση με ευρεία έννοια είναι η μετατροπή χρηματικού κεφαλαίου σε υλικά (πραγματικό κεφάλαιο) και άϋλα αγαθά (δικαιώματα).

Με περιορίσμένη έννοια είναι η μετατροπή χρηματικού κεφαλαίου σε πραγματικό και κυρίως σε παραγωγικά μέσα (για τις βιομηχανικές επιχειρήσεις).

Ανάλογα με το φορέα που διαθέτει το χρηματικό κεφάλαιο οι επενδύσεις διακρίνονται σε δημόσιες (όταν ο φορέας είναι το κράτος) και ιδιωτικές (όταν οι φορείς είναι ιδιώτες).

Οι σημαντικότερες από τις ιδιωτικές επενδύσεις είναι επιχειρησιακές κατά τις οποίες οι επιχειρήσεις ως φορείς διαθέτουν χρηματικό κεφάλαιο για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε πάγιες εγκαταστάσεις .

Η διάθεση χρηματικού κεφαλαίου για καταθέσεις και αγορά τίτλων (ομολόγων , ομολογιών , μετόχων) λέγεται και επένδυση άλλα ορθότερα αποκαλείται τοποθέτηση .

Οι επενδύσεις δημόσιες και ιδιωτικές έχουν μεγάλη σημασία για την εθνική οικονομία μιας χώρας , γιατί :

- Με την ευνοϊκή πολλαπλασιαστική τους επενέργεια προκαλείται αύξησης του εθνικού εισοδήματος .
- Αυξάνουν το εθνικό παραγωγικό δυναμικό .
- Περιορίζουν τις συναλλαγματοβόρες εισαγωγές , όταν συντελούν στο να παραχθούν στο να παραχθούν προϊόντα που προηγουμένως εισάγονταν από το εξωτερικό ή και αυξάνουν τις συναλλαγματοφόρες εξαγωγές αν συντελούν στο να παραχθούν προϊόντα διεθνώς ανταγωνιστικά και εξαγώγιμα και
- Συμβάλουν στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και υποβοηθούν την αντιμετώπιση της κοινωνικής μάστιγας της ανεργίας

Για όλους αυτούς τους λόγους τα κράτη θεσπίζουν κίνητρα τόσο για την εισαγωγή κεφαλαίων από το εξωτερικό για την διενέργεια επενδύσεων και γενικά για την πραγματοποίηση επενδύσεων στη χώρα . Τα κίνητρα περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις στις παραγωγικές επενδύσεις ανάλογα με την περιοχή όπου αυτές πραγματοποιούνται , επιδότηση του επιτοκίου , τραπεζικού δανεισμού , φορολογικά κίνητρα όπως η αύξηση των συντελεστών απόσβεσης κα.

3.5 ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

3.5.1 Γενικά

Οι τράπεζες πέρα από τις βασικές εργασίες της , δηλαδή τη συγκέντρωση χρημάτων και τη διοχέτευση των χρηματικών αυτών διαθέσιμων , μεσω χορηγήσεων πιστώσεων στην οικονομία , εκτελούν και άλλες εργασίες , οι οποίες χαρακτηρίζονται βιοθητικές .

Οι κυριότερες βιοθητικές εργασίες είναι οι εξής :

- A) Έκπτωση εγγυητικών επιστολών
- B) Έκδοση επιταγών και εντολών
- Γ) Έκδοση πιστωτικών εντολών
- Δ) Είσπραξη αξιών για λογαριασμό τρίτων
- Ε) Αγορά χρεογράφων για λογαριασμό τρίτων

3.5.2 Έκδοση εγγυητικών επιστολών

Εγγυητική επιστολή είναι έγγραφο της τράπεζας που απευθύνεται σε τρίτους . Με το έγγραφο αυτό η τράπεζα εγγυάται ότι θα πληρώσει μια υποχρέωση του πελάτη της υπέρ του οποίου δίνεται η εγγύηση , ή ότι θα πληρώσει ένα ποσό για τη μη εκτέλεση ή την κακή εκτέλεση από αυτόν , ενός έργου , μιας αγοραπωλησίας και γενικά μιας συμφωνίας .

Στην εγγυητική επιστολή ορίζεται ρητά η προθεσμία λήξης της μετά την παρέλευσης της οποίας παύει να ισχύει η υποχρέωση της τράπεζας . Μέσα στην ορισμένη προθεσμία δεν επιτρέπεται η ανάκληση της εγγύησης .

Το ύψος του ποσού για το οποίο δίνεται η εγγυητική επιστολή προς τρίτον εξαρτάται :

- από την συμφωνία μεταξύ του τρίτου και του πελάτη της τράπεζας υπέρ του οποίου παρέχεται η εγγύηση .
- από τη φερεγγυότητα και πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη της τράπεζας και ειδικότερα από τις ασφάλειες που αυτός προσφέρει στην τράπεζα , οι οποίες είναι της μορφής κατάθεσης ίσου χρηματικού ποσού ή δέσμευση αυτού από άλλη κατάθεση του ή την εγγραφή υποθήκης σε ακίνητο ή χορήγηση ενέχυρου πιστωτικών τίτλων , εμπορευμάτων ή άλλες αξίες ή ακόμη την αποδοχή συναλλαγματικής ή την κατάθεση άλλης εγγυητικής επιστολής φερέγγυου προσώπου .

Η τράπεζα για τη χορήγηση της εγγυητικής επιστολής εισπράττει προμήθεια σε ποσοστό 1 % ο επί της αξίας της και λογίζεται ανά τρίμηνο . Το ποσοστό αυτό κυμαίνεται και εξαρτάται από το ποσό της εγγυητικής επιστολής , τη διάρκεια της καθώς και τη φερεγγυότητα και πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη .

Οι πιο συνηθισμένες περιπτώσεις κατάθεσης εγγυητικής επιστολής από ένα πελάτη της τράπεζας υπέρ του οποίου παρέχεται η εγγύηση είναι :

1) στο δημόσιο ή στα Ν.Π.Δ.Δ. ως προϋπόθεση για συμμετοχή σε διαγωνισμούς προμηθειών ή εκτέλεσης έργων κλπ. Εγγυητική επιστολή μπορεί να αφορά στην καλή εκτέλεση της προμήθειας ή του έργου . Στις τελωνειακές αρχές προκειμένου να γίνει η παραλαβή των εμπορευμάτων τα οποία πρόκειται να επανεξαχθούν χωρίς την καταβολή των αντιστοιχούντων δασμών . Στην περίπτωση που τα εμπορεύματα δεν επανεξαχθούν η εγγυητική επιστολή προορίζεται για την πληρωμή των δασμών .στα πρακτορεία μεταφορών για την παράδοση εμπορευμάτων που μεταφέρθηκαν με δικά τους μέσα χωρίς την άμεση προσκόμιση της φορτωτικής .Σε εξαγωγείς οι οποίοι βρίσκονται σε χώρες του εξωτερικού για την εξοφληση εμπορευμάτων τα οποία εισαγάγονται με προθεσμιακό διακανονισμό .Η κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής γίνεται στις εξής περιπτώσεις :

- Στην μη εμπρόθεσμη εκπλήρωση της υποχρέωσης από τον πελάτη της τράπεζας υπέρ του οποίου εκδόθηκε η εγγυητική επιστολή .
- Στην μη εκτέλεση ή κακή εκτέλεση μιας προμήθειας (όταν τα εμπορεύματα προϊόντα δεν ανταποκρίνονται στη συμφωνία)
- Στην μη εκτέλεση ή κακή εκτέλεση ενός έργου (όταν παρουσιάζει παραλήψεις και ατέλειες)

Στην περίπτωση κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής η τράπεζα υποχρεούται να καταβάλλει στους δικαιούχους παραλήπτες της εγγυητικής επιστολής το ποσό για το οποίο έχει εγγυηθεί η τράπεζα .

Στη συνέχεια η τράπεζα στρέφεται κατά του πελάτη της υπέρ του οποίου εκδόθηκε η εγγυητική επιστολή για την είσπραξη του ποσού αυτής .

3.5.3 Έκδοση επιταγών και εντολών

Οι τράπεζες μεταφέρουν χρήματα από τόπο σε τόπο του εσωτερικού , όσο και του εξωτερικού , με εντολή και για λογαριασμό των πελατών τους , αφού κατατεθεί σε αυτή το συγκεκριμένο ποσό .

Η αποστολή αυτή χρημάτων γίνεται είτε με έκδοση επιταγών είτε με έκδοση εντολών .

3.5.3.1 Έκδοση επιταγών

Όταν κάποιος επιθυμεί να αποστείλει ένα ορισμένο ποσό χρημάτων σε άλλο τόπο , καθαρέτει το χρηματικό αυτό ποσό σε ένα υποκατάστημα της τράπεζας καταβάλλοντας και τη σχετική προμήθεια .

Η τράπεζα εκδίδει μια επιταγή σε βάρος του υποκαταστήματος ή του αντιπροσώπου της που βρίσκεται στον τόπο πληρωμής με την εντολή να πληρώσει το συγκεκριμένο χρηματικό ποσό σε συγκεκριμένο πρόσωπο ή σε διαταγή του .

Την επιταγή αυτή παίρνει ο πελάτης που κατέθεσε τα χρήματα και την αποσταλεί ταχυδρομικώς ή με άλλον τρόπο συνήθως όμως την παραδίδει σε εκείνον που πρόκειται να την εισπράξει ο οποίος στη συνέχεια την εμφανίζει στο υποκατάστημα σε βάρος του οποίου εκδόθηκε και εισπράττει το ποσό .

Η τράπεζα από την έκδοση τέτοιου είδους επιταγών πέρα από την προμήθεια αποκομίζει σημαντική ωφέλεια διότι ένα σημαντικό ποσό χρημάτων παραμένει στην τράπεζα άτοκο για ένα μεγάλο σχετικά διάστημα , μέχρις ότου ο κομιστής της τραπεζικής επιταγής , προσέλθει στο υποκατάστημα της τράπεζας για είσπραξη .

3.5.3.2 Έκδοση εντολών

Η τράπεζα , όταν λάβει το ποσό και την προμήθεια της αντί να εκδώσει επιταγή , ειδοποιεί την ίδια μέρα το υποκατάστημα η τον ανταποκριτή της του τόπου της πληρωμής , να πληρώσει ορισμένο χρηματικό ποσό σε συγκεκριμένο πρόσωπο . Η εντολή πληρωμής μπορεί να είναι :

- ταχυδρομική , οπότε συντάσσεται σχετική επιστολή
- τηλεγραφική οπότε αυτή διαβιβάζεται τηλεγραφικός ή τηλεφωνικώς .

Η τηλεγραφική επιταγή επιβεβαιώνεται με επιστολή .

Το υποκατάστημα σε βάρος του οποίου εκδόθηκε η εντολή ειδοποιεί τον δικαιούχο για την είσπραξη του ποσού . Σήμερα η τηλεγραφικές εντολές έχουν απονήσει αν και εξακολουθούν να βρίσκονται σε ενέργεια . Οι τηλεφωνικές εντολές έχουν μεγαλύτερη προτίμηση από τους πελάτες γιατί παρουσιάζουν μεγαλύτερη ταχύτητα στην εκτέλεση από ότι οι τηλεγραφικές εντολές .

3.5.3.3 Έκδοση πιστωτικών επιστολών

Πιστωτική επιστολή είναι εκείνη με την οποία η τράπεζα την εκδίδει , συνιστά τον κομιστή της σε ένα ή περισσότερα καταστήματα και οι ανταποκριτές και τα εξουσιοδοτεί συγχρόνως να του καταβάλουν χρηματικά ποσά συνολικής αξίας ενός ορισμένου ορίου που αναφέρονται στην πιστωτική αυτή επιστολή .

Οι πιστωτικές επιστολές είναι δύο ειδών :

- απλές οι οποίες απευθύνονται σε ορισμένα υποκαταστήματα τα οποία ειδοποιούνται για την έκδοση και παίρνουν δείγμα υπογραφής προς πιστοποίησης της ταυτότητας του δικαιούχου .
- εγκύκλιες οι οποίες απευθύνονται σε πολλά υποκαταστήματα και για αυτό δεν χρειάζεται ειδοποίηση .

3.5.3.4 Είσπραξη αξιών για λογαριασμό τρίτων

Οι πελάτες της τράπεζας που δεν έχουν την κατάλληλη οργάνωση , ώστε να μπορούν να διενεργούν την είσπραξη τίτλων , οι οποίοι εκδόθηκαν σε διαταγή τους ,ώστε να παρακολουθούν τη λήξη τους , παραδίδουν τους τίτλους αυτούς στην τράπεζα για είσπραξη για λογαριασμό τους .

Οι τίτλοι αυτοί είναι οι εξής : συναλλαγματικές , γραμμάτια εισπρακτέα , φορτωτικά , τοκομερίδια , ομολογίες δανείων που κληρώθηκαν , μερισματαποδείξεις , ασφαλιστικές αποδείξεις κλπ.

Η τράπεζα αφού εισπράττει την αξία των τίτλων συντάσσει και αποστέλλει στον πελάτη της εκκαθάριση η οποία περιλαμβάνει : τα ποσά των αξιών που εισπράχθηκαν , τα τυχόν έξοδα , την προμήθεια της και το καθαρό προϊόν το οποίο καταχωρεί σε σχετικό λογαριασμό του πελάτη της .

3.5.3.5 Αγορά χρεογράφων για λογαριασμό τρίτων

Οι τράπεζες μπορούν να αναλάβουν την αγορά διαφόρων χρεογράφων (μετόχων , ομολογιών κλπ.) από το Χρηματιστήριο Αξιών για λογαριασμό του πελάτη της με προμήθεια .

Την εντολή αυτή η τράπεζα τη μεταβιβάζει στο Χρηματιστήριο ή την Χρηματιστηριακή εταιρεία , η οποία ενεργεί σύμφωνα με τις εντολές της .

3.6 ΆΛΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Οι τράπεζες ενεργούν και διάφορες άλλες τραπεζικές εργασίες όπως για παράδειγμα :

- Έκδοση και διάθεση τίτλων για λογαριασμό τρίτων
- Φύλαξη κινητών πραγμάτων
- Ενοικίαση τραπεζικών Θυρίδων .

3.6.1 Έκδοση και διάθεση τίτλων για λογαριασμό τρίτων

Όταν οι μεγάλοι οικονομικοί οργανισμοί , οι ανώνυμες εταιρείες καθώς και το Κράτος έχουν ανάγκη από ρευστό χρήμα καταφεύγουν στη σύναψη ομολογιακών δανείων .

Την έκδοση και διάθεση των τίτλων στο κοινό αναλαμβάνει η τράπεζα γιατί έχει την κατάλληλη οργάνωση και διαθέτει μεγάλο και καλά οργανωμένο δίκτυο υποκαταστημάτων και ανταποκριτών .

Για την εργασία αυτή οι τράπεζες παίρνουν προμήθεια κυμαινόμενη ανάλογα με την αξία των ομολόγων και ομολογιών .

3.6.2 Φύλαξη κινητών πραγμάτων

Οι τράπεζες αναλαμβάνουν τη φύλαξη κινητών πραγμάτων και χρεογράφων (ομολογίες , ομόλογα , έντοκα γραμμάτια του Δημόσιου) των πελατών τους , έναντι δικαιωμάτων (φύλακτρων) .

3.6.3 Ενοικίαση τραπεζικών θυρίδων

Οι τράπεζες ενοικιάζουν στους πελάτες τους τραπεζικές θυρίδες για να φυλάσσουν σε αυτές συνήθως μεγάλης αξίας αντικείμενα , τιμαλφή , χρεόγραφα κλπ. Με την καταβολή ενοικίου , το ύψος του οποίου κυμαίνεται ανάλογα των διαστάσεων του χρηματοκιβωτίου .

Τα χρηματοκιβώτια βρίσκονται σε ασφάλεια στα θησαυροφυλάκια των τραπεζών και φυλάγονται με ευθύνη τους . Για το άνοιγμα της θυρίδας (χρηματοκιβωτίου) απαιτούνται δυο κλειδιά , εκ των οποίων το ένα παραλαμβάνει ο πελάτης και το άλλο παραμένει στην τράπεζα .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

4.1 FACTORING

4.1.1 Ορισμός - Χαρακτηριστικά - Είδη - Υπηρεσίες.

Το Factoring είναι συναλλαγή που επιδιώκει το κέρδος με την αγορά από μια εταιρία χρηματοδότησης (συνήθως τράπεζα) των απαιτήσεων που έχουν εμπορικές εταιρίες έναντι τρίτων, βάσει των τιμολογίων που έχουν εκδοθεί απ' αυτές ή και των συναλλαγματικών και των ανοικτών λογαριασμών που επιβεβαιώνουν τις έναντι τρίτων απαιτήσεων.

Η αγορά των απαιτήσεων γίνεται με έκπτωση δηλαδή, σε χαμηλότερο ύψος από το πραγματικό σύνολο των απαιτήσεων. Η διαφορά αυτή, αποτελεί το κέρδος της τράπεζας που αγοράζει τις απαιτήσεις των εμπορικών επιχειρήσεων. Έτσι η μεν τράπεζα ωφελείται από αυτή τη διάφορα, οι δε εμπορικές επιχειρήσεις, που πωλούν τις απαιτήσεις τους στην πρώτη, ωφελούνται κατά το ότι προεισπράττουν την αξία των τιμολογίων που πούλησαν κι έτσι, επιτυγχάνεται ρευστότητα και ταμιακή ενίσχυση, άλλα και απαλλάσσονται από την διαδικασία είσπραξης των απαιτήσεων τους την οποία αναλαμβάνει η τράπεζα που της αγοράζει, παίρνοντας σε βάρος της και το σχετικό κίνδυνο από τυχόν μη είσπραξη.

Κατά την μορφή αυτή, της χρηματοδοτικής συναλλαγής, η εταιρία χρηματοδότησης, που είναι συνήθως η τράπεζα, λέγεται διεθνώς factor και η εμπορική επιχείρηση που πωλεί σ' αυτή τις απαιτήσεις ονομάζεται factoree. Ο factor – τράπεζα – αγοράζει factoree – εμπορική επιχείρηση – τις απαιτήσεις που έχει από τρίτους με τρόπο αμετάκλητο. Στην συνέχεια, ο factor, αναλαμβάνει την είσπραξη των ποσών που οφείλονται στη factoree από τις πωλήσεις τους, πληρώνοντας σ' αυτή την αξία των τιμολογίων που έχουν εκδοθεί για τις πωλήσεις αυτές μειωμένη κατά το ποσό του τόκου, της προμήθειας και των εξόδων. Η factoree απαλλάσσεται από την είσπραξη των τιμολογίων που πωλεί την factor και εισπράττει απ' αυτήν το ποσό που της καταβάλλει.

Η πώληση των απαιτήσεων εκ μέρους μιας εμπορικής, άλλα και βιομηχανικής επιχείρησης, έχει ενδιαφέρον γι' αυτή αν, μετά την αφαίρεση των δικαιωμάτων της factor (τόκος, προμήθεια, έξοδα) από το σύνολο της αξίας των τιμολογίων που πωλούνται, παραμένει ένα περιθώριο κέρδους για την factoree. Σε αντίθετη περίπτωση, η factoree έχει ζημιά. Μπορεί αυτό να το κάνει για να απαιτήσει ρευστότητα έστω και μα μικρή ζημιά, αν αντιμετωπίζει μεγάλη στενότητα κεφαλαίων, άλλα, σ' αυτή την περίπτωση, κέρδος έχει μόνο η τράπεζα που αγοράζει τις απαιτήσεις της επιχείρησης που τις πωλεί.

Το factoring, πραγματοποιείται με σύμβαση που υπογράφεται από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη (factor και factoree) και στην οποία καθορίζονται με λεπτομέρειες τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις της καθεμίας πλευράς.

Η υλοποίηση της συμβάσεως αυτής, γίνεται στην πράξη ως εξής :

- Η εταιρία factoree παραδίνει στην χρηματοδοτούσα τράπεζα – factor κατά τακτικά χρονικά διαστήματα, τα οποία έχουν προσυμφωνηθεί, ένα συγκεντρωτικό πίνακα των απαιτήσεων των έναντι τρίτων, που προκύπτει από τα τιμολόγια που εκδόθηκαν.
 - Ο factor, όταν πάρει τον πίνακα αυτό, κάνει ορισμένους ελέγχους και επαληθεύσεις και ξεκαθαρίζει ποιά τιμολόγια της factoree δέχεται και ποια απορρίπτει.
 - Από το συνολικό ποσό που προκύπτει από τα τιμολόγια που εγκρίθηκαν και δέχεται η factor ν' αγοράσει, αφαιρείται το κόστος το factoring και το υπόλοιπο προκαταβάλλεται στην factoree.
- Στο κόστος του factoring περιλαμβάνονται:
- Ο τόκος των προκαταβολών που δίνει η factor στην factoree, για τις απαιτήσεις της δεύτερης έναντι τρίτων.
 - Η προμήθεια της factor για συναλλαγή αυτή.

Συνήθως το κόστος του factoring ενοποιείται σ' ένα ποσοστό, στο οποίο συγχωνεύεται ο τόκος και η προμήθεια της factor και που συνήθως είναι αρκετά υψηλό, γιατί υπολογίζεται και ο κίνδυνος της τυχόν ζημιάς.

Το factoring αφορά κυρίως μικρομεσαίες επιχειρήσεις παραγωγής και εμπορίας άμεσων καταναλωτικών αγαθών των οποίων οι απαιτήσεις είναι βραχυπρόθεσμες 3-6 μηνών.

Για επιχειρήσεις των οποίων οι απαιτήσεις είναι μέσο – μακροπρόθεσμες, χρησιμοποιείται το forfeiting, που αποτελεί προέκταση του factoring.

Οι χρηματοδοτήσεις στο forfeiting γίνονται για αγορές απαιτήσεων από πωλήσεις κεφαλαιουχικών αγαθών και αφορά μέσες και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις 6 μηνών έως 6 ετών.

Ο αγοραστής των απαιτήσεων (forfeiter) κάνει την συναλλαγή forfeiting με ωφέλεια ένα επιτόκιο, που αποτελείται από τη σύνθεση του τόκου απασχόλησης του κεφαλαίου, από το χρονικό σημείο της προπληρωμής των απαιτήσεων στον πωλητή τους, μέχρι το χρονικό σημείο της είσπραξης τους από τους οφειλέτες των απαιτήσεων και της προμήθεια που εισπράττει η τράπεζα.

Επιπλέον, όταν η τράπεζα αγοράζει απαιτήσεις επιχειρήσεων που προέρχονται από πωλήσεις κεφαλαιουχικών αγαθών στο εξωτερικό, αναλαμβάνει και τους κινδύνους που παρουσιάζουν οι πωλήσεις αυτές. Οι απαιτήσεις των εξαγωγέων έναντι των εισαγωγέων, βασίζονται σε τιμολόγια πώλησης που συνοδεύονται συνήθως από συναλλαγματικές.

Ο εξαγωγέας ενός κεφαλαιουχικού αγαθού γνωστοποιεί στην forfeiter όλα τα στοιχεία σχετικά :

- Μ' εκείνον που θα πραγματοποιήσει την Εισαγωγή σε μια ξένη χώρα.
- Με το συγκεκριμένο κεφαλαιουχικό αγαθό που αποτελεί το αντικείμενο της εισαγωγής.
- Με τον τρόπο εξόφλησης του τιμολογίου πώλησης .
- Με τις παρεχόμενες εγγυήσεις από τον εισαγωγέα.

Η forfeiter μετά τον έλεγχο των παραπάνω στοιχείων συγκατατίθεται ή όχι στη χρηματοδότηση, δηλαδή στην προπληρωμή του τιμολογίου εξαγωγής, έπειτα, συμφωνείται η ωφέλεια που έχει η forfeiter από την

συναλλαγή, και τέλος, προεξοφλεί την απαίτηση του εξαγωγέα, παρακρατώντας το ποσό που προκύπτει από την παραπάνω συμφωνία και το οποίο αποτελεί την έκπτωση από την συνολική αξία του τιμολογίου.

Μ' αυτό τον τρόπο, ο εισαγωγέας προεισπράττει το ποσό που αντιστοιχεί στο υπόλοιπο του τιμολογίου και από τη στιγμήν εκείνη οφειλέτης της τράπεζας είναι ο εισαγωγέας της ξένης χώρας ή η τράπεζα που χορήγησε την εγγυητική επιστολή υπέρ του εισαγωγέα.

Η τράπεζα (forfeiter) αναλαμβάνει όλους τους σχετικούς κινδύνους, όπως είναι η διαταραχή των συναλλαγματικών ισοτιμιών, ανωμαλία οικονομικών ή πολιτικών συνθηκών κ.α.

Ευνόητο είναι, ότι η σύμβαση forfeiting είναι συμφέρουσα για τον εισαγωγέα, όταν το κόστος της αφήνει περιθώριο κέρδους σε αυτόν κι επόμενος είναι ζημιογόνος όταν το κόστος είναι υψηλότερο από το κέρδος που προσδοκούσε ο εξαγωγέας από την πραγματοποίηση της πράξης αυτής.

Λόγω το ότι το forfeiting αφορά εξαγωγές / εισαγωγές και μέσο – μακροπρόθεσμες απαιτήσεις, τα πράγματα είναι σύνθετα και οι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τις σχετικές συμφωνίες και συναλλαγές είναι πόλοι, απρόβλεπτοι και ευμετάλευτοι. Έτσι, ο forfeiter πρέπει :

- Να σταθμίσει της διεθνείς οικονομικές συνθήκες καλά .
- Να ερευνήσει τις οικονομικές και πολιτικές συνθήκες που επικρατούν και που προβλέπεται να επικρατήσουν στη χώρα όπου γίνεται η εισαγωγή .
- Να εξετάσει πολλά στοιχεία του εισαγωγέα . Λόγω των αυξημένων κινδύνων που αντιμετωπίζει ο forfeiter, ιδιαίτερα όταν οι παρεχόμενες εγγυήσεις από την πλευρά του εισαγωγέα είναι περιορισμένες, το κόστος του forfeiting , είναι αυξημένο .

Τέλος τα τελευταία χρόνια , αναπτύσσεται στην Ελλάδα και ο θεσμός του factoring που γίνεται σε ξένες χώρες . Ορισμένες από τις τράπεζες που έχουν υπογράψει συμβάσεις συνεργασίας μεσολάβησης (Interfactor Agreements) με factors ξένων χωρών , είναι η Dresden Bank Γερμανίας , η Midland Bank Αγγλίας , η Bank of New York των Η.Π.Α. κα.

4.1.2 Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα

4.1.2.1 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ THN FACTOR

- Η υψηλή απόδοση των κεφαλαίων που διαθέτει .

4.1.2.2 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ THN FACTOREE

- Η άμεση ταμειακή διευκόλυνση της με την προκαταβολή της αξίας των απαιτήσεων της έναντι των τρίτων που παίρνει από την factor .
- Η απαλλαγή της από τον κίνδυνο της ζημιάς από τη μη εισπράξει των απαιτήσεων της .
- Η απαλλαγή της από την ίδια τη διαδικασία είσπραξης των απαιτήσεων , αφού αυτή μεταφέρεται στην factor .

4.1.2.3 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ THN FACTOR

- Ο κίνδυνος ζημιάς από τη μη είσπραξη των απαιτήσεων της factoree που αγόρασε .

4.1.2.4 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ THN FACTOREE

- Το υψηλό κόστος του factoring που μπορεί να είναι σε τέτοιο ύψος , ώστε να καταλήγει σε ζημιά της .

4.2 LEASING

4.2.1 Γενικά

Ο όρος leasing είναι όρος Αμερικάνικης προέλευσης , που σημαίνει εκμίσθωση μηχανολογικού παραγωγικού εξοπλισμού στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις , οι οποίες δεν έχουν τα οικονομικά μέσα να αγοράσουν μηχανολογικό εξοπλισμό και προβαίνουν στη μίσθωση του έναντι καταβολής ενοικίου . Με το σύστημα αυτό οι επιχειρήσεις μπορούν να αποκτήσουν να ανανεώσουν και να εκσυγχρονίσουν τον υπάρχοντα παραγωγικό τους εξοπλισμό , χωρίς να διαθέσουν δικά τους κεφάλαια ή να συνάψουν δάνεια . Είναι μορφή χρηματοδότησης , η οποία επιτρέπει σε εκείνον που δανείζεται τον παραγωγικό εξοπλισμό να τον χρησιμοποιεί , χωρίς να διαθέτει κεφάλαια , απλώς καταβάλλοντας ενοίκιο για τη χρησιμοποίηση του .

Με την πάροδο του χρόνο , το leasing επεκτάθηκε σε μεταφορικά σχήματα , πλοία , αεροσκάφη , μηχανήματα ιατρικού εξοπλισμού , μηχανήματα εξοπλισμού γραφείο (κυρίως computers κα.)

Σήμερα το leasing αποτελεί χρηματοδοτική μίσθωση γενικά για μηχανήματα ή και για ακίνητα .

Επειδή το leasing αποτελεί πράξη κεφαλαιοδότησης , οι εταιρείες που ασχολούνται με τις χρηματοδοτικές μισθώσεις είναι συνήθως θυγατρικές τραπεζών .

Το leasing παρουσιάζει τα εξής πλεονεκτήματα :

- Εξοικονομεί κεφάλαια τα οποία είναι ενδεχόμενο να μη διαθέτει η επιχείρηση για την αγορά μηχανολογικού εξοπλισμού , που συνήθως κοστίζει πολύ ακριβά .
- Αυξάνει την αποδοτικότητα της επιχειρήσεως , γιατί μειώνει την παγιοποίηση των κεφαλαίων και αυξάνει τη ρευστότητα τους .
- Καλύπτει την επιχείρηση από την αύξηση της τιμής των ενοικιαζομένων μηχανημάτων που προκαλεί ο πληθωρισμός .
- Ενισχύει την ανταγωνιστική ικανότητα της επιχείρησης .
- Αποφεύγει η επιχείρηση τον κίνδυνο από την οικονομική απαξίωση των μηχανημάτων , που αχρηστεύονται από την τεχνολογική πρόοδο .

Ο θεσμός αυτός παρουσιάζει και μειονεκτήματα , όπως είναι το υψηλότερο κόστος με το οποίο βαρύνεται η επιχείρηση , συγκεκριμένα με το κόστος ενός μακροπρόθεσμου δανείου , που ο τόκος του είναι μικρότερος έναντι του καταβαλλόμενου ενοικίου . Είναι όμως γνωστό ότι η σύναψη μακροπρόθεσμου δανείου υπό τις σημερινές πληθωριστικές καταστάσεις αποβαίνει δυσχέρης για αυτό πολλές επιχειρήσεις καταφεύγουν στο σύστημα LEASING .

Οι τρόποι ενοικιάσεως του παραγωγικού εξοπλισμού είναι δυο:

- 1) ο ένας είναι όταν η ενοικίαση γίνεται από ευθείας από τον κατασκευαστή του μηχανολογικού εξοπλισμού προς τον ενδιαφερόμενο και

2) ο δεύτερος τρόπος είναι η δημιουργία νέου φορέα, δηλαδή η ίδρυση επιχειρήσεως για την εκμίσθωση παραγωγικού μηχανολογικού εξοπλισμού και η οποία παρεμβαίνει μεταξύ παραγωγού και ενοικιαστή σαν μεσάζουσα , αμοιβόμενη με προμήθεια η με άλλο τρόπο.

Εδώ παίζουν ρόλο και οι τράπεζες επενδύσεων , οι οποίες χρηματοδοτούν τη δημιουργία των φορέων αυτών που είναι συνήθως θυγατρικές εταιρείες (FILIALES).

Η Αξία του ενοικιαζόμενου εξοπλισμού δεν εμφανίζεται στα λογιστικά βιβλία της δανειζόμενης επιχείρησης σαν ενεργητικό στοιχείο, γιατί ο εξοπλισμός αυτός ανήκει στην κυριότητα της επιχείρησης που τον δάνεισε. Η δανειζόμενη επιχείρηση οφείλει να μεταφέρει στα οικονομικά της αποτελέσματα σαν έξοδα τα ενοίκια που καταβάλει στην δανείστρια επιχείρηση .

Η χρηματοδοτική μίσθωση έχει εισαχθεί στην Ελλάδα με τον Ν.1665/1986, ο οποίος ορίζει ότι κάθε κινητό πράγμα που προορίζεται για επαγγελματική χρήση μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο LEASING.Ο νόμος επιτρέπει τη σύναψη συμβάσεων LEASING από Ανώνυμες εταιρείες του κωδικοποιημένου Ν. 2190/1920, μετά από άδεια που χορηγεί η Τράπεζα Της Ελλάδος ,με τον Ν.1959/1991 ο θεσμός επεκτάθηκε και στα αυτοκίνητα.

Οσον αφορά το LEASING ακινήτων, έχει από το 1995 ,αλλά περιέχει πολλές ασάφειες. Αρχικά, είχαν εξαιρεθεί τα οικόπεδα και επέτρεπαν στις εταιρείες μόνο στα κτίρια. Αυτό δημιούργησε δυσλειτουργίες στη πράξη. Υπήρχε ένα μεγάλο διάστημα που δεν γίνονταν καθόλου συμβάσεις στα ακίνητα.

Με τη νομοθετική ρύθμιση που έγινε το Φεβρουάριο του 1999,ξεκινησαν όλες οι εταιρείες LEASING που δραστηριοποιούνταν στην Ελλάδα δυναμικά στο να κάνουν χρηματοδοτικές μισθώσεις επαγγελματικής στέγης. Ο ένας χρόνος προείσας δείχνει ένα πολύ δυναμικό ξεκίνημα. Στις 14 υπάρχουσες εταιρείες LEASING, συμβόλαια ακινήτων έκαναν οι 7,το χαρτοφυλάκιο που έφτιαξαν ήταν ύψους 42,5 δις δρχ, που αντιπροσωπεύει το 17% των νέων μισθώσεων για το 1999.

Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον εκδήλωσαν οι εμπορικές επιχειρήσεις, καθώς και αυτές που δραστηριοποιούνται στον κλάδο υπηρεσιών, δηλαδή γραφεία και καταστήματα. Εταιρείες, ουσιαστικά, που ήδη ενοικίαζαν επαγγελματικούς χώρους και που αντελήφθησαν ότι η επιβάρυνση των μισθωμάτων με το LEASING θα ήταν πολύ μικρή σε σχέση με την αντίστοιχη των συμβατικών μισθωμάτων.

4.3 FRANCHISING

4.3.1 Γενικά

Το FRANCHISING είναι θεσμός εμπορικής συνεργασίας, που έχει αναπτυχθεί μετά το 1980 και πολλές τράπεζες στο εξωτερικό έχουν συστήσει ειδικά τιμήματα που ασχολούνται με τη χρηματοδότηση των δικτύων FRANCHISING. Αυτό είναι ένα νέο τραπεζικό προϊόν.

Με τη σύμβαση αυτή ένας φορέας έμπορος ή βιομήχανος, παραχωρεί σε έναν άλλο, το σύνολο η μέρος των δικαιωμάτων βιομηχανικής η πνευματικής ιδιοκτησίας (επωνυμία, εμπορικό σήμα, σύμβολα, διπλώματα ευρεσιτεχνίας κ.α.) έναντι ανταλλάγματος και με σκοπό την εμπορική εκμετάλλευση ορισμένων προϊόντων ή υπηρεσιών.

Η προσφορά του FRANCHISER αφορά δικαιώματα χρήσης, παροχή τεχνολογίας και τεχνική και εμπορική υποστήριξη, ενώ η προσφορά του Franchisee αφορά, επιχειρηματική ενέργεια και δράση και διάθεση υλικού κεφαλαίου, με ανάληψη και του σχετικού επενδυτικού κινδύνου.

Σκοπός της συνεργασίας είναι η δημιουργία μιας αλυσίδας διανομής προϊόντων ή υπηρεσιών, με ενιαία εμφάνιση, διαχείριση, μεθόδους marketing κα.

Κυριότερα είδη Franchising είναι :

- Εμπορικό Franchising το οποίο αφορά τη διανομή σειράς προϊόντων ορισμένης κατηγορίας και κυρίως, ειδών διατροφής, κλωστοϋφαντουργίας, υποδηματοποιίας, επιπλοποιίας, βιομηχανικών οικιακών συσκευών κα.
- Franchising υπηρεσιών το οποίο αφορά την τεχνική και οργανωτική ενοποίηση μονάδων παροχής υπηρεσιών, όπως, ξενοδοχείων, εστιατορίων, ταξιδιωτικών γραφείων κα.
- Franchising συνεργασίας το οποίο αφορά την ισότιμη συνεργασία του franchiser με τον franchisee
- Franchising βάσει γεωγραφικής περιοχής. Εξαρτάται από την γεωγραφική έκταση της συμφωνίας που μπορεί να είναι, για μια χώρα ολόκληρη, για μια περιφέρεια ή για μια πόλη.

Η επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε τον κανονισμό 4087/88 για την εφαρμογή του αρθρ.85 παρ.3 της Συνθήκης σε περιπτώσεις franchise, το οποίο αφορά στις επιτρεπόμενες και τις ασυμβίβαστες συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΤΟ ΧΡΗΜΑ ΣΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

5.1 ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (ΠΛΗΡΩΜΩΝ) - ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

5.1.1 Γενικά

Το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών (Ι.Ε.Σ.) συνοψίζει για μια δεδομένη χρονική περίοδο (έτος) της συναλλαγές μιας χώρας που δημιουργούν υποχρεώσεις πληρωμής προς τις άλλες χώρες καθώς και τις συναλλαγές που δημιουργούν απαίτησεις από τις άλλες χώρες , δηλαδή τις συναλλαγές , από τις οποίες προέρχονται τα μέσα για την εξοφληση των υποχρεώσεων

Από λογιστική άποψη το ΙΕΣ είναι ένας λογαριασμός στον οποίο καταχωρίζονται όλες οι διεθνείς οικονομικές συναλλαγές μιας χώρας ως κονδύλιο χρεώσεων ή ως κονδύλιο πιστώσεων .

Κάθε συναλλαγή που δημιουργεί πληρωμής προς άλλες χώρες δηλαδή εκροή συναλλάγματος εμφανίζεται ως χρέωση .

Αντιθέτως κάθε συναλλαγή που δημιουργεί απαίτηση πληρωμής από τις άλλες χώρες , δηλαδή εισροή συναλλάγματος εμφανίζεται ως πίστωση .

5.1.2 Τα επιμέρους ισοζυγία (λογαριασμοί) του Ισοζυγίου Εξωτερικών Συναλλαγών

Το ΙΕΣ αποτελείται από τα παρακάτω επιμέρους ισοζυγία με τα οποία παρακολουθούνται οι οικονομικές συναλλαγές μιας χώρας με τις άλλες :

- Το εμπορικό ισοζύγιο
- Το ισοζύγιο άδηλων συναλλαγών
- Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών
- Το ισοζύγιο κίνησης κεφαλαίων

5.2 ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

5.2.1 Γενικά

Συνάλλαγμα είναι η απαίτηση που έχει κάποιος σε ξένες νομισματικές μονάδες, πληρωτέες σε άλλη χώρα. Δηλαδή, οποιαδήποτε απαίτηση σε ξένο νόμισμα που είναι πληρωτέα σε άλλη χώρα αποτελεί συνάλλαγμα.

Στην έννοια του συναλλάγματος περιλαμβάνονται, εκτός των χαρτονομισμάτων και οι συναλλαγματικές, οι επιταγές, τα γραμμάτια σε διαταγή, τα ομόλογα, οι ομολογίες, τα μερίσματα των αμοιβαίων κεφαλαίων κ.λ.π που είναι εκφρασμένα σε ξένα νομίσματα.

Οι συναλλαγές με ξένες τράπεζες χώρες γενικά διακρίνονται σε συναλλαγματοφόρες (αυτές που προκαλούν εισαγωγή συναλλάγματος) και συναλλαγματοβόρες (αυτές που προκαλούν εξαγωγή συναλλάγματος).

5.2.2 Συναλλαγματοφόρες συναλλαγές

Από τις εμπορικές πράξεις:

Οι εξαγωγές εμπορευμάτων. Από τις άδηλες συναλλαγές, οι άδηλοι πόροι :

- Δαπάνες ξένων τουριστών στη χώρα .
- Ναυτιλιακό συνάλλαγμα (έξοδα από ναύλους εμπορικών πλοίων, εμβάσματα εφοπλιστών και ναυτικών)
- Έμβασμα μόνιμων κατοίκων εξωτερικού και μεταναστών.
- Έσοδα από διάφορες άλλες υπηρεσίες.

Οι εισαγωγές κεφαλαίων από το εξωτερικό :

Τα κεφάλαια για καταθέσεις και επενδύσεις στη χώρα, η πώληση χρεογράφων στο εξωτερικό, τα δάνεια σε συνάλλαγμα από ξένες χώρες και οποιαδήποτε είσπραξη από το εξωτερικό,

5.2.3 Συναλλαγματοβόρες συναλλαγές

Από τις εμπορικές πράξεις: Οι εισαγωγές εμπορευμάτων από το εξωτερικό.

Από τις άδηλες συναλλαγές, οι άδηλες πληρωμές:

- Για μεταφορές σε ξένα μεταφορικά μέσα.
- Για πληρωμές τουριστών από τη χώρα στο εξωτερικό
- Για εμβάσματα στο εξωτερικό για λόγους σπουδών και για νοσηλεία και θεραπείες.
- Πληρωμές για διάφορες υπηρεσίες , όπως , καταβολή ασφαλίστρων στο εξωτερικό.

Οι εξαγωγές κεφαλαίων σε ξένες χώρες, όπως είναι η αγορά χρεογράφων, η εξαγωγή κεφαλαίων για επενδύσεις στο εξωτερικό, η εξαγωγή κερδών και μέρους του επενδυτικού κεφαλαίου από επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν με Εισαγωγή κεφαλαίων, η εξοφληση δανείων (τόκων και χρεολυσίων) που είχαν ληφθεί από το εξωτερικό και γενικά η πληρωμή οποιαδήποτε οφειλής στο εξωτερικό.

Όλες οι χώρες ενδιαφέρονται να έχουν ευνοϊκό Εμπορικό Ισοζύγιο (εισαγωγών – εξαγωγών) όπως και Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών ώστε να είναι ισοσκελισμένο ή και περισσευματικό το Ισοζύγιο Πληρωμών και να έχουν επαρκές « συναλλαγματικό απόθεμα ».

5.2.4 Η αγορά ξένων νομισμάτων.

Η αγορά ξένων χαρτονομισμάτων τα οποία δραματοποιούνται γίνεται με ΒΑΣ (βεβαίωση αγοράς συναλλάγματος) που απλά λέγεται « το ροζ χαρτί » και είναι η μοναδική και μη αντικαταστάσιμη βεβαίωση.

Η βεβαίωση αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την απαλλαγή από τεκμήριο φορολογίας, όταν πρέπει να δικαιολογηθεί ένα ποσό είτε για την πραγματοποίηση μιας αγοράς είτε για την συμπλήρωση του εισοδήματος, αν αυτό είναι αναγκαίο μετά τον υπολογισμό των τεκμηρίων διαβίωσης . επίσης μ' αυτήν τη βεβαίωση ή τις βεβαιώσεις που συγκεντρώνονται υπολογίζεται μειωμένος πολύ συντελεστής φορολογίας στην περίπτωση αγοράς κεφαλαίου.

5.2.5 Πιστωτική πολιτική

Είναι η εντολή μιας τράπεζας που απευθύνεται στον ή στους ανταποκριτές της να πληρώσουν στον κομιστή της επιστολής ορισμένο χρηματικό ποσό υπολογιζόμενο σε δραχμές, από συνάλλαγμα που ο κομιστής,

είτε το έχει καταθέσει στην τράπεζα του εξωτερικού που δίνει την εντολή είτε αποτελεί αντικείμενο πίστωσης προς αυτόν.

5.2.6 Αγορά επιταγών σε συνάλλαγμα

5.2.6.1 Επιταγές ξένων τραπεζών

Οι επιταγές ξένων τραπεζών σε συνάλλαγμα που κατατίθενται σε ελληνικές τράπεζες, εάν οι τράπεζες είναι γνωστές και έγκυρες αγοράζοντας από τις ελληνικές τράπεζες και αποστέλλονται στις εκδότριες των επιταγών τράπεζες για πληρωμή.

5.2.6.2 Ιδιωτικές επιταγές

Ιδιωτικές επιταγές πελατών ξένων τραπεζών σε συνάλλαγμα που κατατίθεται σε ελληνικές τράπεζες από πελάτες των δεύτερων , σε διαταγή των οποίων εκδόθηκαν , αγοράζονται με επιφύλαξη (χωρίς δικαίωμα ανάληψης) από τις ελληνικές τράπεζες και καταχωρούνται στον λογαριασμό των πελατών τους που τις προσκόμισαν . Οι επιταγές στέλνονται από τις ελληνικές τράπεζες στις τράπεζες εξωτερικού και εφόσον πληρωθούν παίρνουν valeur και η αγορά θεωρείται οριστική . Αν δεν υπάρχει κάλυμμα , η αγορά των επιταγών ανακαλείται με αντίθετη εγγραφή .

5.2.6.3 Ταξιδιωτική επιταγή

Ταξιδιωτική επιταγή (traveler's check). Είναι μέσο μεταφοράς χρημάτων από μια χώρα σε άλλη . Δικαίωμα έκδοσης traveler's checks έχουν ορισμένοι πιστωτικοί οργανισμοί με παγκόσμια ανάπτυξη (όπως λ.χ. η τράπεζα American Express) . Αυτός που επιθυμεί να αποκτήσει ταξιδιωτική επιταγή καταβάλει σε ένα κατάστημα τράπεζας που εκδίδει τέτοιες επιταγές ένα χρηματικό ποσό σε συνάλλαγμα . Από αυτό το κατάστημα παραλαμβάνει ένα μπλοκ επιταγών που συνολικά αντιστοιχεί στο ποσό που κατέβαλλε , άλλα κάθε σελίδα έχει τυπωμένο το ποσό που αντιπροσωπεύει . Ο δικαιούχος στο κατάστημα που του δίνει το μπλοκ , βάζει μια υπογραφή . Όταν παει ως τουρίστας σε μια άλλη χώρα εμφανίζει σε κάποια τράπεζα μια ή περισσότερες σελίδες από το μπλοκ που αντιστοιχούν σε 100, 50 \$ κλπ. . Η Ελληνική τράπεζα , γνωρίζοντας την οικονομική ισχύ και αξιοπιστία του οργανισμού που χορήγησε το μπλοκ , ζητά από εκείνον που εμφανίζει τις επιταγές να βάλει μια ακόμα υπογραφή . Αν αυτή είναι όμοια με εκείνη που ήδη υπάρχει , αγοράζει την επιταγή ή τις επιταγές καταβάλλοντας το ποσό σε δρχ. , σύμφωνα με την επίσημη τιμή του δολ. την ημέρα εκείνη . Οι συναλλαγές με traveler's checks εξυπηρετούν πολύ τους ταξιδιώτες , έχουν μεγάλη ασφάλεια και απλότητα και τους απαλλάσσουν από το κουβάλημα μετρητών .

5.2.7 Τιμή συναλλάγματος και διατραπεζική αγορά συναλλάγματος

5.2.7.1 Τιμή συναλλάγματος

Τιμή συναλλάγματος είναι το ποσό του εγχώριου χρήματος (δραχμών) που απαιτείται για την αγορά μιας ποσότητας ξένων νομισμάτων και ειδικά το ποσό των δραχμών που αντιστοιχεί σε μια μονάδα ξένου νομίσματος (λ.χ. 1 \$ = 415 δρχ). Τιμές συναλλάγματος υπάρχουν διάφορες όπως :

- Τιμές συναλλάγματος όπως τις καθορίζουν οι εμπορικές τράπεζες .
- Τιμές χαρτονομισμάτων όπως τις καθορίζουν οι εμπορικές τράπεζες .
- Τιμές fixing της Τράπεζας της Ελλάδος . Τις εργάσιμες ημέρες μεταξύ 13.00 – 13.45 στην τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνονται αντιπρόσωποι των κυριοτέρων τραπεζών και διαπραγματεύονται τα νομίσματα ξένων χωρών με βάση την τιμή που δίνει για το καθένα η τράπεζα της Ελλάδος . Οι αγοραπωλησίες διαρκούν επί ορισμένο χρόνο και η τιμή της τελευταίας συναλλαγής της ημέρας είναι η τιμή fixing κάθε νομίσματος η οποία αποτελεί και οδηγό για τις συναλλαγές της επόμενης μέρας .
- Τιμή συναλλάγματος spot . Είναι η τιμή συναλλάγματος της προηγούμενης ημέρας στις 17.00 ώρα Ελλάδος .
- Προθεσμιακή τιμή συναλλάγματος . Διαμορφώνεται από την προσθήκη της προβλεπόμενης αύξησης ή την αφαίρεση της προβλεπόμενης μείωσης που προβλέπεται για το χρονικό διάστημα μετά από 1, 3 , 6 , και 12 μήνες .
- Τιμή όψεων : δικαίωμα (χωρίς υποχρέωση) ανταλλαγής ορισμένης ποσότητας ξένου νομίσματος σε συγκεκριμένη τιμή και σε ορισμένη μελλοντική ημερομηνία . Η option διακρίνεται σε call option που είναι δικαίωμα αγοράς και put option που είναι το δικαίωμα πώλησης .

5.2.7.2 Διατραπεζική αγορά συναλλάγματος

Οι τράπεζες ενδέχεται να έχουν έλλειψη συναλλάγματος για τις συναλλαγές τους , οπότε έχουν ανάγκη να δανειστούν συνάλλαγμα ή να έχουν περισσευμα συναλλάγματος , οπότε μπορούν να δανειστούν μέρος από αυτό . Αυτές οι δανειοληψίες ή δανειοδοσίες μεταξύ τραπεζών είναι συνηθισμένες και δημιουργούν τη διατραπεζική αγορά συναλλάγματος .

Η τιμή του συναλλάγματος στην διατραπεζική αγορά διαμορφώνεται με βάση το νόμο της προσφοράς και της ζήτησης που κυριαρχεί στις ελεύθερες αγορές . Το επιτόκιο του δανεισμού εξαρτάται από τη διάρκεια του .

Διατραπεζική αγορά συναλλάγματος αποτελεί η ευρω-αγορά στην οποία γίνονται διαπραγματεύσεις σε ισχυρά νομίσματα , τραπεζικές καταθέσεις , τραπεζικές χορηγήσεις , ομόλογα κλπ.

Οι σημαντικότερες ευρω-αγορές είναι του Λονδίνου , της Ζυρίχης , του Παρισιού , του Μιλάνου , της Φρανκφούρτης , του Άμστερνταμ και των Βρυξελλών .

Σε αυτές απευθύνονται οι τράπεζες των άλλων χωρών που θέλουν να δανειστούν ή δανείσουν σε συνάλλαγμα .

5.2.8 Καταθέσεις σε συνάλλαγμα

5.2.8.1 Επιτόκια καταθέσεων σε συνάλλαγμα σε ελληνικές τράπεζες.

Αυτά βρίσκονται σε αρμονία με τα επιτόκια που ισχύουν στη χώρα του κάθε νομίσματος . Κάθε μέρα εκδίδεται Δελτίο όπου αναφέρονται τα επιτόκια που ισχύουν την συγκεκριμένη ημέρα για κάθε νόμισμα και με διάκριση για τα επιτόκια ταμιευτηρίου , διαρκείας 1-2 μηνών , 3 μηνών , 6 μηνών και με προειδοποίηση και διάρκειας 12 μηνών .

5.3 ΥΠΟΤΙΜΗΣΗ - ΔΙΟΛΙΣΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ

5.3.1 Υποτίμηση του νομίσματος

Οι χώρες που αντιμετωπίζουν συβαρά προβλήματα στην οικονομία τους (πχ. Υψηλά επίπεδα πληθωρισμού , ανεργίας , ελλείμματα στο ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών και ιδιαίτερα στο εμπορικό ισοζύγιο) αναγκάζονται να κάνουν « υποτίμηση » του νομίσματος .

Η υποτίμηση συνεπάγεται τη μείωση της αγοραστικής αξίας ενός νομίσματος σε σχέση με ένα ή περισσότερα ισχυρά « σκληρά » νομίσματα .

Η υποτίμηση οδηγεί στη μετατροπή των σχέσεων ανταλλαγής μεταξύ του νομίσματος που υποτιμήθηκε ως προς τα άλλα νομίσματα με αποτέλεσμα με την ποσότητα υποτιμημένων νομισμάτων να αγοράζονται λιγότερα ένα νομίσματα .

Τα βασικά πλεονεκτήματα της υποτίμησης του νομίσματος είναι τα εξής :

- Αύξηση των εξαγωγών
- Μείωση των εισαγωγών
- Μείωση του αριθμού των τουριστών της χώρας που υποτίμησε το νόμισμα της προς τις ξένες χώρες
- Αύξηση του αριθμού των τουριστών που θα επισκεφτούν τη χώρα με το υποτιμημένο νόμισμα

Τα βασικά μειονεκτήματα της υποτίμησης του νομίσματος είναι τα εξής :

- Θα κλονιστεί η εμπιστοσύνη του κοινού για το νόμισμα της χώρας που έχει υποτιμήθει
- Η αύξηση των εξαγωγών που επιθυμεί να επιτύχει η χώρα με την υποτίμηση του νομίσματος της , δεν είναι βέβαιη , γιατί εξαρτάται από τους παράγοντες τους οποίους δεν μπορεί η χώρα να επηρεάσει .
- Η μείωση των εισαγωγών που επιδιώκει η χώρα που υποτιμά το νόμισμα της μπορεί να μην έχει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα
- Αυξάνονται οι υποχρεώσεις της χώρας για αποπληρωμή δανείων που έχουν συναφθεί σε ξένα νομίσματα .

5.3.2 Διολίσθηση ενός νομίσματος

Η διολίσθηση ενός νομίσματος διαφέρει από την υποτίμηση ως προς την έκταση και ως προς τον χρόνο που μεσολαβεί , ανάμεσα στη μεταβολή της ισοτιμίας .

Η διολίσθηση είναι κατά ουσία μια υποτίμηση , άλλα γίνεται σε μικρή έκταση και βαθμιαία διαχρονικά όχι σε μεγάλα ποσοστά και απότομα , όπως γίνεται η υποτίμηση .

5.3.3 Ανατίμηση του νομίσματος

Η ανατίμηση ενός νομίσματος συνεπάγεται αύξηση της αγοραστικής δύναμης του νομίσματος αυτού έναντι κάποιου άλλου νομίσματος .

Με την νέα επίσημη ισοτιμία συναλλάγματος θα αυξηθούν οι εισαγωγές και θα μειωθούν οι εξαγωγές της χώρας που ανατίμησε το νόμισμα της .

Στην ανατίμηση του νομίσματος , συνήθως καταφεύγουν οι χώρες που παρουσιάζουν σημαντικά πλεονάσματα στο ισοζύγιο συναλλαγών και ιδιαίτερα στο εμπορικό ισοζύγιο (όπως πχ. Συμβαίνει στη Γερμανία) για να ισοσκελισθεί το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών .

Τα μειονεκτήματα μιας ανατίμησης είναι τα ίδια με αυτά της υποτίμησης .

Με την ανατίμηση δεν είναι βέβαιο ότι θα λειτουργήσουν όλα αυτά τα αποτελέσματα που περιγράψαμε παραπάνω , στο μέτρο που χρειάζεται για να ισοσκελισθεί το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών .

5.4 ΝΕΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΕ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

5.4.1 Προϊόντα

Ειδικότερα τα νέα παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα που αφορούν πράξεις σε συνάλλαγμα και χρηματιστηριακές συναλλαγές είναι :

- Προθεσμιακές καταθέσεις σε μελλοντικές χρονολογίες (forward forwards deposits).**

Είναι συμφωνίες για καταθέσεις ορισμένου ποσού, για ορισμένη διάρκεια με προκαθορισμένο επιτόκιο, η οποία αρχίζει από μια μελλοντική χρονολογία.

- Προθεσμιακές συμφωνίες σχετικές με τα επιτόκια (forward rate agreement –FRA).**

Συμφωνίες με καθορισμένο του επιτοκίου μιας κατάθεσης ορισμένης διάρκειας ενός εικονικού κεφαλαίου, η οποία αρχίζει σε μια μελλοντική χρονολογία. Σ' αυτή τη χρονολογία η διάφορα ανάμεσα στο επιτόκιο FRA και του διατραπεζικού επιτοκίου στο Λονδίνο καταβάλλεται σαν είδος αποζημίωσης από το ένα ή το άλλο μέρος.

- Μελλοντικές ή προθεσμιακές συμφωνίες (futurew).**

Συμβάσεις για αγορά ή πώληση ορισμένης ποσότητας νομισμάτων, ομολογιών, μετόχων κ.τ.λ. σε προκαθορισμένη χρονολογία και σε προκαθορισμένη τιμή. Τη στιγμή που υπογράφεται η σύμβαση δεν γίνεται ανταλλαγή χρημάτων. Οι τιμές των προθεσμιακών συμφωνιών δεν είναι σταθερές άλλα μεταβάλλονται. Με την προκαθορισμένη τιμή, αυτός που κάνει την προθεσμιακή αγορά, μπορεί να έχει στο μεταξύ (μέχρι την προκαθορισμένη ημερομηνία) άλλοτε κέρδος και άλλοτε ζημιά. Με την εγγύηση εξασφαλίζεται ότι δεν θα πέσει κάτω από το επίπεδο της. Πάνω από το επίπεδο αυτό ο αγοραστής θα έχει κέρδος.

- Συμφωνίες με προτιμησιακά δικαιώματα (options)**

Γενικά είναι συμφωνίες που δίνουν το δικαίωμα προτίμησης ή επιλογής για αγορά (call option) ή πώληση (put option) συναλλάγματος, μετοχής κλπ., σε συγκεκριμένη τιμή και σε ορισμένο χρονικό σημείο. Αυτός που παίρνει το δικαίωμα, (όχι υποχρέωση) δεν είναι αναγκασμένος να το ασκήσει αν η εξέλιξη των τιμών δεν είναι συμφέρουσα.

- Προτιμησιακά δικαιώματα ως προς το επιτόκιο (interest rate options)**

Συμφωνίες με τις οποίες αποκτάται το προτιμησιακό δικαίωμα προσδιορισμού του επιτοκίου μιας κατάθεσης ορισμένου ποσού και με ορισμένη διάρκεια, σε μελλοντική χρονολογία.

- **Συμφωνία Collar επιτοκίων**

Πρόκειται για εξασφάλιση ενός σταθερού ελάχιστου επιτοκίου (floor) κι ενός σταθερού ανώτατου επιτοκίου (caps) . Αν η επιχείρηση έχει τοποθετημένα κεφάλαια με μεταβλητό επιτόκιο και θέλει να προστατεύσει την πρόσοδό της , πληρώνοντας ένα ασφάλιστρο (premium) αποκτά το δικαίωμα εξασφάλισης ενός ελάχιστο κατώτατου επιτοκίου (floor) και συγχρόνως ενός ανώτατου σταθερού επιτοκίου (cap) και έτσι δημιουργεί το collar για τις τοποθετήσεις της .

- **Συμφωνίες ανταλλαγής (swaps) . Διακρίνονται σε συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων currency swap και ανταλλαγής επιτοκίων (interest swap)**

Στη συμφωνία ανταλλαγής νομισμάτων , οι δυο πλευρές δέχονται να χρησιμοποιήσουν ορισμένο νόμισμα , το οποίο όμως μπορεί να ανταλλαγεί με κάποιο άλλο . Η συμφωνία ανταλλαγής επιτοκίων γίνεται ανάμεσα σε μια τράπεζα και έναν πελάτη της για την μετατροπή ενός σταθερού επιτοκίου με μεταβλητό και αντίστροφα .

Η περίπτωση του σύνθετου swap (synthetic swap) . Με το σύνθετο swap επιτυγχάνεται ο περιορισμός της φορολογίας των τόκων καταθέσεων . Αυτό γίνεται ως εξής : ο καταθέτης μετά την απελευθέρωση της κίνησης των κεφαλαίων αγοράζει συνάλλαγμα από μια τράπεζα σε ξένο νόμισμα που έχει πολύ χαμηλό επιτόκιο , όπως λ.χ. το ιαπωνικό γιεν . Η τράπεζα αυτόματα καταθέτει το συνάλλαγμα σε μια τράπεζα του εξωτερικού και αγοράζει την κατάθεση με τους τόκους προθεσμιακά λ.χ. για ένα μήνα .

- **Μακράς διαρκείας Προτιμησιακά δικαιώματα – warrants**

Είναι μια υποδιακρίση των options . Χαρακτηριστική περίπτωση αποτελεί το warrant που εκδόθηκε από την Morgan Stanley με τίτλο Hellenic Blue Chip , που είναι προτιμησιακό δικαίωμα αγοράς (call option) .

Το warrant αποτελείται από ένα καλάθι μετόχων . Μέχρι την λήξη της έκδοσης ο κάτοχος έχει δικαίωμα να αγοράσει τις μετοχές σύμφωνα με τους όρους που συμφωνήθηκαν . Αν η τιμή του « καλαθιού μετόχων » δεν είναι συμφέρουσα δεν ασκεί το δικαίωμα του .

Εξάλλου οι τράπεζες έχουν δικαίωμα να κάνουν arbitrage που σημαίνει πρόκριση συναλλαγής . Είναι η αγορά συναλλάγματος και η άμεση πώληση στη αγορά μιας άλλης χώρας με ωφέλεια τη διάφορα της τιμής μεταξύ των δυο αγορών .

5.4.2 Εντολές από και προς το εξωτερικό

Η τράπεζα που παίρνει μια εντολή από το εξωτερικό για οποιαδήποτε πληρωμή σε συνάλλαγμα ζητεί την επιβεβαίωση της εντολής από την ξένη τράπεζα . Η ασφάλεια της μεταβιβάσεις (όπως και προς) από τράπεζα του εξωτερικού εξαρτάται από τον τρόπο διαβίβασης της .

Το ασφαλέστερο σύστημα λήψης (και αποστολής) εντολών είναι το SWIFT από τα αρχικά της Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunications . Αυτό διασφαλίζει απόλυτα τα μηνύματα με έμβασμα – εντολές πληρωμών , χρησιμοποιώντας τα πιο σύγχρονα τεχνολογικά μέσα τηλεπικοινωνιών (όπως είναι σήμερα το fax και το telex) . Swift σημαίνει γρήγορος και είναι γεγονός ότι το σύστημα swift εγγυάται και ασφάλεια και ταχύτητα και απλότητα , γιατί οι εντολές τυποποιημένες , βάσει γενικά αποδεκτού προτύπου .

Η τράπεζα που παίρνει μια εντολή σε συνάλλαγμα από το εξωτερικό σε ορισμένες περιπτώσεις για τις οποίες πρέπει να υπάρχει πλήρης αιτιολόγηση , μπορεί να αρνηθεί την πληρωμή (αυτό λέγεται στην διεθνή τραπεζική πρακτική Stop Payment) στην περίπτωση της άρνησης η τράπεζα που την προβάλει είναι υπεύθυνη και υπόλογη απέναντι :

- Στην τράπεζα που στέλνει την εντολή .
- Στο δικαιούχο πελάτη της , που περίμενε την εκτέλεση της .
- Στην Εθνική Οργάνωση Τραπεζών στην οποία ανήκει (όπως λ.χ. στην Ελλάδα η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών) και στην Διεθνή Οργάνωση Τραπεζών που ανήκει (όπως λ.χ. η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημάτων Πληρωμών) ή και στο Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (International Chamber of Commerce) , γιατί υπάρχουν κανόνες δεοντολογίας που πρέπει να τηρούνται . Είναι βέβαιο ότι όταν μια σοβαρή τράπεζα αρνηθεί την πληρωμή μιας εντολής , οι λόγοι πρέπει να είναι παρά πολύ σοβαροί .

5.5 ΟΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΣΤΟΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΧΩΡΟ

Η ιδέα του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού των τραπεζών.

Οι τράπεζες τόσο διεθνώς όσο και στην Ελλάδα έχουν επιδοθεί σε ένα αγώνα ανάληψης σημαντικών επενδύσεων και πρωτοβουλιών στον τεχνολογικό τομέα, προκειμένου να τονώσουν την ανταγωνιστική τους θέση σε μία ολοένα και πιο απαιτητική αγορά.

Δεν πρόκειται φυσικά για "μόδα". Ανταγωνισμός και τεχνολογία σχετίζονται άμεσα μεταξύ τους, καθώς μια Τράπεζα δεν μπορεί να ανταγωνιστεί αποτελεσματικά εντός και εκτός των συνόρων χωρίς να έχει στη διάθεσή της όλη τη σύγχρονη τεχνολογία.

Η τάση που κυριαρχεί στις επενδύσεις πληροφορικής σήμερα οδηγεί στον προσανατολισμό και την μετατόπιση του κέντρου βάρους σε νέα, καινοτόμα εργαλεία και μεθόδους, στη δημιουργία λογισμικού εφαρμογών (application software) υψηλών απαιτήσεων, στις επικοινωνίες, στην κατάρτιση ολόκληρου του προσωπικού των επιχειρήσεων στην χρήση πληροφοριακών προϊόντων και την απόκτηση "πληροφορικής παιδείας", αλλά και σε δημιουργία στελεχών υψηλής ειδίκευσης στον τεχνολογικό τομέα, σε αντιδιαστολή με τις δαπάνες συντήρησης ή αντικατάστασης εξοπλισμού (hardware) και λειτουργικών συστημάτων (system software), οι οποίες κάλυπταν την μερίδα του λέοντος στο παρελθόν.

Η τεχνολογία μετασχηματίζει την τραπεζική βιομηχανία σε όλες τις διαστάσεις : Λιγότερη διακίνηση χαρτιού, νέα προϊόντα, πρόσβαση σε νέες αγορές, νέα κανάλια διανομής των προϊόντων, απούλοπτοίση των χρεογράφων, εξάλειψη των προβλημάτων που δημιουργούνται από τις γεωγραφικές αποστάσεις και γενικά απλοποίηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Αναμένεται ότι η ανάπτυξη, διάθεση και διανομή τραπεζικών υπηρεσιών στον χώρο του retail banking θα βασίζεται στο μέλλον, με βάση τις δυνατότητες που προσφέρει η τεχνολογία, κυρίως σε δύο άξονες :

- Στις ηλεκτρονικές συναλλαγές από του ίδιους τους πελάτες των τραπεζών (Electronic Banking).
- Στις Αυτόματες Ηλεκτρονικές Συναλλαγές (Α.Η.Σ.), οι οποίες αφορούν τυποποιημένες διατραπεζικές συναλλαγές, συναλλαγές των συστημάτων πληρωμών και τις αυτοπαραγόμενες συναλλαγές από τα πληροφοριακά συστήματα των τραπεζών.

Ο κυριότερος λόγος είναι η μείωση του λειτουργικού κόστους των τραπεζών. Ενδεικτική του κόστους των συναλλαγών, είναι μια πρόσφατη έρευνα που έκανε στην M.Bretanía το Natwest group σε συνεργασία με την εταιρία BRC, όπου υπολογίζει μία συναλλαγή στο γκισέ σε 64 πέννες, από το τηλέφωνο σε 32 πέννες, από ATM σε 27 πέννες και από το INTERNET σε 0,5 πέννες.

Αντίστοιχα στις ΗΠΑ σύμφωνα με υπολογισμούς της εταιρίας Booz, Allen & Hamilton το κόστος διεξαγωγής των συναλλαγών ανάλογα με το κανάλι πρόσβασης των πελατών υπολογίζεται σε \$ 1.07 μέσα στο τραπεζικό

κατάστημα, \$ 0,54 μέσω τηλεφώνου, \$ 0,27 μέσω ATM, \$ 0,15 μέσω PC (Home banking) και \$ 0,10 μέσω Internet.

Ηλεκτρονικές συναλλαγές από του ίδιους τους πελάτες (Electronic Banking). Στηριζόμενες οι τράπεζες στην τεχνολογία, παρέχουν τη δυνατότητα πρόσβασης των πελατών τους σε ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, κάτι που προτιμά όλο και μεγαλύτερο μερίδιο της αγοράς και ιδιαίτερα τα άτομα των νεαρότερων ηλικιών. Αυτό φαίνεται ότι θα είναι και το πιο "δημοφιλές" κανάλι διάθεσης τραπεζικών προϊόντων στην επόμενη δεκαετία. Η εποχή του self service banking προϋποθέτει εκ των πραγμάτων ένα μέρος της διεκπεραίωσης των συναλλαγών να το πραγματοποιεί μόνος του ο πελάτης.

Οι συνήθεις μορφές που παίρνει το electronic banking είναι :

- Τα ATM's, οι αυτόματες ταμειολογιστικές μηχανές.
- Τα EFT/POS, οι συσκευές ηλεκτρονικών πληρωμών στα σημεία πωλήσεων.
- To Remote banking , η εξ αποστάσεως διενέργεια συναλλαγών, το home banking, οι συναλλαγές μέσω προσωπικών /οικιακών υπολογιστών, το Phone banking, οι συναλλαγές με επικοινωνία μέσω τηλεφωνικών συσκευών από τους πελάτες και το διαδίκτυο INTERNET.

Σύμφωνα με μία διεθνή έρευνα των Ernst & Young και American Bankers Association (Managing the Virtual bank - 1995) , στην οποία υπήρχαν απαντήσεις των μεγαλυτέρων τραπεζών διεθνώς, διαφαίνεται σαφής επιβράδυνση της διανομής τραπεζικών προϊόντων μέσω των δικτύων των υποκαταστημάτων. Οι Τράπεζες στην Ισπανία και την Πορτογαλία αναμένουν, ως τα τέλη του 1997, ότι περίπου 20% λιγότεροι πελάτες τους θα διενεργούν συναλλαγές εντός των υποκαταστημάτων. Η αγορά της Μ.Βρετανίας αναμένει αύξηση των συναλλαγών μέσω τηλεφώνου, ATM's και remote banking της τάξεως του 15% για την ίδια περίοδο. Στην Ελλάδα έχουμε σχετικά ικανοποιητικό ρυθμό ανάπτυξης συναλλαγών μέσω ATM's, σε σύγκριση με τα Ευρωπαϊκά δεδομένα.

Σύμφωνα με τα καταναλωτικά πρότυπα των αναπτυγμένων αγορών είναι δυνατόν στο μέλλον να απορροφηθούν μέχρι και 5.000 συσκευές, ανώτατο πιθανό όριο με τα σημερινά δεδομένα.

5.5.1 Αυτόματες Ηλεκτρονικές Συναλλαγές (Α. Η. Σ.)

Με τον όρο αναφερόμαστε σε μαζικές και προγραμματισμένες αυτόματες συναλλαγές που παράγονται ή μεταφέρονται από τα μηχανογραφικά συστήματα των τραπεζών ή των επιχειρήσεων που συναλλάσσονται ηλεκτρονικά μαζί τους. Πρόκειται για σημαντικότατη καινοτομία με τεράστια περιθώρια ανάπτυξης. Στις αναπτυγμένες τραπεζικές αγορές ξεπερνούν το 30% του συνόλου των συναλλαγών. Η σημασία των συναλλαγών αυτών έγκειται στο ότι :

- Συνήθως δεν απαιτούν τραπεζικό υπάλληλο, αλλά ούτε και παρουσία του πελάτη για την εκτέλεσή τους σε αντίθεση με τις συναλλαγές του Electronic Banking που απαιτούν τουλάχιστον την συμμετοχή του πελάτη.

- Δημιουργούν τυποποιημένες ηλεκτρονικές υποδομές και συστήματα, τα οποία εκσυγχρονίζουν συνολικά τα συναλλακτικά ήθη στην αγορά πχ. η αποϋλοποίηση των αγορών χρεογράφων

Οι συναλλαγές αυτές αυτοματοποιούν εργασίες, περιορίζουν περαιτέρω τις παραδοσιακές μονάδες με πολυάριθμο διοικητικό προσωπικό (clearing, λογιστικές συμφωνίες κλπ) και καταργούν θέσεις εργασίας χαμηλής ειδίκευσης. Παράλληλα δημιουργούν νέες ανάγκες σε θέσεις εργασίας σε νέους τομείς δραστηριοτήτων που δεν γίνονταν παλαιότερα λόγω έλλειψης τεχνολογικών δυνατοτήτων. Αυτές οι θέσεις απαιτούν λιγότερο αλλά υψηλότερα ειδικευμένο προσωπικό.

5.5.2 Ο ρόλος των υποδομών

Η τεχνολογία επέτρεψε την ευρύτατη χρήση διατραπεζικών δικτύων συναλλαγών, την τυποποίηση των μετακινούμενων πληροφοριών και την ανάπτυξη προστιθέμενης αξίας υπηρεσιών.

Αξιοσημείωτη επίσης είναι η απευθείας διαδικτύωση των συναλλασσομένων στο εμπόριο συναλλάγματος, τίτλων, μετοχών και επιτοκίων χωρίς την διαμεσολάβηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Οι δημιουργία παγκόσμιων τεχνολογικών δικτύων πληροφοριών και οι αντίστοιχες πλατφόρμες συναλλαγής (πχ SWIFT, INTERNET, REUTERS, BLOOMBERG, TELERATE, EUROCLEAR, CEDEL, NASDAQ, EASDAQ κλπ), η κατάργηση των συναλλαγματικών περιορισμών και η διεθνοποίηση των συναλλαγών ευνοεί την αύξηση των σχετικών εργασιών.

Επί πλέον από τις αρχές του 2000 θα λειτουργεί το σύστημα TARGET για κίνηση κεφαλαίων μεγάλων ποσών μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και φορέων της Ευρώπης και θα τελεί υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (EKT).

Νέες τεχνολογικές καινοτομίες στρατηγικής σημασίας που θα πρέπει να μας απασχολήσουν στο μέλλον

- **Imaging**

Αφορά την ηλεκτρονική επεξεργασία εγγράφων με ψηφιακή τεχνολογία. Οι εξελίξεις οδηγούν σε σταδιακή αντικατάσταση του "χαρτιού", από ηλεκτρονικά έγγραφα και εικόνες.

- **Αρχιτεκτονικές συστημάτων και δικτύων Client/server**

Αφορά μεθοδολογία και τεχνολογίες που θα επηρεάσουν στο μέλλον την λειτουργία και την δομή των τραπεζικών καταστημάτων, την αποκέντρωση λειτουργιών και τις πλατφόρμες εξυπηρέτησης των μονάδων και πελατών.

- **Electronic Information Warehousing**

Αναφέρεται στην τεχνολογία και τις μεθόδους μαζικής "αποθήκευσης" και προσπέλασης των μεγάλων αρχείων δεδομένων.

- **E-Mail**

Είναι η μαζική χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εντός και εκτός των τραπεζικών ιδρυμάτων (πχ home banking)

- **Integrated Networks – INTERNET**

Η αρχιτεκτονικές και οι τεχνολογίες δικτύων επικοινωνιών αναπτύσσονται ταχύτατα και διασυνδέουν τοπικά (LAN) και απομεμακρυσμένα (WAN) δίκτυα κλειστά δίκτυα πληροφοριών, όχι μόνο μέσα στην τράπεζα αλλά και με κάθε σημείο έξω από αυτές. Ειδικός ρόλος αφορά το διαδίκτυο INTERNET, όπου σε πρώτη φάση πραγματοποιείται από τις τράπεζες η "πώληση" υπηρεσιών πληροφοριών (τιμές, επιτόκια, αντίγραφα κίνησης λογαριασμών, πληροφορίες που απαιτούνται από το marketing) ή η χρήση του σε υπηρεσίες πιστωτικών καρτών. Σε απώτερη φάση και εφόσον θα λύνονται ικανοποιητικά τα ζητήματα ασφαλείας του διαδικτύου αναμένεται ευρύτερη χρήση του από τις τράπεζες και σε θέματα συναλλαγής.

- **Intelligent software applications**

Η ανάπτυξη "έξυπνων" εφαρμογών πληροφορικής που ανιχνεύουν το προφίλ του πελάτη (credit scoring), που αξιολογούν επενδυτικές προτάσεις, που υπολογίζουν τα μελλοντικά ρίσκα στην διαχείριση των λογιστικών μεγεθών μίας τράπεζας (risk management), την διαχείριση χαρτοφυλακών (portfolio management), εξελιγμένες υπηρεσίες θεματοφυλακής (custodian services) κλπ.

- **Data compression**

Η συμπίεση μεγάλων όγκων δεδομένων σε φυσικά μέσα και οι τεχνικές διαχείρισής τους, θα παίξουν κρίσιμο ρόλο στην λειτουργία των τραπεζών

- **Smart cards**

Οι "έξυπνες" κάρτες που εκτός από πιστωτικές μπορεί να επιτελούν και άλλες λειτουργίες χάρις σε ενσωματωμένους μικροεπεξεργαστές, είναι το μέλλον της εξέλιξης των τραπεζικών καρτών.

- **Multimedia**

Η φιλοσοφία της σύζευξης οπτικής, ακουστικής και υπολογιστικής τεχνολογίας θα επηρεάσει σε πολλούς τομείς το τραπεζικό περιβάλλον και ειδικά στο marketing και την εκπαίδευση. Ενιαίο Νόμισμα (Ευρώ) & τεχνολογικές αναδιαρθρώσεις

Το Ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα θα κληθεί να επωμιστεί το κύριο βάρος των αναγκαίων αλλαγών που θα συντελεστούν σύτως ή άλλως στις αγορές χρήματος και κεφαλαίων. Αυτό σημαίνει ότι ένα μεγάλο μέρος των ενεργειών προσαρμογής που απαιτούνται θα πρέπει να έχουν υλοποιηθεί στον τραπεζικό χώρο.

Σύμφωνα με μία προσέγγιση που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια μιας πανευρωπαϊκής μελέτης υπό την αιγίδα της Τραπεζικής Ομοσπονδίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο χρονικός ορίζοντας που θα χρειαστούν οι τράπεζες για ν' αλλάξουν τη δομή των λειτουργιών τους, εκτιμάται ότι θα είναι ένα διάστημα 3-4 ετών. Η μετάβαση στο Ευρώ προβλέπεται ότι θα στοιχίσει στον τραπεζικό τομέα της Ελλάδας περίπου 150 δις δρχ. Η προβλεπόμενη κατανομή του κόστους, η οποία δείχνει έμμεσα και την κατανομή της προσπάθειας που θα απαιτηθεί, εκτιμάται ότι αφορά κατά 50% τα συστήματα πληροφορικής 20% δαπάνες για marketing, δημόσιες σχέσεις και αλλαγές εντύπου υλικού 10% έξοδα εκπαίδευσης προσωπικού και το 20% επιμερίζεται στους υπόλοιπους τομείς.

Στο κόστος αυτό πρέπει να συνυπολογιστούν και οι μεγάλες δαπάνες που ήδη πολλές τράπεζες πραγματοποιούν ή έχουν προγραμματίσει για προγράμματα τεχνολογικού εκσυγχρονισμού τους, την αντιμετώπιση του έτους 2000 και σε άλλους τομείς που δεν έχουν άμεση σχέση με το Ευρώ. Είναι λογικό σ' αυτή τη φάση να προσπαθήσει ο ευρύτερος τραπεζικός τομέας να πραγματοποιήσει σύζευξη των προσπαθειών αυτών, για να πετύχει οικονομίες κλίμακας και να μην βρεθεί αργότερα σε δυσκολίες που πιθανόν να προκύψουν από αντικρουόμενες επιλογές.

Το μέσο κόστος των συστημάτων πληροφορικής για τις προηγμένες τραπεζικές αγορές, αντιπροσωπεύει σήμερα το 20% των ετήσιων λειτουργικών εξόδων των τραπεζών. Είναι πιθανόν ότι το εγχείρημα εξεύρεσης τεραστίων κονδυλίων θα συμπέσει με την σύγκυρια μείωσης των περιθωρίων κέρδους των τραπεζών λόγω άλλων παραγόντων αλλά και με τη δημιουργία αυτού καθαυτού του Ενιαίου Νομίσματος. Όμως οι επενδύσεις αυτές δεν είναι απλές δαπάνες προσαρμογής, αλλά δαπάνες ύπαρξης, καθώς σε πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα (μετά το 2001) σχεδόν τίποτα απόστα σήμερα χρησιμοποιούμε σαν πληροφοριακά συστήματα δεν θα προσφέρεται, όπως είναι, προς χρήση.

Απαιτείται λοιπόν προσανατολισμός και μετατόπιση του κέντρου βάρους σε ανθρωποβόρες διαδικασίες μετατροπών και δοκιμών που θα απαιτήσουν τεράστια ποσοτική και ποιοτική εργασία, στη δημιουργία ή απόκτηση λογισμικού εφαρμογών (application software) υψηλών απαιτήσεων, στην κατάρτιση ολόκληρου του προσωπικού των τραπεζών στην χρήση των πληροφοριακών προϊόντων στην προσέγγιση και "συναλλακτική επανεκπαίδευση" των πελατών των τραπεζών κ.α.

Το χρονικό διάστημα των επόμενων ετών είναι κρίσιμο για την ανακατανομή των μεριδίων της τραπεζικής αγοράς και αναμφίβολα μία σημαντική παράμετρος του ανταγωνισμού θα είναι η ικανότητα έγκαιρης και αποτελεσματικής τεχνολογικής προσαρμογής των τραπεζών στα δεδομένα του νέου νομίσματος.

Οι πηγές που ωθούν τις προβλέψεις μας για το τι και πως Θα αλλάξει με το Ενιαίο Νόμισμα στα πληροφοριακά συστήματα και τις διαδικασίες είναι δύο :

α) Οι θεσμοθετημένοι κανόνες από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την υπό διαμόρφωση Κεντρική Τράπεζα (Ευρωπαϊκό Νομισματικό

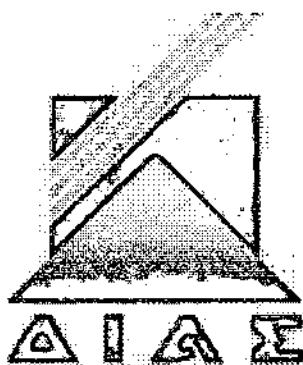
Ινστιτούτο ΕΝΙ), οι οποίοι μεταφράζονται σχετικά εύκολα σε απαιτήσεις για αλλαγές

β) Η αναμενόμενη μετάλλαξη της τραπεζικής αγοράς, η οποία έχει σχέση με την πιθανολογούμενη αντίδραση και συμπεριφορά των πελατών, καθώς και τον βαθμό επηρεασμού των συναλλακτικών ήθων κάτω από τα νέα δεδομένα. Στο σημείο αυτό η προσπάθεια προσέγγισης των προδιαγραφών είναι δυσκόλοτερη και θα απαιτήσει διαρκή αναζήτηση και ικανότητες.

Η Ενιαία Αγορά με ένα νόμισμα, σημαίνει συναλλαγές και αγορές από οπουδήποτε σε οποιονδήποτε, χωρίς να ενδιαφέρει κατά κύριο λόγο η χώρα και ο τόπος μέσα στη ζώνη του Ευρώ. Το στοιχείο αυτό δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη χρήση των δικτύων επικοινωνιών, των συστημάτων διασυνοριακών συναλλαγών, τη δημιουργία τεχνολογικών υποδομών, την αυτοματοποίηση και την απόκτηση αντίστοιχων δεξιοτήτων στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών φορέων.

Σταδιακά διαμορφώνεται μια «κρίσιμη μάζα» χρήσης του διαδικτύου, που διαμορφώνει συναλλακτικά ήθη και πρότυπα καταναλωτικής συμπεριφοράς, αξιοποιώντας το INTERNET και επιτρέπει την επιχειρηματική εκμετάλλευση του από χρηματοπιστωτικούς φορείς. Οι τράπεζες σταδιακά συνειδητοποιούν τις δυνατότητες του μέσου και την αγορά που αναπτύσσεται.

5.6 ΔΙΑ.Σ. (ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)

5.6.1 Ιστορική Διαδρομή

Τα ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ - ΔΙΑΣ Α.Ε. ιδρύθηκαν στις 28 Ιουνίου 1989 με πρωτοβουλία της ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.

Η ΔΙΑΣ ξεκίνησε τη λειτουργία της με τη συμμετοχή 15 πιστωτικών ιδρυμάτων και με μετοχικό κεφάλαιο ισομερώς κατανεμημένο μεταξύ των μετόχων.

Το Ιούνιο του 1994 η Γενική Συνέλευση απεφάσισε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με κατανομή ανάλογη με το μερίδιο της κάθε τράπεζας στην αγορά. Αποτέλεσμα ήταν η προσχώρηση στο μετοχικό σχήμα της ΔΙΑΣ 14 επί πλέον πιστωτικών ιδρυμάτων.

Οι Τράπεζες μέλη της ΔΙΑΣ είναι σήμερα 37 και ο μεγαλύτερος μέτοχος της Εταιρείας είναι η Τράπεζα της Ελλάδος.

5.6.1.1 Σκοπός των ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Σκοπός των ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ είναι η παροχή προς τις τράπεζες μέλη, υπηρεσιών, που συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό των τραπεζικών συναλλαγών και συντελούν στην καλύτερη εξυπηρέτηση του τραπεζικού κοινού, στην μείωση του κόστους των συναλλαγών με αποτέλεσμα να ωφελούνται οι τράπεζες και οι πελάτες τους, στο όφελος της Εθνικής Οικονομίας.

Με τη λειτουργία της ΔΙΑΣ στην Ελλάδα αναπτύσσεται μία νέα αντίληψη στις σχέσεις του πελάτη και του τραπεζικού συστήματος, αφού παρέχεται πλέον η δυνατότητα να εξυπηρετούνται όλοι οι πελάτες με τα σύγχρονα μέσα πληρωμών, από όλες τις τράπεζες.

5.6.1.2 Διοίκηση της ΔΙΑΣ

Η Εταιρεία διοικείται από 12 μελές Διοικητικό Συμβούλιο, την προεδρία του οποίου ασκεί ο Υποδιοικητής της Τραπέζης της Ελλάδος, ενώ

συμμετέχουν σ' αυτό Υποδιοικητές και Γενικοί Διευθυντές εννέα τραπεζών, που καλύπτουν όλο το φάσμα του τραπεζικού χώρου και αντιπροσωπεύουν πάνω από το 90% της τραπεζικής αγοράς, καθώς επίσης και ο Γενικός Γραμματέας της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών και ο Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας.

5.6.1.3 Πάγιες Εγκαταστάσεις

Τα ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ διαθέτουν ιδιόκτητες κτιριακές εγκαταστάσεις 5.200 τ.μ. Το κτίριο έχει σχεδιαστεί με προδιαγραφές υψηλής ασφάλειας και η πρόσβαση σ' αυτό είναι ελεγχόμενη μέσω ηλεκτρονικών συστημάτων.

Τα ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ διαθέτουν διπλά Κεντρικά Υπολογιστικά Συστήματα και ιδιόκτητο Τηλεπικοινωνιακό Δίκτυο. Οι τράπεζες για λόγους ασφάλειας και αδιάλειπτης λειτουργίας είναι συνδεδεμένες με τη ΔΙΑΣ με διπλές τηλεπικοινωνιακές γραμμές.

5.6.1.4 Τράπεζες Μέλη

Τράπεζα της ΕλλάδοςSociete Generale
Εθνική Τράπεζα Πειραιώς Prime Bank
ALPHA ΤράπεζαBNP Paribas
Τράπεζα ΠειραιώςCCF
Αγροτική Τράπεζα Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων
Εμπορική ΤράπεζαANZ-Grindlays Bank
EFG EurobankETEBA
Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Τράπεζα Κύπρου
Τράπεζα ΕργασίαςHypoVereinsbank
CITIBANK Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα
Γενική Τράπεζα Συνεταιριστική Τράπεζα Λαμίας
Εγνατία ΤράπεζαING Bank
ETBAArab Bank
HSBC Bank PlcΣυνεταιριστική Τράπεζα Χανίων
Barclays BankBank of America
American Express BankΤΕΛΕΣΙΣ Τράπεζα Επενδύσεων
Nova BankΑΣΠΙΣ Στεγαστική
ABN Amro BankΛαϊκή Τράπεζα
Τράπεζα Αττικής

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Η ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

6.1 ΘΕΩΡΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

6.1.1 Έννοια και περιεχόμενο των νομισματικών ενώσεων

Νομισματική ένωση καλείται η σύνδεση δύο ή περισσοτέρων χωρών σε ένα ενιαίο νομισματικό χώρο υπό συνθήκες πλήρους ελευθερίας στην κίνηση χρήματος, κεφαλαίων και πληρωμών με ελάχιστο περιεχόμενο το "κλείδωμα" των συναλλαγματικών ισοτιμιών των νομισμάτων τους κατά αμετάκλητο τρόπο ("νομισματική ένωση με πολλαπλά νομίσματα"). Δυνατή είναι, επίσης, η καθιέρωση ενός κοινού νομίσματος το οποίο, μετά το κλείδωμα των ισοτιμιών, να κυκλοφορεί παράλληλα προς τα εθνικά νομίσματα ("νομισματική ένωση με κοινό νόμισμα"). Η ολοκλήρωση, όμως, της διαδικασίας της νομισματικής ενοποίησης προϋποθέτει την εισαγωγή ενός ενιαίου νομίσματος σε όλη την έκταση του νομισματικού χώρου με λογιστική και φυσική μορφή (κέρματα και τραπεζογραμμάτια), και την (tautόχρονη ή σταδιακή) απόσυρση από την κυκλοφορία των τραπεζογραμμάτων και κερμάτων στις εθνικές νομισματικές μονάδες των χωρών που συμμετέχουν στην ένωση.

Νομισματική ενοποίηση καλείται, λοιπόν, η διαδικασία η οποία κατατείνει στο συντονισμό της νομισματικής πολιτικής δύο ή περισσοτέρων ανεξάρτητων κρατών με αντικειμενική επιδίωξη:

Τον αμετάκλητο καθορισμό των ονομαστικών συναλλαγματικών ισοτιμιών ανάμεσα στα εθνικά τους νομίσματα, τη θέση σε λειτουργία μηχανισμών κατάλληλων για την άσκηση μίας ενιαίας νομισματικής καθώς μίας ενιαίας συναλλαγματικής πολιτικής, και την καθιέρωση ενός ενιαίου νομίσματος το οποίο θα αντικαταστήσει τα εθνικά νομίσματα των χωρών μελών της ένωσης.

6.1.2 Χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση και νομισματική ενοποίηση

6.1.2.1 Εισαγωγή

Σε αντίθεση με τη διαδικασία της νομισματικής ενοποίησης, η ολοκλήρωση των χρηματοπιστωτικών αγορών δύο ή περισσοτέρων χωρών (financial integration) είναι μία διαδικασία, σύμφωνα με την οποία οι εν λόγω χώρες λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να ενοποιήσουν τα εθνικά τραπεζικά τους συστήματα και τις κεφαλαιαγορές τους κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

Οι θετικοί αποταμιευτές που είναι κάτοικοι της μίας χώρας να έχουν άμεση πρόσβαση στις υπηρεσίες, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τις αγορές των άλλων χωρών, προκειμένου να είναι σε θέση να αποκομίσουν τον επωφελέστερο για αυτούς συνδυασμό κινδύνου-κέρδους που είναι εφικτό στην

ολοκληρωμένη αγορά, οι αρνητικοί αποταμιευτές να έχουν ελεύθερη πρόσβαση στις χρηματοπιστωτικές αγορές και στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και να μπορούν να λάβουν δάνεια για τις επενδύσεις τους και τις καταναλωτικές τους ανάγκες, οι χρηματοπιστωτικοί ενδιάμεσοι φορείς (τράπεζες, εταιρείες επενδύσεων, ασφαλιστικές εταιρείες) που έχουν εγκατασταθεί σε μία χώρα να μπορούν να παρέχουν ελεύθερα τις υπηρεσίες τους σε πελάτες διαμένοντες σε άλλες χώρες.

Οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες σε μία ολοκληρωμένη αγορά μπορούν να παρέχονται είτε άμεσα (δηλαδή, σε διασυνοριακή βάση) είτε έμμεσα (δηλαδή, με την εγκατάσταση εμπορικής παρουσίας σε άλλες χώρες) χωρίς να υπόκεινται σε διοικητικά εμπόδια της χώρας υποδοχής. Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη της χρηματοπιστωτικής ολοκλήρωσης είναι η υιοθέτηση μέτρων για την κατάργηση των εμποδίων στη διενέργεια διασυνοριακών συναλλαγών σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

6.1.2.2 Συσχέτιση των διαδικασιών χρηματοπιστωτικής ολοκλήρωσης και νομισματικής ενοποίησης

Οι διαδικασίες της χρηματοπιστωτικής ολοκλήρωσης και νομισματικής ενοποίησης χαρακτηρίζονται από σημαντικό βαθμό συσχέτισης. Αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι η προώθηση της κάθε μιας επιδρά θετικά στην αποτελεσματική λειτουργία της άλλης, με αποτέλεσμα να διαμορφώνονται ανατροφοδοτικοί μηχανισμοί. Ειδικότερα επισημαίνονται τα εξής:

(α) Τα οφέλη από τη χρηματοπιστωτική ενοποίηση για τη λειτουργία της νομισματικής ένωσης αποτελούν θετική συνάρτηση της έκτασης στην οποία η ελευθερία μετατρεψιμότητας των διαφόρων χρηματοπιστωτικών τίτλων τους οποίους εκδίδουν οι αρνητικοί αποταμιευτές-κάτοικοι των κρατών μελών της ένωσης διευκολύνει τη μετάδοση νομισματικών επιδράσεων ανάμεσα στις εθνικές αγορές. Η δημιουργία και αποτελεσματική λειτουργία μιας εσωτερικής αγοράς κεφαλαίων (ιδίως δε μακροχρονίων τίτλων του δημοσίου) και μιας ενιαίας αγοράς τραπεζικών υπηρεσιών αποτελούν, συνεπώς, απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματική άσκηση μιας συντονισμένης και εν τέλει ενιαίας νομισματικής πολιτικής.

(β) Η ολοκλήρωση της νομισματικής ενοποίησης έχει, επίσης, θετικές επιπτώσεις στην αποτελεσματική λειτουργία της ενιαίας αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, μολονότι πάντως δεν αποτελεί αναγκαία προϋπόθεσή της. Αυτό οφείλεται σε δύο λόγους:

(i) Κατ' αρχήν, ο συντονισμός της νομισματικής πολιτικής των χωρών που συμμετέχουν στη νομισματική ένωση και η εξάλειψη των διακυμάνσεων στις συναλλαγματικές ισοτιμίες οδηγεί σε μείωση του ασφαλίστρου (πριμ) συναλλαγματικών ισοτιμιών που επιβάλλει αγορά στις χρηματοπιστωτικές επενδύσεις συμβάλλοντας στη διοχέτευση μεγαλυτέρου όγκου δανειακών κεφαλαίων μέσα από το πιστωτικό σύστημα για παραγωγικές επενδύσεις.

(ii) Κατά δεύτερο λόγο, ο συντονισμός όλων των συνιστώσων της μακροοικονομικής πολιτικής των χωρών που συμμετέχουν στη νομισματική ένωση συμβάλλει (μέσα από και στην έκταση που επέρχεται σύγκλιση της οικονομικής τους απόδοσης) στη συρρίκνωση του ασφαλίστρου για τον κίνδυνο χώρας για τις χρηματοοικονομικές επενδύσεις απαλείφοντας την ανάγκη για αντιστάθμισή τους μέσω της διαφοροποίησης των χαρτοφυλακίων. Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις η νομισματική ενοποίηση επιδρά στη βελτίωση της λειτουργικής αποδοτικότητας των ενοποιημένων αγορών χρήματος και κεφαλαίων και της ενιαίας τραπεζικής αγοράς.

Μέσα σε αυτό το αναλυτικό πλαίσιο οφείλει να τονιστεί ότι η συνάφεια ανάμεσα στους τέσσερις βασικούς άξονες του προγράμματος για τον κοινοτικό χρηματοπιστωτικό τομέα (απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων - νομισματική συνεργασία - χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση - νομισματική ενοποίηση) είναι άμεση. Πράγματι, η απελευθέρωση της κίνησης επενδυτικών και δανειακών κεφαλαίων μέσα στην ενιαία αγορά αποτελεί ισχυρό κίνητρο για την προώθηση της νομισματικής συνεργασίας ανάμεσα στα κράτη μέλη.

Με τη σειρά της η ενίσχυση της νομισματικής συνεργασίας και η σύγκλιση του εππιπέδου ονομαστικών επιτοκίων και συναλλαγματικών ισοτιμιών συμβάλλει στην επιτάχυνση της ολοκλήρωσης του κοινοτικού τραπεζικού συστήματος και, κυρίως, των αγορών χρήματος και κεφαλαίων. Ολοκλήρωση η οποία αποτελεί μία από τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την υλοποίηση της νομισματικής ενοποίησης και την καθιέρωση ενός ενιαίου νομίσματος.

Τα προγράμματα για τη δημιουργία αφενός μεν ενός ενιαίου χρηματοπιστωτικού χώρου και αφετέρου της νομισματικής (και οικονομικής) ένωσης τέμνονται σε σημαντική έκταση ως προς τα τμήματά τους που αφορούν στο τραπεζικό σύστημα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι δύο από τις βασικές λειτουργίες που επιτελεί το τραπεζικό σύστημα στην οικονομία βρίσκονται στο επίκεντρο αυτών των δύο διαδικασιών.

Συγκεκριμένα, τα πιστωτικά ίδρυματα βρίσκονται στο επίκεντρο της διαδικασίας για τη χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση, διότι αποτελούν το βασικό δίαυλο για την έμμεση διοχετευσης δανειακών κεφαλαίων από τους θετικούς στους αρνητικούς αποταμιευτές της οικονομίας. Η προσφορά αυτής της μεσολαβητικής υπηρεσίας αποτελεί προϊόν της ικανότητάς των πιστωτικών ίδρυμάτων να προβαίνουν σε διάφορους μετασχηματισμούς και ειδικότερα να μετατρέπουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους (καταθέσεις) σε μακροχρόνιες απαιτήσεις (χορηγήσεις). Από την άλλη πλευρά, οι τράπεζες αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα και της νομισματικής διαδικασίας, διότι το χρέος που εκδίδουν προς τους θετικούς αποταμιευτές της οικονομίας (κατ' εξοχήν δε οι καταθέσεις όψεως) έχει την ιδιότητα να αποτελεί κοινά αποδεκτό μέσο πληρωμών και, επομένως, να κυκλοφορεί στην αγορά ως χρήμα.

6.1.2.3 Κριτήρια αξιολόγησης των νομισματικών ενώσεων

Η δημιουργία μιας νομισματικής ένωσης γεννά τρία θεμελιώδη ερωτήματα:

(α) Το πρώτο ερώτημα αφορά στην αποτελεσματικότητα του σχεδιασμού της ένωσης βάσει των κριτηρίων με τα οποία γίνεται η αξιολόγηση των συστημάτων σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών και τα οποία είναι τα εξής:

(i) Πρώτο κριτήριο αξιολόγησης είναι η δυνατότητα των κρατών μελών για επηρεασμό της οικονομικής συγκυρίας μετά τον αμετάκλητο καθορισμό των ισοτιμιών και την απώλεια της αυτονομίας στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής (adjustment problem). Οι τέσσερις επιμέρους παράμετροι που συνθέτουν την προβληματική αυτού του ζητήματος θα εξεταστούν ως προς την Ευρωπαϊκή νομισματική ένωση, στα πλαίσια της ανάλυσης σχετικά με την αναγκαιότητα παραλληλότητας ανάμεσα στις διαδικασίες νομισματικής και την οικονομικής ενοποίησης.

(ii) Το δεύτερο κριτήριο αξιολόγησης αφορά στην ύπαρξη των καταλλήλων μηχανισμών για τη διασφάλιση επαρκούς ρευστότητας στο σύστημα (liquidity problem).

(iii) Το τρίτο κριτήριο αφορά στην αξιοπιστία του συστήματος στην αγορά ως προς τις προοπτικές βιωσιμότητάς του (credibility problem).

(β) Το δεύτερο ερώτημα που γεννάται στο πλαίσιο της αξιολόγησης μιας νομισματικής ένωσης αφορά στην αλληλουχία των ενεργειών που πρέπει να πραγματοποιηθούν και την ταχύτητα μετάβασης από ένα ισχύον καθεστώς νομισματικών σχέσεων προς τη νομισματική ένωση.

(γ) Τέλος, το τρίτο ερώτημα σχετίζεται με τη δομή του φορέα ο οποίος θα επιφορτιστεί με τη διαχείριση των νομισματικών σχέσεων του ενιαίου νομισματικού χώρου και τη μορφή άσκησης και εφαρμογής της ενιαίας συναλλαγματικής πολιτικής.

6.1.2.4 Ωφέλεια και κόστος από τη δημιουργία μιας νομισματικής ένωσης

Αξιολόγηση του χώρου σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών

Επιπτώσεις από τη διεύρυνση της νομισματικής λειτουργίας

Οι σημαντικότερες εν λόγω επιπτώσεις συνοψίζονται στα ακόλουθα:

(α) Μείωση του κόστους συναλλαγών λόγω της μείωσης / εξάλειψης ανταλλαγής νομισμάτων.

(β) Εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου μέσα στη ζώνη του ενιαίου νομίσματος.

(γ) Εξάλειψη του κόστους από τη μετατροπή των νομισμάτων των χωρών, οι οποίες συμμετέχουν στη νομισματική ένωση.

(δ) Στις χώρες με "πληθωριστική παράδοση" επέρχεται με βελτίωση της σταθερότητας της αξίας του χρήματος.

(ε) Απώλεια της αυτονομίας στην άσκηση της νομισματικής και της συναλλαγματικής πολιτικής.

(στ) Περιορισμός των βαθμών ελευθερίας στην άσκηση της δημοσιονομικής πολιτικής.

Επιπτώσεις από την εμβάθυνση της χρηματοπιστωτικής ολοκλήρωσης

Ως προς αυτήν τη διάσταση επισημαίνονται τα ακόλουθα:

(α) Αύξηση της αποτελεσματικότητας στην κατανομή πόρων λόγω αύξησης στην κίνηση κεφαλαίων και (πιθανόν) την κίνηση εργαζομένων.

(β) Μείωση του κόστους συναλλαγών λόγω της ενοποίησης των συστημάτων πληρωμών.

(γ) Αύξηση της εν γένει οικονομικής αποτελεσματικότητας λόγω αύξησης τόσο του όγκου του διασυνοριακού εμπορίου (στη ζώνη της νομισματικής ένωσης) όσο και του ανταγωνισμού.

(δ) Εξοικονόμηση συναλλαγματικών αποθεματικών και εξάλειψη κερδοσκοπικών επιθέσεων σε μεμονωμένα νομίσματα.

Αξιολόγηση του ενιαίου νομισματικού χώρου

Η επιδίωξη για την καθιέρωση ενός ενιαίου νομίσματος, το οποίο μετά τον αμετάκλητο καθορισμό των συναλλαγματικών ισοτιμών θα κυκλοφορεί ως μοναδικό νόμισμα στο νομισματικό χώρο (με απόσυρση δηλαδή των εθνικών νομισμάτων) έχει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα:

(α) Κατ' αρχήν, η κυκλοφορία ενός ενιαίου νομίσματος εξυπηρετεί ψυχολογικές σκοπιμότητες, αποτελώντας επιβεβαίωση του μη ανατρέψιμου χαρακτήρα της νομισματικής ένωσης και αυξάνοντας την αξιοπιστία της βιωσιμότητας της.

(β) Εάν παράλληλα προς το ενιαίο νόμισμα κυκλοφορεί σε κάθε κράτος μέλος της νομισματικής ένωσης ως νόμιμο χρήμα και το εθνικό νόμισμα, δεν μπορεί να αποκλειστεί η πιθανότητα ότι σε κάποιο μελλοντικό χρονικό σημείο οι συνθήκες της αγοράς θα μπορούσαν να καταστήσουν αναγκαία την αναπροσαρμογή της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Με την καθιέρωση ενός ενιαίου νομίσματος στη νομισματική ένωση εξαλείφονται, λοιπόν, όσες διαταραχές είναι συνυφασμένες με τις προσδοκίες για πιθανή μεταβολή της συναλλαγματικής ισοτιμίας των εθνικών νομισμάτων των συμμετεχουσών χωρών και διασφαλίζεται η συναλλαγματική σταθερότητα, που αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομικής παραγωγής.

(γ) Τέλος, με την υιοθέτηση του ενιαίου νομίσματος αναβαθμίζεται το ειδικό βάρος του στις διεθνείς αγορές χρήματος και συναλλαγμάτων, με την προοπτική να καταστεί διεθνές αποθεματικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

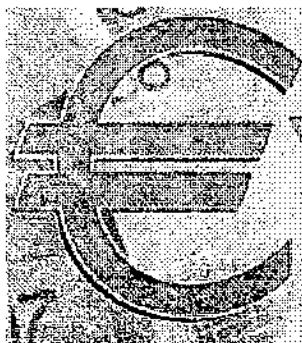
ΕΝΙΑΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

7.1 ΤΟ ΕΥΡΩ

7.1.1 Γενικά

Είναι το όνομα του 1^{ου} κοινού Ευρωπαϊκού νομίσματος που υιοθετήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Μαδρίτης (15-16/12/1995), και το οποίο αντικατέστησε το ECUμε αναλογία ένα προς ένα .

Το σύμβολο του Ευρώ είναι :

ενώ ο διεθνής κωδικός είναι EUR και έχει καταχωρηθεί στον Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης (ISO 4217).

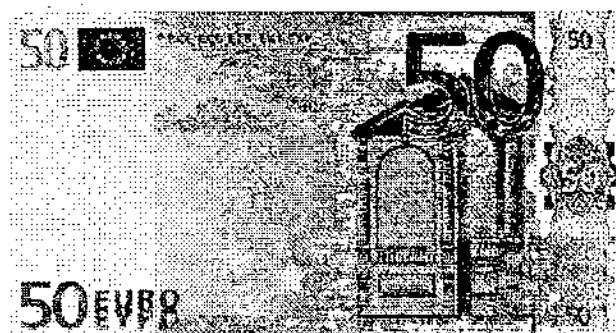
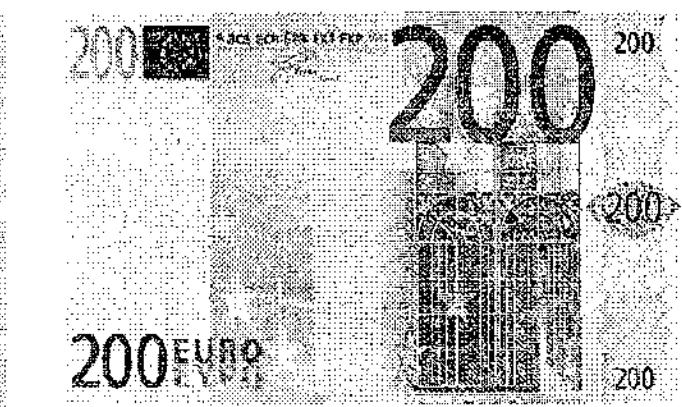
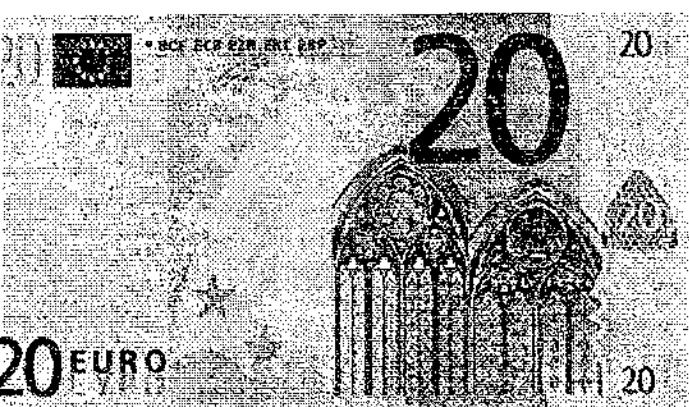
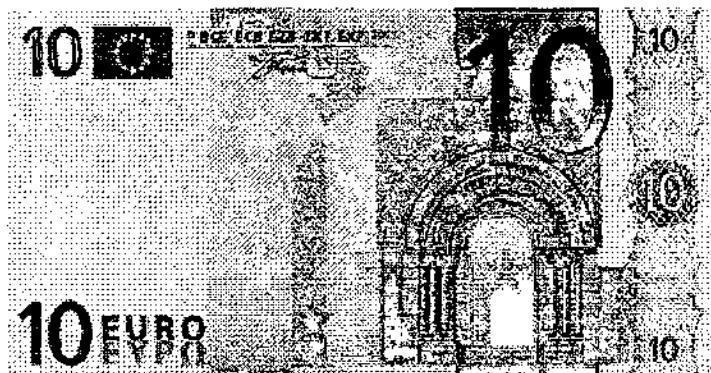
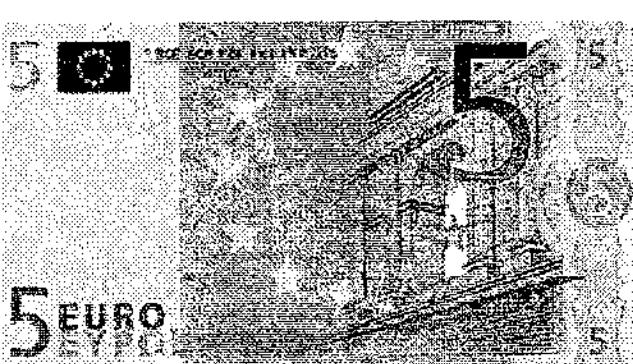
Το σύμβολο για το ενιαίο νόμισμα είναι ένα Ε με ευδιάκριτη εγκάρσια γραμμή. Το σύμβολο είναι δανεισμένο από το ελληνικό γράμμα Έψιλον, παραπέμποντας έτσι στο λίκνο του ευρωπαϊκού πολιτισμού και στο πρώτο γράμμα της λέξης "Ευρώπη". Η διπλή εγκάρσια γραμμή υποδηλώνει τη σταθερότητα του Ευρώ. Το σύμβολο του Ευρώ είναι εύκολα αναγνωρίσιμο και θα είναι το ίδιο γνωστό με το σύμβολο του δολαρίου (\$).

7.1.1 Τα χαρτονομίσματα ευρώ

Υπάρχει μία σειρά 7 χαρτονομίσμάτων των 5, 10, 20, 50, 100 , 200 και 500 Ευρώ αντίστοιχα, διαφορετικού χρώματος και μεγέθους. Η λέξη Ευρώ αναγράφεται στα ελληνικά και στα λατινικά στον ενικό σε κάθε χαρτονόμισμα. Τα σχέδια συμβολίζουν την αρχιτεκτονική κληρονομιά εππά διαφορετικών περιόδων της Ιστορίας του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού - Κλασική, Ρωμαϊκή, Γοτθική, Αναγέννηση, Μπαρόκ, Rococo και Σύγχρονη.

Οι πύλες, παράθυρα και τα 12 αστέρια αποτελούν την μία όψη του νομίσματος, ενώ η άλλη όψη του χαρτονομίσματος αναπαριστά μία γέφυρα που χαρακτηρίζει μία συγκεκριμένη ιστορική περίοδο.

Η έκδοση χαρτονομίσμάτων είναι αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Κεντρική Τράπεζας.

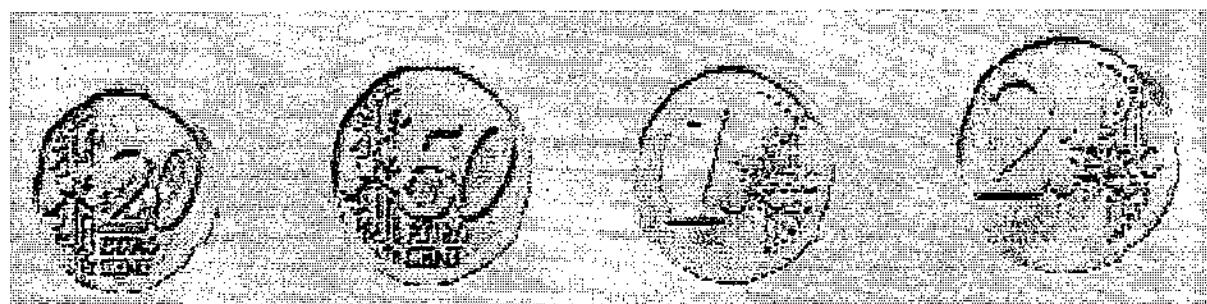

7.1.3 Τα κέρματα Ευρώ

Είναι 8 : 1, 2, 5, 10, 20, 50 cents (λεπτά στα ελληνικά), 1 Ευρώ και 2 Ευρώ.

Η μία όψη του κέρματος είναι κοινή. Κάθε χώρα επιλέγει τα δικά της σύμβολα για την άλλη όψη. Είναι αυτονόητο ότι ανεξάρτητα από το σύμβολο που έχουν τα κέρματα θα μπορούν να χρησιμοποιούνται σε όλες τις χώρες της ζώνης Ευρώ. Η κοινή όψη των κέρμάτων θα αντιπροσωπεύει το χάρτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με φόντο εγκάρσιες γραμμές όπου θα εμφανίζονται τα αστέρια της ευρωπαϊκής σημαίας. Τα κέρματα των 1,2 και 5 λεπτών δίνουν έμφαση στη θέση της Ευρώπης στον κόσμο, ενώ τα κέρματα των 10, 20 και 50 λεπτών παρουσιάζουν την Ένωση ως σύνολο εθνών. Τα κέρματα 1 και 2 ευρώ περιγράφουν την Ευρώπη χωρίς σύνορα.

Η ΚΟΙΝΗ ΟΨΗ ΤΩΝ ΚΕΡΜΑΤΩΝ ΤΟΥ EURO

20 EURO CENT

50 EURO CENT

1 EURO

2 EURO

1 EURO CENT
CENT

2 EURO CENT

5 EURO CENT

10 EURO

7.2 Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.

7.2.1 Εισαγωγή

Με την έναρξη του Τρίτου Σταδίου της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ONE), το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) που αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες (ΕθνΚΤ) των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) καθίσταται υπεύθυνο για τη χάραξη και άσκηση της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ. Ας σημειωθεί ότι για όσο διάστημα εξακολουθούν να υπάρχουν χώρες σε παρέκκλιση οι κεντρικές τους τράπεζες διατηρούν την αρμοδιότητα της χάραξης και άσκησης της νομισματικής πολιτικής.

Το ΕΣΚΤ είναι υπεύθυνο για τη χάραξη και την άσκηση της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ.

Το έργο που καλείται να επιτελέσει το ΕΣΚΤ είναι από πολλές απόψεις πιο σύνθετο από αυτό άλλων κεντρικών τραπεζών. Οι ιδιαιτερότητες έγκεινται στο γεγονός ότι το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) του ΕΣΚΤ κατά τη λήψη των αποφάσεων για την πρέπουσα πολιτική στη ζώνη του ευρώ θα πρέπει να συνεκτιμήσει τη δημοσιονομική και μισθολογική πολιτική που θα ακολουθήσουν όχι μία αλλά έντεκα χώρες. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να λάβει υπόψη αφενός ότι οι οικονομίες των χωρών της ζώνης διαφέρουν ως προς τη δομή και το βαθμό ανοίγματος και αφετέρου την ύπαρξη σημαντικών διαφορών στη δομή και στο βαθμό ανάπτυξης του χρηματοοικονομικού συστήματος των χωρών της ζώνης.

Τα παραπάνω έχουν ως συνέπεια διαφοροποιήσεις στη λειτουργία του μηχανισμού μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής, αφού οι χρονικές υστερήσεις με τις οποίες τα μέσα νομισματικής πολιτικής επηρεάζουν την εξέλιξη των τιμών στις επί μέρους χώρες της ζώνης δεν είναι οι ίδιες.

Κατά την άσκηση των καθηκόντων του το ΕΣΚΤ θα πρέπει να λάβει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των οικονομιών των επί μέρους χωρών της ζώνης. Τα προβλήματα αυτά ήταν γνωστά στους συντάκτες της Συνθήκης του Μάαστριχτ γι' αυτό και προέβησαν στη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ΕΝΙ) προκειμένου το τελευταίο να προετοιμάσει το θεσμικό και οργανωτικό πλαίσιο για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής. Το ΕΝΙ ιδρύθηκε την 1η Ιανουαρίου 1994, αντικαθιστώντας την Επιτροπή Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών της ΕΕ. Είχε ως μέλη του τις κεντρικές τράπεζες των κρατών - μελών και διαλύθηκε τον Ιούνιο του 1998 αμέσως μετά τη συγκρότηση της ΕΚΤ. Ο γενικότερος σκοπός του ήταν να προετοιμάσει, μέσω της δημιουργίας των αναγκαίων συνθηκών, την ομαλή μετάβαση στο Τρίτο Στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Μεταξύ των υποχρεώσεων που ανέλαβε το ΕΝΙ ήταν και η προεπιλογή υποψηφίων στρατηγικών νομισματικής πολιτικής του ΕΣΚΤ, αφού η οριστική απόφαση για τη στρατηγική μπορούσε να ληφθεί μόνο από το ΔΣ του ΕΣΚΤ. Το ΕΝΙ έθεσε προς επιλογή δύο στρατηγικές: του ενδιάμεσου νομισματικού στόχου, που με συνέπεια ακολουθούσε από το 1975 η Bundesbank, και τη στρατηγική

του πληθωριστικού στόχου, που πρόσφατα υιοθέτησαν αρκετές ευρωπαϊκές κεντρικές τράπεζες.

Στόχος του άρθρου αυτού είναι να αξιολογήσει, υπό το πρίσμα των πρόσφατων εξελίξεων, τις δύο αυτές στρατηγικές και να τις συγκρίνει με τη στρατηγική που τελικά επέλεξε το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Στην πρώτη ενότητα παρουσιάζονται οι προτάσεις του ENI για τις υποψήφιες στρατηγικές και οι αρχές με βάση τις οποίες οι δύο τελικά στρατηγικές προεπιλέγησαν ως κατάλληλες για το ΕΣΚΤ. Στη δεύτερη ενότητα συζητούνται οι τελικές αποφάσεις του ΔΣ του ΕΣΚΤ και οι λόγοι που καθόρισαν την επιλογή μιας ευέλικτης ενδιάμεσης στρατηγικής που συνδυάζει χαρακτηριστικά των δύο προκριθησών στρατηγικών. Ακολουθεί επίλογος όπου συνοψίζονται τα συμπεράσματα της ανάλυσης που προηγήθηκε.

Το ENI ανέλαβε την προετοιμασία του θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής.

Στα πλαίσια των υποχρεώσεων του ανέλαβε να εξετάσει και να προτείνει εναλλακτικές στρατηγικές νομισματικής πολιτικής.

7.3 ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

7.3.1 Εισαγωγή

Η δεκαετία του 1990 ήταν μια εποχή σημαντικών αλλαγών στο ρυθμιστικό πλαίσιο του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού χώρου. Πρόκειται για μια δεκαετία που χαρακτηρίζεται από την απελευθέρωση της παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και την αυξανόμενη ενοποίηση των ευρωπαϊκών αγορών χρήματος και κεφαλαίου, η οποία επιταχύνεται ακόμα περισσότερο μετά από την υιοθέτηση του κοινού νομίσματος και την άσκηση ενιαίας νομισματικής πολιτικής.

Όσον αφορά το εποπτικό και ρυθμιστικό πλαίσιο, η απελευθέρωση των αγορών χρήματος και κεφαλαίου κατά τη δεκαετία του 1990, επιτεύχθηκε μέσω της έκδοσης Κοινοτικών Οδηγιών που στόχευαν στην εναρμόνιση των εθνικών ρυθμιστικών κανόνων και την αμοιβαία αναγνώριση τυχόν πρόσθετων απαιτήσεων. Έτσι, μια άδεια λειτουργίας, που εκδίδεται σε ένα κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), ισχύει σε όλη την επικράτεια της Ένωσης. Ο έλεγχος της συμμόρφωσης με τους κανόνες που έχουν τεθεί παραμένει στους εθνικούς εποπτικούς φορείς κάθε κράτους-μέλους, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τον έλεγχο των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, στους οποίους έχουν χορηγήσει άδεια λειτουργίας σε όλη την ΕΕ. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται και στις τρεις κατηγορίες επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα: πιστωτικά ιδρύματα, εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και ασφαλιστικές εταιρείες.

Η δεκαετία του 1990 χαρακτηρίζεται από την απελευθέρωση των αγορών χρήματος και κεφαλαίου.

Το καθεστώς αυτό δεν άλλαξε μετά την έναρξη του Τρίτου Σταδίου της ΟΝΕ και την εισαγωγή του ευρω. Έτσι, η εποπτεία και η ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα στις χώρες της ζώνης του ευρω παραμένουν αρμοδιότητα των εθνικών εποπτικών αρχών. Είναι χαρακτηριστικό ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) λειτουργεί περισσότερο ως υπεύθυνη αρχή για την άσκηση της κοινής νομισματικής πολιτικής και λιγότερο ως "πραγματική" Κεντρική Τράπεζα. Πράγματι, η ΕΚΤ έχει πλήρη ανεξαρτησία σε θέματα νομισματικής πολιτικής, έχει όμως μόνο συντονιστικό και συμβουλευτικό ρόλο σε θέματα προληπτικής εποπτείας και προώθησης της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών της ΟΝΕ (Αναφορά στο ρόλο της ΕΚΤ για θέματα προληπτικής εποπτείας γίνεται στα Άρθρα 105.5 και 105.6 της Συνθήκης, καθώς και στο Άρθρο 25.1 του Καταστατικού της ΕΚΤ). Αντίθετα, μια "πραγματική" Κεντρική Τράπεζα ασκεί ταυτόχρονα και τις τρεις λειτουργίες, με στόχο τη διατήρηση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η ΕΚΤ μπορεί να αναλάβει πιο ουσιαστικές αρμοδιότητες στον τομέα προληπτικής εποπτείας των χρηματοοικονομικών οργανισμών (εξαιρουμένων των

ασφαλιστικών εταιρειών) μόνο μετά από απόφαση του Συμβουλίου (Άρθρο 105.6 της Συνθήκης).

Ο περιορισμός των καθηκόντων της EKT στη χάραξη και εκτέλεση της κοινής νομισματικής πολιτικής στηρίχθηκε στο επιχείρημα ότι η συμμετοχή της EKT στην εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και στη στήριξη των τραπεζών που αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας (lender of last resort) είναι ασυμβίβαστη με τον πρωταρχικό στόχο της διατήρησης της σταθερότητας των τιμών και θέτει σε κίνδυνο την ανεξαρτησία της. Η συμμετοχή της EKT θα δημιουργούσε επίσης "ηθικό κίνδυνο" (moral hazard) για τους εποπτευόμενους. Η εποπτεία, τέλος, μπορεί να ασκείται πιο αποτελεσματικά σε εθνικό επίπεδο, λόγω της καλύτερης γνώσης των τοπικών αγορών και της ειδικής εμπειρίας που έχουν οι εθνικές αρχές. Από την άλλη, θα πρέπει να υπάρχει στενή συνεργασία μεταξύ της EKT και των εθνικών εποπτικών αρχών ώστε να αντιμετωπίζονται πιθανές κρίσεις ρευστότητας των αγορών.

Με την είσοδο στην ONE η εποπτεία και η ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα παραμένει αρμοδιότητα των εθνικών αρχών. Ο ρόλος της EKT είναι μόνο συμβουλευτικός και συντονιστικός.

Ωστόσο, είναι πιθανό ότι το σημερινό θεσμικό πλαίσιο εποπτείας των χρηματοπιστωτικών οργανισμών θα πρέπει να επανεξεταστεί στο μέλλον. Η αναμενόμενη αυξημένη ενοποίηση των αγορών χρήματος και κεφαλαίου και ο εντεινόμενος ανταγωνισμός των επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα θα μειώσουν τον αριθμό όσων συμμετέχουν στις αγορές και θα καταστήσει δυσκολότερο το διαχωρισμό μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και εταιρειών παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, καθώς και την αναγνώριση της χώρας καταγωγής των επιχειρήσεων που θα προκύψουν από εξαγορές και συγχωνεύσεις εταιρειών διαφορετικής εθνικότητας. Αυτό σημαίνει ότι θα απαιτηθεί αυξημένη συνεργασία μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών, δημιουργώντας ίσως την ανάγκη ύπαρξης μιας πανευρωπαϊκής εποπτικής αρχής (lead regulator).

Ιδιαίτερα στον τομέα της εποπτείας των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, η διάκριση μεταξύ χώρας καταγωγής (home country) και χώρας υποδοχής (host country), η οποία καθορίζει τον έλεγχο της εφαρμογής των κανόνων, είναι δυσκολότερη από ότι στον τραπεζικό τομέα. Το πρόβλημα αυτό θα γίνει εντονότερο με την εισαγωγή του ευρω.

Το σημερινό θεσμικό πλαίσιο εποπτείας θα πρέπει να επανεξεταστεί, καθώς η ενοποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα θα απαιτήσει αυξημένη συνεργασία μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών.

Είναι λοιπόν πιθανό μακροπρόθεσμα η καθιέρωση του ενιαίου νομίσματος να φέρει στο προσκήνιο ορισμένα βασικά ζητήματα που αφορούν τον τρόπο με τον οποίο θα γίνεται η εποπτεία και η ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα (Lanoo [1998]): Το πρώτο ζήτημα αναφέρεται στην ανάγκη ή μη ύπαρξης μιας πανευρωπαϊκής εποπτικής αρχής. Αν επιλεγεί η λύση της εποπτείας σε εθνικό επίπεδο, η ΕΕ θα πρέπει να θεσμοθετήσει ένα

πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών, ορίζοντας τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται σε περιπτώσεις χρηματοπιστωτικών κρίσεων και αναθέτοντας συγκεκριμένες αρμοδιότητες. Το δεύτερο ζήτημα σχετίζεται με το εάν η ανάθεση εποπτικών αρμοδιοτήτων σε κάποια αρχή θα πρέπει να καθορίζεται από το είδος της δραστηριότητας των εποπτευόμενων επιχειρήσεων, ή αν θα πρέπει να υπάρχει κοινή εποπτεία από ένα ενιαίο φορέα (mega regulator) για όλο το χρηματοπιστωτικό τομέα (πιστωτικά ιδρύματα, εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, ασφαλιστικές εταιρείες), κατά το πρότυπο της Financial Services Authority στο Hν. Βασίλειο. Αν και η διαφορά της φύσης των κινδύνων μεταξύ των τριών κατηγοριών επιχειρήσεων συνηγορεί προς το παρόν στην ύπαρξη εξειδικευμένων κατά δραστηριότητα εποπτικών αρχών, η αυξανόμενη συγχώνευση δραστηριοτήτων στο χρηματοπιστωτικό τομέα μπορεί να οδηγήσει στο μέλλον στην επιλογή της δεύτερης λύσης.

Μια λύση θα ήταν η ενοποιημένη εποπτεία σε πανευρωπαϊκό επίπεδο .Θα πρέπει επίσης να εξεταστεί η δημιουργία ενιαίων εποπτικών αρχών για όλο το χρηματοπιστωτικό τομέα.

Υπάρχει τέλος ένα τρίτο θέμα, το οποίο αφορά στο κατά πόσο η εποπτεία του χρηματοπιστωτικού χώρου θα έπρεπε να ανατεθεί σε δυο ξεχωριστούς φορείς, ανάλογα με το είδος της εποπτικής λειτουργίας. Σύμφωνα με την άποψη αυτή, ένας φορέας θα αναλάμβανε θέματα που σχετίζονται με τη διασφάλιση της σταθερότητας και φερεγγυότητας του συστήματος και ένας φορέας θα είχε τη ρύθμιση θεμάτων συμπεριφοράς των επιχειρήσεων (διαφάνεια, πληροφόρηση κλπ). Έτσι, ο πρώτος φορέας θα επικέντρωνε τη δραστηριότητά του σε συστηματικούς κινδύνους και κινδύνους αγοράς, ενώ ο δεύτερος σε θέματα προστασίας του επενδυτή / καταθέτη. Ο αντίλογος στην άποψη αυτή είναι ότι η μεγάλη αλληλεπικάλυψη εποπτικών και ρυθμιστικών δραστηριοτήτων θα οδηγούσε σε υπερβολικά υψηλό αριθμό κανόνων και αυξημένο κόστος εποπτείας.

Η εποπτεία θα μπορούσε να ανατεθεί σε δυο διαφορετικούς φορείς ανάλογα με το είδος της εποπτικής λειτουργίας.

Συμπερασματικά, με το σημερινό θεσμικό πλαίσιο εποπτείας ο τρόπος αντιμετώπισης μιας πιθανής χρηματοπιστωτικής κρίσης παραμένει ασαφής, ιδιαίτερα στην περίπτωση που η κρίση αφορά ένα χρηματοπιστωτικό οργανισμό για τον οποίο πολλές εθνικές αρχές μοιράζονται ρυθμιστικές και εποπτικές αρμοδιότητες. Προς το παρόν το πρόβλημα αντιμετωπίζεται με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών, ενώ το ερώτημα της τελικής ευθύνης της παροχής ρευστότητας στα ιδρύματα που αντιμετωπίζουν προβλήματα (lender of last resort) παραμένει ανοικτό.

Προς το παρόν το πρόβλημα αντιμετωπίζεται με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ
ΧΙΟΣ BANK

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ

Ξένες

AMERICAN EXPRESS
BARCLAYS BANK
CHASE MANHATTAN BANK
CITIBANK
CREDIT COMMERCIAL DE FRANCE
INTERBANK
MIDLAND BANK
NATIONAL WESTMINSTER PLC
NOVA SCOTIA
SOCIETE GENERAL

Ερωτηματολόγια – Συμπεράσματα Έρευνας

Αυτό το τμήμα της Πτυχιακής Εργασίας ασχολείται με την έρευνα στις Τράπεζες.

Πρέπει να αναφερθεί ότι ενώ το αρχικό δείγμα μας έπρεπε να είναι 10 Τράπεζες, το τελικό δείγμα κατέληξε σε 8 Τράπεζες για το λόγο ότι 2 από τις Τράπεζες στις οποίες δώσαμε ερωτηματολόγια αρνήθηκαν να μας απαντήσουν. Επιπλέον οι 6 από τις 8 αρνήθηκαν να σφραγίσουν και να υπογράψουν τα ερωτηματολόγια παρά την βεβαίωση του επόπτη μας, που τους προσκομήθηκε.

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Έρευνα: Οργάνωση Διοίκηση και
Λειτουργία των Τραπέζων . Έρευνα σε
Δέκα Τράπεζες .

ΤΜΗΜΑ 1^ο : Γενικές Πληροφορίες

1. Τίτλος Τράπεζας :

Εμπορικη Τράπεζα

2. Ποια είναι η εθνικότητα της τράπεζας ;

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΞΕΝΗ

3. Ποιος είναι ο αριθμός των εργαζομένων στην τράπεζα ;

7.300

4. Ποιος είναι ο αριθμός των υποκαταστημάτων της τράπεζας ;

400

5. Η τράπεζα σας απασχολείται με προϊόντα του Corporate Banking ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

6. Σε ποια κατηγόρια προϊόντων επικεντρώνεται η προσφορά της τράπεζας σας ;

CORPORATE

RETAIL

KAI STIES ΔΥΟ

ΤΜΗΜΑ 2^ο : Προσωπικό

1. Μορφωτικό επίπεδο προσωπικού : (συμπληρώστε θέσεις και αριθμό ατόμων σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης – π.χ. Directors , Account Officers , Διευθυντής Τμήματος κ.τ.λ.) .

Βαθμίδα - - - -> Θέση :	Απόφοιτοι Λυκείου	Ανώτερη / Ανώτατη	Μεταπτυχιακά	Σύνολα*
Σύνολα *				

* Δεν συμπληρώνεται από τον ερωτώμενο

2. Οι εργαζόμενοι στην τράπεζα παρακολουθούν σεμινάρια ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

3. Εάν ΝΑΙ , κάθε πότε ;

A) Πάνω από μια φορά το χρόνο

B) Μια φορά το χρόνο

Γ) Όποτε αυτό θεωρηθεί αναγκαίο

ΤΜΗΜΑ 3^ο : Προϊόντα του Corporate Banking

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

1. Ποια από τα παρακάτω προϊόντα προσφέρετε στους επιχειρηματίες πελάτες ; Σημειώστε την αντίστοιχη στήλη με X . Αν το προϊόν προσφέρεται από θυγατρική εταιρεία , σημειώστε την αντίστοιχη στήλη με X . Τέλος στην τελευταία στήλη σημειώστε με X τα προϊόντα που η τράπεζα σας σκοπεύει να προσφέρει στο άμεσο μέλλον :

Νέα – Δυναμικά Προϊόντα	Βαθμός προσφοράς από την τράπεζα , ή από θυγατρική εταιρεία				Πρόκειται να υποστηριχθούν / προσφέρονται στο μέλλον
	Δεν προσφέρεται	Περιορισμένη προσφορά	Πλήρης προσφορά	Από θυγατρική	
REPOS / OUTRIGHTS			X		
Έντοκοι λογαριασμοί δύψεως με κλιμακούμενο επιτόκιο					
Derivatives (Χρηματοοικονομικά)					
Swaps νομισμάτων			X		
Underwriting			X		
Μηχανογράφηση μισθοδοσία προσωπικού					
Leasing			X		
Factoring			X		
Franchising			X		
Forfeiting					
Venture Capital			X		
Joint Ventures			X		
Hedging μεταξύ συναλλασσομένων επιχ.					
Συμβουλές σε διάφορα χρηματοπιστωτικά προβλήματα			X		
Telephone Banking – Banking Terminals					X
Άλλα – προσδιορίστε :					

Παραδοσιακά προϊόντα	Βαθμός προσφοράς από την τράπεζα , ή από θυγατρική εταιρεία				Πρόκειται να υποστηριχθούν / προσφέρθονται στο μέλλον ;
	Δεν προσφέρεται	Περιορισμένη προσφορά	Πλήρης προσφορά	Από θυγατρική	
Παραδοσιακά τραπεζικά δάνεια			X		
Εργασίες εξωτερικού (εισαγωγές – εξαγωγές)			X		
Εγγυητικές επιστολές			X		
Θυρίδες θησαυροφυλακίου			X		
Πιστωτικές κάρτες			X		
Κάρτες αυτόματων συναλλαγών			X		
Άλλα – προσδιορίστε					

2. Ποια είναι τα πέντε προϊόντα (με σειρά σπουδαιότητας) που παρουσιάζουν τις ευνοϊκότερες προοπτικές ανάπτυξης στην ελληνική αγορά ;

A. _____
B. _____
Γ. _____
Δ. _____
Ε. _____

ΤΜΗΜΑ 4º : Πελάτες – Αγορά

1. Ποιοι είναι οι βιομηχανικοί και εμπορικοί κλάδοι με τους οποίους συνεργάζεστε – επί το πλείστον;

A) Βιομηχανία (Με βάση τον αριθμό απασχολούμενων)

Μικρές βιομηχανίες – Βιοτεχνίες (μέχρι 100)

 f
 f

Μεσαίες βιομηχανίες (101 – 500)

 f

Μεγάλες βιομηχανίες (500 +)

B) Εμπόριο

Μικρές λιανεμπορικές επιχειρήσεις

 f
 f

Μεγάλες λιανεμπορικές επιχειρήσεις – αλυσίδες καταστημάτων

Χονδρέμποροι , αντιπρόσωποι

 f

2. Ποια είναι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και την επιλογή των πελατών ; Ιεραρχήστε τα , κατά αύξοντα αριθμό , με βάση τον βαθμό σπουδαιότητας σας .

i) Φημη – Φερεγγυότητα _____ 4

ii) Μέγεθος επιχείρησης _____ 3

iii) Οικονομική κατάσταση (χρηματ/κοι δείκτες) _____ 1

iv) Ανταγωνιστική θέση στην αγορά _____ 5

v) Δυναμικότητα – προοπτικές ανάπτυξης κλαδου _____ 2

vi) Άλλα – προσδιοριστε :

3. Ποια μέσα χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό των πιθανών πελατών ;

DataBases της τράπεζας

F

Εξωτερικές DataBases

Κλαδικούς καταλόγους

Δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία

Κλαδικά περιοδικά

Άλλα – προσδιορίστε

ΤΜΗΜΑ 5ο Προώθηση-Επικοινωνία

A) Μαζική επικοινωνία

1. Ποια μέσα χρησιμοποιείτε στα πλαίσια της διαφημιστικής προσπάθειας της τράπεζας σας;
Ιεραρχήστε τα από άποψη σπουδαιότητας / βαθμού χρησιμοποίησης.

Ιεράρχηση

1. Καταχώρηση στον ειδικό τύπο

/ 3

2. Καταχωρήσεις σε μη ειδικό τυπο

/ 2

3. Τηλεόραση / Ραδιόφωνο

/ 1

4. Υπαίθρια διαφήμιση

/ 4

5. Direct mail

/ 5

Άλλα – προσδιορίστε :

B) Προσωπικές πωλήσεις

1. Υπάρχει ιδιαίτερη ματαχείριση και ειδικές παροχές προς τους μεγάλους πελάτες της τράπεζας σας;

ΝΑΙ

F

ΟΧΙ

2 Εάν ναι ποιες από τις παρακάτω παροχές χρησιμοποιούνται για την προσέλκυση τους
(μαρκάρετε με X); Ιεραρχήστε τις με βάση τον βαθμό χρησιμοποίησης τους από
την τράπεζας σας.

Ιεραρχήστε

1. Μειωμένα τιμολόγια

X

2. Ηλεκτρονική κίνηση κεφαλαίων

3. Αυτόματη μισθιδοσία προσωπικού _____
4. Χρηματοοικονομικές συμβουλές _____
5. Ειδικός εξοπλισμός (PC κλπ) _____
6. Cash dispensers _____
7. Άλλα – προσδιορίστε :

Γ) Δημόσιες σχέσεις

1. Στα πλαίσια της πολιτικής των δημοσίων σχέσεων της τράπεζας σας ποιες είναι οι δραστηριότητες και ποια η σημασία της κάθε μίας για την τράπεζα σας. (ιεραρχήστε με τον γνωστό τρόπο)

Ιεράρχηση

A. Ενημέρωση πελατών

1

B. Συμμετοχή / διοργάνωση συνεδρίων -ημερίδων

2

Γ. Έδικές εκδηλώσεις

Δ. Άλλα – προσδιορίστε

Δ) Στρατηγική επικοινωνίας

1. Για κάθε μία από τις παρακάτω στρατηγικές, διατυπώστε την θέση της τράπεζας σας.

A. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στην ιστορία και την σιγουρία της τράπεζας.

συμφωνώ

συμφωνώ εν μέρει

συμφωνώ απόλυτα

B. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στον αριθμό υποκαταστημάτων και την γεωγραφική κάλυψη του δικτύου διανομής.

συμφωνώ

συμφωνώ εν μέρει

συμφωνώ απόλυτα

Γ. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στην φιλική, σωστή και γρήγορη εξυπηρέτηση.

συμφωνώ

συμφωνώ εν μέρει

συμφωνώ απόλυτα

Δ. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση περισσότερο στα μεμονωμένα προϊοντα και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα τους παρά στο corporate identity της τράπεζας.

συμφωνώ

συμφωνώ εν μέρει

συμφωνώ απόλυτα

Ε. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στα εξειδικευμένα "tailor made" προϊόντα και στην προσαρμοστικότητα στις ανάγκες του πελάτη.

συμφωνώ

συμφωνώ εν μέρει

συμφωνώ απόλυτα

ΤΜΗΜΑ 6ο Τιμολόγηση

Ποια στρατηγική τιμολόγησης ακολουθεί η τράπεζας σας;

- A. Στρατηγική χαμηλών – ανταγωνιστικών επιτοκίων
- B. Στρατηγική παράλληλων παροχών – προσφορών
- C. Στρατηγική με.έμφαση στο όνομα – κύρος – σιγουρια της τράπεζας και όχι στα χαμηλά – ανταγωνιστικά επιτόκια και τις παράλληλες προμήθειες
- D. Στρατηγική κλιμακούμενων τιμολογίων ανάλογα με το ύψος των εργασιών
- E. Άλλες – Περιγράψτε _____

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΑΣ

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Έρευνα: Οργάνωση Διοίκηση και
Λειτουργία των Τραπέζων. Έρευνα σε
Δέκα Τράπεζες.

ΤΜΗΜΑ 1^ο : Γενικές Πληροφορίες

1. Τίτλος Τράπεζας:

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ ΣΥΝΤΕ...

2. Ποια είναι η εθνικότητα της τράπεζας;

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΞΕΝΗ

3. Ποιος είναι ο αριθμός των εργαζομένων στην τράπεζα;

60

4. Ποιος είναι ο αριθμός των υποκαταστημάτων της τράπεζας;

8

5. Η τράπεζα σας απασχολείται με προϊόντα του Corporate Banking;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

6. Σε ποια κατηγόρια προϊόντων επικεντρώνεται η προσφορά της τράπεζας σας;

CORPORATE

RETAIL

ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΥΟ

ΤΜΗΜΑ 2^ο : Προσωπικό

1. Μορφωτικό επίπεδο προσωπικού : (συμπληρώστε θέσεις και αριθμό ατόμων σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης – π.χ. Directors , Account Officers , Διευθυντής Τμήματος κ.τ.λ.) .

Βαθμίδα - - - -> Θέση :	Απόφοιτοι Λυκείου	Ανώτερη / Ανώτατη	Μεταπτυχιακά	Σύνολα*
Διευθυντής Τμήματος		10		
Account Officers		3	2	
Directors		4		
Προσωπικό Βαθμού	10	20		
Προσωπικό ΕΙΔ. Χαρακών	5	5		
Σύνολα *				

* Δεν συμπληρώνεται από τον ερωτώμενο

2. Οι εργαζόμενοι στην τράπεζα παρακολουθούν σεμινάρια ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

3. Εάν ΝΑΙ , κάθε πότε ;

A) Πάνω από μια φορά το χρόνο

B) Μια φορά το χρόνο

Γ) Όποτε αυτό θεωρηθεί αναγκαίο

ΤΜΗΜΑ 3^ο : Προϊόντα του Corporate Banking

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

1. Ποια από τα παρακάτω προϊόντα προσφέρετε στους επιχειρηματίες πελάτες ; Σημειώστε την αντίστοιχη στήλη με X . Αν το προϊόν προσφέρεται από θυγατρική εταιρεία , σημειώστε την αντίστοιχη στήλη με X . Τέλος στην τελευταία στήλη σημειώστε με X τα προϊόντα που η τράπεζα σας σκοπεύει να προσφέρει στο άμεσο μέλλον :

Νέα – Δυναμικά Προϊόντα	Βαθμός προσφοράς από την τράπεζα , ή από θυγατρική εταιρεία				Πρόκειται να υποστηριχθούν / προσφέρονται στο μέλλον
	Δεν προσφέρεται	Περιορισμένη προσφορά	Πλήρης προσφορά	Από θυγατρική	
REPOS / OUTRIGHTS					X
Έντοκοι λογαριασμοί δύψεως με κλιμακούμενο επιτόκιο		X			
Derivatives (Χρηματοοικονομικά)					X
Swaps νομισμάτων	X				
Underwriting	X				
Μηχανογράφηση μισθοδοσία προσωπικού			X		
Leasing					X
Factoring					X
Franchising					X
Forfeiting	X				
Venture Capital					X
Joint Ventures					X
Hedging μεταξύ συναλλασσομένων επιχ.	X				
Συμβουλές σε διάφορα χρηματοπιστωτικά προβλήματα			X		
Telephone Banking – Banking Terminals	X				
Άλλα – προσδιορίστε :					

Παραδοσιακά προϊόντα	Βαθμός προσφοράς από την τράπεζα , ή από θυγατρική εταιρεία				Πρόκειται να υποστηριχθούν / προσφερθούν στο μέλλον ;
	Δεν προσφέρεται	Περιορισμένη προσφορά	Πλήρης προσφορά	Από θυγατρική	
Παραδοσιακά τραπεζικά δάνεια			X		
Εργασίες εξωτερικού (εισαγωγές – εξαγωγές)		X			
Εγγυητικές επιστολές			X		
Θυρίδες θησαυροφυλακίου	X				
Πιστωτικές κάρτες					X
Κάρτες αυτόματων συναλλαγών					X
Άλλα – προσδιορίστε					

2. Ποια είναι τα πέντε προϊόντα (με σειρά σπουδαιότητας) που παρουσιάζουν τις ευνοϊκότερες προοπτικές ανάπτυξης στην ελληνική αγορά ;

- A. Decisitves (Χρηματοποιητικές)
- B. Leasing
- C. Repos
- D. Telephone banking
- E. Joint ventures

ΤΜΗΜΑ 4^ο : Πελάτες – Αγορά

1. Ποιοι είναι οι βιομηχανικοί και εμπορικοί κλάδοι με τους οποίους συνεργάζεστε – επί το πλείστον;

A) Βιομηχανία (Με βάση τον αριθμό απασχολούμενων)

Μικρές βιομηχανίες – Βιοτεχνίες (μέχρι 100)

Μεσαίες βιομηχανίες (101 – 500)

Μεγάλες βιομηχανίες (500 +)

B) Εμπόριο

Μικρές λιανεμπορικές επιχειρήσεις

Μεγάλες λιανεμπορικές επιχειρήσεις – αλυσίδες καταστημάτων

Χονδρέμποροι , αντιπρόσωποι

2. Ποια είναι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και την επιλογή των πελατών ; Ιεραρχήστε τα ; κατά αύξοντα αριθμό , με βάση τον βαθμό σπουδαιότητας σας .

i) Φημη – Φερεγγυότητα 3

ii) Μέγεθος επιχείρησης 6

iii) Οικονομική κατάσταση (χρηματ/κοι δείκτες) 4

iv) Ανταγωνιστική θέση στην αγορά 2

v) Δυναμικότητα – προοπτικές ανάπτυξης κλαδου 1

vi) Άλλα – προσδιοριστε : Σημασία για την οικονομία της Περιφέρειας 5

3. Ποια μέσα χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό των πιθανών πελατών ;

DataBases της τράπεζας

Εξωτερικές DataBases

Κλαδικούς καταλόγους

Δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία

Κλαδικά περιοδικά

Άλλα – προσδιορίστε

Μητρώα Επικεφαλής, Αναποφοίκισης για την Κρήτη

ΤΜΗΜΑ 5ο Προώθηση-Επικοινωνία

A) Μαζική επικοινωνία

1. Ποια μέσα χρησιμοποιείτε στα πλαίσια της διαφημιστικής προσπάθειας της τράπεζας σας;
Ιεραρχήστε τα από άποψη σπουδαιότητας / βαθμού χρησιμοποίησης.

Ιεράρχηση

1. Καταχώρηση στον ειδικό τύπο

5 / 5

2. Καταχωρήσεις σε μη ειδικό τύπο

3 / 3

3. Τηλεόραση / Ραδιόφωνο

1 / 1

4. Υπαίθρια διαφήμιση

4 / 4

5. Direct mail

2 / 2

Άλλα – προσδιορίστε :

B) Προσωπικές πωλήσεις

1. Υπάρχει ιδιαίτερη ματαχείριση και ειδικές παροχές προς τους μεγάλους πελάτες της τράπεζας σας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

2. Εάν ναι ποιες από τις παρακάτω παροχές χρησιμοποιούνται για την προσέλκυση τους
(μαρκάρετε με X); Ιεραρχήστε τις με βάση τον βαθμό χρησιμοποίησης τους από
την τράπεζας σας.

Ιεραρχήστε

1. Μειωμένα τιμολόγια

X / 1

2. Ηλεκτρονική κίνηση κεφαλαίων

X / 4

T. E. I. ΠΑΤΡΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

3. Αυτόματη μισθοδοσία προσωπικού 3
4. Χρηματοοικονομικές συμβουλές 2
5. Ειδικός εξοπλισμός (PC κλπ) _____
6. Cash dispensers _____
7. Άλλα – προσδιορίστε :

Γ) Δημόσιες σχέσεις

1. Στα πλαίσια της πολιτικής των δημοσίων σχέσεων της τράπεζας σας ποιες είναι οι δραστηριότητες και ποια η σημασία της κάθε μίας για την τράπεζα σας. (ιεραρχήστε με τον γνωστό τρόπο)

Ιεράρχηση

A. Ενημέρωση πελατών 2

B. Συμμετοχή / διοργάνωση συνεδρίων –ημερίδων 3

C. Εδικές εκδηλώσεις 1

D. Άλλα – προσδιορίστε

Οικονομικές Προσεγγίσεις και Επικοινωνίες

4

Δ) Στρατηγική επικοινωνίας

1. Για κάθε μία από τις παρακάτω στρατηγικές, διατυπώστε την θέση της τράπεζας σας.

A. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στην ιστορία και την σιγουρία της τράπεζας.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

B. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στον αριθμό υποκαταστημάτων και την γεωγραφική κάλυψη του δικτύου διανομής.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

C. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στην φιλική, σωστή και γρήγορη εξυπηρέτηση.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

D. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση περισσότερο στα μεμονωμένα προϊόντα και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα τους παρά στο corporate identity της τράπεζας.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

E. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στα εξειδικευμένα "tailor made" προϊόντα και στην προσαρμοστικότητα στις ανάγκες του πελάτη.

συμφωνώ

συμφωνώ en μέρει

συμφωνώ απόλυτα

ΤΜΗΜΑ 6ο Τιμολόγηση

Ποια στρατηγική τιμολόγησης ακολουθεί η τράπεζας σας;

A. Στρατηγική χαμηλών – ανταγωνιστικών επιτοκίων

3

B. Στρατηγική παράλληλων παροχών – προσφορών

4

C. Στρατηγική με έμφαση στο όνομα – κύρος – σιγουρία της τράπεζας και όχι στα χαμηλά – ανταγωνιστικά επιτόκια και τις παράλληλες προμήθειες

1

D. Στρατηγική κλιμακούμενων τιμολογίων ανάλογα με το ύψος των εργασιών

2

E. Άλλες – Περιγράψτε

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΑΣ

ΛΥΚΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ
ΕΛ. Βενιζέλου 34 - ΧΑΝΙΑ
ΤΜ 096149662-Α' ΔΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Έρευνα: Οργάνωση Διοίκηση και
Λειτουργία των Τραπέζων. Έρευνα σε
Δέκα Τράπεζες.

ΤΜΗΜΑ 1° : Γενικές Πληροφορίες

1. Τίτλος Τράπεζας :

ΕΦΕ EUROBANK ΕΛΛΑΣΙΑΣ Α.Ε.

2. Ποια είναι η εθνικότητα της τράπεζας ;

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΞΕΝΗ

3. Ποιος είναι ο αριθμός των εργαζομένων στην τράπεζα ;

4.500

4. Ποιος είναι ο αριθμός των υποκαταστημάτων της τράπεζας ;

330

5. Η τράπεζα σας απασχολείται με προϊόντα του Corporate Banking ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

6. Σε ποια κατηγόρια προϊόντων επικεντρώνεται η προσφορά της τράπεζας σας ;

CORPORATE

RETAIL

ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΥΟ

ΤΜΗΜΑ 2^ο : Προσωπικό

1. Μορφωτικό επίπεδο προσωπικού : (συμπληρώστε θέσεις και αριθμό ατόμων σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης - π.χ. Directors , Account Officers , Διευθυντής Τμήματος κ.τ.λ.) .

Βαθμίδα - - - -> Θέση :	Απόφοιτοι Λυκείου	Ανώτερη / Ανώτατη	Μεταπτυχιακά	Σύνολα*
Directors		150	300	
Πλατφόρμα μάρκετινγκ	150	180		
Προϊστάντερος	500	400	100	
Τερψτικά	200	300	200	
(Customer Service - Καταστήματα - Κατηγορία)	300	620	400	
Σύνολα *				

* Δεν συμπληρώνεται από τον ερωτώμενο

2. Οι εργάζομενοι στην τράπεζα παρακολουθούν σεμινάρια ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

3. Εάν ΝΑΙ , κάθε πότε ;

A) Πάνω από μια φορά το χρόνο

B) Μια φορά το χρόνο

Γ) Όποτε αντό θεωρηθεί αναγκαίο

ΤΜΗΜΑ 3° : Προϊόντα του Corporate Banking

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

1. Ποια από τα παρακάτω προϊόντα προσφέρετε στους επιχειρηματίες πελάτες ; Σημειώστε την αντίστοιχη στήλη με X . Αν το προϊόν προσφέρεται από θυγατρική εταιρεία , σημειώστε την αντίστοιχη στήλη με X . Τέλος στην τελευταία στήλη σημειώστε με X τα προϊόντα που η τράπεζα σας σκοπεύει να προσφέρει στο άμεσο μέλλον :

Νέα – Δυναμικά Προϊόντα	Βαθμός προσφοράς από την τράπεζα , ή από θυγατρική εταιρεία				Πρόκειται να υποστηριχθούν / προσφέρονται στο μέλλον
	Δεν προσφέρεται	Περιορισμένη προσφορά	Πλήρης προσφορά	Από θυγατρική	
REPOS / OUTRIGHTS			✓		
Έντοκοι λογαριασμοί δύψεως με κλιμακούμενο επιτόκιο			✓		
Derivatives (Χρηματοοικονομικά)			✓		
Swaps νομισμάτων			✓		
Underwriting			✓		
Μηχανογράφηση μισθοδοσία προσωπικού			✓		
Leasing			✓		
Factoring			✓		
Franchising					✓
Forfeiting					
Venture Capital					
Joint Ventures					
Hedging μεταξύ συναλλασσομένων επιχ.					
Συμβούλες σε διάφορα χρηματοπιστωτικά προβλήματα			✓		
Telephone Banking – Banking Terminals			✓		
Άλλα – προσδιορίστε :					
Web - banking			✓		
internet banking			✓		

Παραδοσιακά προϊόντα	Βαθμός προσφοράς από την τράπεζα , ή από θυγατρική εταιρεία				Πρόκειται να υποστηριχθούν / προσφερθούν στο μέλλον ;
	Δεν προσφέρεται	Περιορισμένη προσφορά	Πλήρης προσφορά	Από θυγατρική	
Παραδοσιακά τραπεζικά δάνεια					
Εργασίες εξωτερικού (εισαγωγές – εξαγωγές)			✓		
Εγγυητικές επιστολές			✓		
Θυρίδες θησαυροφυλακίου			✓		
Πιστωτικές κάρτες				✓	
Κάρτες αυτόματων συναλλαγών			✓		
Άλλα – προσδιορίστε			✓		

2. Ποια είναι τα πέντε προϊόντα (με σειρά σπουδαιότητας) που παρουσιάζουν τις ευνοϊκότερες προοπτικές ανάπτυξης στην ελληνική αγορά;

- A. ΑΙΓΑΙΟΒΑΤΙΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
- B. ΧΡΗΜΑΤΙΖΕΥΤΡΙΑΚΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ
- C. ΠΡΟΤΕΙΝΙΑΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΨΕΣ
- D. ΑΙΓΑΙΑΝΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
- E. ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ 4^ο : Πελάτες – Αγορά

1. Ποιοι είναι οι βιομηχανικοί και εμπορικοί κλάδοι με τους οποίους συνεργάζεστε – επί το πλείστον;

A) Βιομηχανία (Με βάση τον αριθμό απασχολούμενων)

Μικρές βιομηχανίες – Βιοτεχνίες (μέχρι 100)

Μεσαίες βιομηχανίες (101 – 500)

Μεγάλες βιομηχανίες (500 +)

B) Εμπόριο

Μικρές λιανεμπορικές επιχειρήσεις

Μεγάλες λιανεμπορικές επιχειρήσεις – αλυσίδες καταστημάτων

Χονδρέμποροι , αντιπρόσωποι

2. Ποια είναι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και την επαλογή των πελατών ; Ιεραρχήστε τα , κατά αύξοντα αριθμό , με βάση τον βαθμό σπουδαιότητας σας .

- i) Φημή – Φερεγγυότητα 2
- ii) Μέγεθος επιχειρήσεις 5
- iii) Οικονομική κατάσταση (χρηματ/κοι δεικτες) 1
- iv) Ανταγωνιστική θέση στην αγορά 3
- v) Δυναμικοτητα – προοπτικες ανάπτυξης κλαδου 4
- vi) Άλλα – προσδιοριστε :
-
-

3. Ποια μέσα χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό των πιθανών πελατών;

DataBases της τράπεζας

Εξωτερικές DataBases

Κλαδικούς καταλόγους

Δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία

Κλαδικά περιοδικά

Άλλα - προσδιορίστε

ΤΜΗΜΑ 5ο Προώθηση-Επικοινωνία

A) Μαζική επικοινωνία

1. Ποια μέσα χρησιμοποιείτε στα πλαίσια της διαφημιστικής προσπάθειας της τράπεζας σας; Ιεραρχήστε τα από άποψη σπουδαιότητας / βαθμού χρησιμοποίησης.

Ιεράρχηση

1. Καταχώρηση στον ειδικό τύπο

2 / 3

2. Καταχωρήσεις σε μη ειδικό τύπο

5 / 5

3. Τηλεόραση / Ραδιόφωνο

1 / 1

4. Υπαίθρια διαφήμιση

3 / 4

5. Direct mail

4 / 2

Άλλα - προσδιορίστε :

B) Προσωπικές πωλήσεις

1. Υπάρχει ιδιαίτερη μεταχείριση και ειδικές παροχές προς τους μεγάλους πελάτες της τράπεζας σας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

2. Εάν ναι ποιες από τις παρακάτω παροχές χρησιμοποιούνται για την προσέλκυση τους (μαρκάρετε με X); Ιεραρχήστε τις με βάση τον βαθμό χρησιμοποίησης τους από την τράπεζας σας.

Ιεραρχήστε

1. Μειωμένα τιμολόγια

2. Ηλεκτρονική κίνηση κεφαλαίων

3. Αυτόματη μισθοδοσία προσωπικού

4. Χρηματοοικονομικές συμβουλές _____
5. Ειδικός εξοπλισμός (PC κλπ) _____
6. Cash dispensers _____
7. Άλλα – προσδιορίστε :

Γ) Δημόσιες σχέσεις

1. Στα πλαίσια της πολιτικής των δημοσίων σχέσεων της τράπεζας σας ποιες είναι οι δραστηριότητες και ποια η σημασία της κάθε μίας για την τράπεζα σας. (ιεραρχήστε με τον γνωστό τρόπο)

Ιεράρχηση

A. Ενημέρωση πελατών

1

1

B. Συμμετοχή / διωργάνωση συνεδρίων -ημερίδων

2

2

C. Εδικές εκδηλώσεις

3

3

D. Άλλα – προσδιορίστε

Δ) Στρατηγική επικοινωνίας

1. Για κάθε μία από τις παρακάτω στρατηγικές διατυπώστε την θέση της τράπεζας σας.

A. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στην ιστορία και την σιγουριά της τράπεζας.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

B. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στον αριθμό υποκαταστημάτων και την γεωγραφική κάλυψη του δικτύου διανομής

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

C. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στην φιλική, σωστή και γρήγορη εξυπηρέτηση.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

D. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση περισσότερο στα μεμονωμένα προϊόντα και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα τους παρά στο corporate identity της τράπεζας.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

Ε. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στα εξειδικευμένα "tailor made" προϊόντα και στην προσαρμοστικότητα στις ανάγκες του πελάτη.

συμφωνώ

συμφωνώ εν μέρει

συμφωνώ απόλυτα

ΤΜΗΜΑ 6ο Τιμολόγηση

Ποια στρατηγική τιμολόγησης ακολουθεί η τράπεζα σας;

A. Στρατηγική χαμηλών – ανταγωνιστικών επιτοκίων

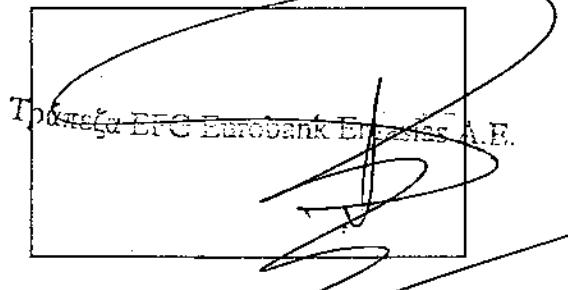
B. Στρατηγική παράλληλων παροχών – προσφορών

C. Στρατηγική με έμφαση στο όνομα – κύρος – σιγουριά της τράπεζας και όχι στα χαμηλά – ανταγωνιστικά επιτόκια και τις παράλληλες προμήθειες

D. Στρατηγική ικιμακούμενων τιμολογίων ανάλογα με το ύψος των εργασιών

E. Άλλες – Περιγράψτε

ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΑΣ

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Έρευνα: Οργάνωση Διοίκηση και
Λειτουργία των Τραπεζών. Έρευνα σε
Δέκα Τράπεζες.

ΤΜΗΜΑ 1^ο : Γενικές Πληροφορίες

1. Τίτλος Τράπεζας:

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ Α.Ε.

2. Ποια είναι η εθνικότητα της τράπεζας;

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΞΕΝΗ

3. Ποιος είναι ο αριθμός των εργάζομένων στην τράπεζα;

5.000 στυρίτην

4. Ποιος είναι ο αριθμός των υποκαταστημάτων της τράπεζας;

στυρίτην ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΣ
700 (ΣΙΓΗΣ ΕΠΑΛΛΟΩ ΛΟΥΣ)

5. Η τράπεζα σας απασχολείται με προϊόντα του Corporate Banking ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

6. Σε ποια κατηγόρια προϊόντων επικεντρώνεται η προσφορά της τράπεζας σας ;

CORPORATE

RETAIL

ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΥΟ

ΤΜΗΜΑ 2^ο : Προσωπικό

1. Μορφωτικό επίπεδο προσωπικού : (συμπληρώστε θέσεις και αριθμό ατόμων σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης - π.χ. Directors , Account Officers , Διευθυντής Τμήματος κ.τ.λ.) .

Βαθμίδα - - - -> Θέση :	Απόφοιτοι Λυκείου	Ανώτερη / Ανώτατη	Μεταπτυχιακά	Σύνολα*
Σύνολα *				

* Δεν συμπληρώνεται από τον ερωτώμενο

2. Οι εργαζόμενοι στην τράπεζα παρακολουθούν σεμινάρια ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

3. Εάν ΝΑΙ , κάθε πότε ;

A) Πάνω από μια φορά το χρόνο

B) Μια φορά το χρόνο

Γ) Όποτε αυτό θεωρηθεί αναγκαίο

ΤΜΗΜΑ 3^ο : Προϊόντα του Corporate Banking

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

1. Ποια από τα παρακάτω προϊόντα προσφέρετε στους επιχειρηματίες πελάτες ; Σημειώστε την αντίστοιχη στήλη με X . Αν το προϊόν προσφέρεται από θυγατρική εταιρεία , σημειώστε την αντίστοιχη στήλη με X . Τέλος στην τελευταία στήλη σημειώστε με X τα προϊόντα που η τράπεζα σας σκοπεύει να προσφέρει στο άμεσο μέλλον :

Νέα – Δυναμικά Προϊόντα	Βαθμός προσφοράς από την τράπεζα , ή από θυγατρική εταιρεία				Πρόκειται να υποστηριχθούν / προσφέρονται στο μέλλον
	Δεν προσφέρεται	Περιορισμένη προσφορά	Πλήρης προσφορά	Από θυγατρική	
REPOS / OUTRIGHTS			X		
Εντοκοί λογαριασμοί δύψεως με κλιμακούμενο επιτόκιο	X				
Derivatives (Χρηματοοικονομικά)			X		
Swaps νομισμάτων			X		
Underwriting			X		
Μηχανογράφηση μισθοδοσία προσωπικού			X		
Leasing				X	
Factoring				X	
Franchising				X	
Forfeiting					X
Venture Capital		X			
Joint Ventures		X			
Hedging μεταξύ συναλλασσομένων επιχ.					X
Συμβούλες σε διάφορα χρηματοπιστωτικά προβλήματα			X		
Telephone Banking – Banking Terminals		X			
Άλλα – προσδιορίστε : Ιντεκμιτ γεννητού X		X			
Αγγλικές χρηματιστηριακές				X	
Άλλα – προσδιορίστε				X	

Παραδοσιακά προϊόντα	Βαθμός προσφοράς από την τράπεζα , ή από θυγατρική εταιρεία				Πρόκειται να υποστηριχθούν / προσφερθούν στο μέλλον ;
	Δεν προσφέρεται	Περιορισμένη προσφορά	Πλήρης προσφορά	Από θυγατρική	
Παραδοσιακά τραπεζικά δάνεια			X		
Εργασίες εξωτερικού (εισαγωγές – εξαγωγές)			X		
Εγγυητικές επιστολές			X		
Θυρίδες θησαυροφυλακίου			X		
Πιστωτικές κάρτες			X		
Κάρτες αυτόματων συναλλαγών			X		
Άλλα – προσδιορίστε					

2. Ποια είναι τα πέντε προϊόντα (με σειρά σπουδαιότητας) που παρουσιάζουν τις ευνοϊκότερες προοπτικές ανάπτυξης στην ελληνική αγορά ;

- A. PRIVATE BANKING
- B. ΤΙΤΛΑΣ ΤΙΜΩΝ ΠΤΩΣΗ
- C. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΕΡΓΑΛΑΙΟΣ
- D. LEASING
- E. BANK INSURANCE

ΤΜΗΜΑ 4^ο : Πελάτες – Αγορά

1. Ποιοι είναι οι βιομηχανικοί και εμπορικοί κλάδοι με τους οποίους συνεργάζεστε – επί το πλείστον;

A) Βιομηχανία (Με βάση τον αριθμό απασχολούμενων)

Μικρές βιομηχανίες – Βιοτεχνίες (μέχρι 100)

Μεσαίες βιομηχανίες (101 – 500)

Μεγάλες βιομηχανίες (500 +)

B) Εμπόριο

Μικρές λιανεμπορικές επιχειρήσεις

Μεγάλες λιανεμπορικές επιχειρήσεις – αλυσίδες καταστημάτων

Χονδρέμποροι , αντιπρόσωποι

2. Ποια είναι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και την επιλογή των πελατών ; Ιεραρχήστε τα , κατά αύξοντα αριθμό , με βάση τον βαθμό σπουδαιότητας σας .

- i) Φημη – Φερεγγυότητα 5
- ii) Μέγεθος επιχείρησης 3
- iii) Οικονομική κατάσταση (χρηματ/κοι δείκτες) 2
- iv) Ανταγωνιστική θέση στην αγορά 4
- v) Δυναμικοτητα – προοπτικές ανάπτυξης κλαδου 2
- vi) Άλλα – προσδιοριστε :
- _____
- _____
- _____

3. Ποια μέσα χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό των πιθανών πελατών ;

DataBases της τράπεζας

Εξωτερικές DataBases

Κλαδικούς καταλόγους

Δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία

Κλαδικά περιοδικά

Άλλα – προσδιορίστε

ΤΜΗΜΑ 5ο Προώθηση-Επικοινωνία

A) Μαζική επικοινωνία

1. Ποια μέσα χρησιμοποιείτε στα πλαίσια της διαφημιστικής προσπάθειας της τράπεζας σας; Ιεραρχήστε τα από άποψη σπουδαιότητας / βάθμού χρησιμοποίησης.

Ιεράρχηση

1. Καταχώρηση στον ειδικό τύπο

/ 9

2. Καταχωρήσεις σε μη ειδικό τυπο

/ 5

3. Τηλεόραση / Ραδιόφωνο

/ 1

4. Υπαίθρια διαφήμιση

/ 4

5. Direct mail

/ 3

Άλλα – προσδιορίστε :

B) Προσωπικές πωλήσεις

1. Υπάρχει ιδιαίτερη ματαχείριση και ειδικές παροχές προς τους μεγάλους πελάτες της τράπεζας σας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

2. Εάν ναι ποιες από τις παρακάτω παροχές χρησιμοποιούνται για την προσέλκυση τους (μαρκάρετε με X); Ιεραρχήστε τις με βάση τον βαθμό χρησιμοποίησης τους από την τράπεζας σας.

Ιεραρχήστε

1. Μειωμένα τιμολόγια

3

2. Ηλεκτρονική κίνηση κεφαλαίων

2

3. Αυτόματη μισθοδοσία προσωπικού _____

4. Χρηματοοικονομικές συμβουλές _____

5. Ειδικός εξοπλισμός (PC κλπ) _____

6. Cash dispensers _____

7. Άλλα – προσδιορίστε :

Γ) Δημόσιες σχέσεις

1. Στα πλαίσια της πολιτικής των δημοσίων σχέσεων της τράπεζας σας ποιες είναι οι δραστηριότητες και ποια η σημασία της κάθε μίας για την τράπεζα σας. (ιεραρχήστε με τον γνωστό τρόπο)

Ιεράρχηση

A. Ενημέρωση πελατών 1

B. Συμμετοχή / διοργάνωση συνεδρίων -ημερίδων 2

C. Εδικές εκδηλώσεις 3

D. Άλλα – προσδιορίστε

Δ) Στρατηγική επικοινωνίας

1. Για κάθε μία από τις παρακάτω στρατηγικές, διατυπώστε την θέση της τράπεζας σας.

A. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στην ιστορία και την σιγουρία της τράπεζας.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

B. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στον αριθμό υποκαταστημάτων και την γεωγραφική κάλυψη του δικτύου διανομής.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

C. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στην φίλική, σωστή και γρήγορη εξυπηρέτηση.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

D. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση περισσότερο στα μεμονωμένα προϊοντα και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα τους παρά στο corporate identity της τράπεζας.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

E. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στα εξειδικευμένα "tailor made" προϊόντα και στην προσαρμοστικότητα στις ανάγκες του πελάτη.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

ΤΜΗΜΑ 6ο Τιμολόγηση

Ποια στρατηγική τιμολόγησης ακολουθεί η τράπεζας σας;

- A. Στρατηγική χαμηλών – ανταγωνιστικών επιτοκίων
- B. Στρατηγική παράλληλων παροχών – προσφορών
- C. Στρατηγική με έμφαση στο όνομα – κύρος – σιγουρία της τράπεζας και όχι στα χαμηλά – ανταγωνιστικά επιτόκια και τις παράλληλες προμήθειες
- D. Στρατηγική κλιμακούμενων τιμολογίων ανάλογα με το ύψος των εργασιών
- E. Άλλες – Περιγράψτε _____

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΑΣ

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Έρευνα: Οργάνωση Διοίκηση και
Λειτουργία των Τραπέζων. Έρευνα σε
Δέκα Τράπεζες.

ΤΜΗΜΑ 1^ο : Γενικές Πληροφορίες

1. Τίτλος Τράπεζας :

ALPHA BANK

2. Ποια είναι η εθνικότητα της τράπεζας ;

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΞΕΝΗ

3. Ποιος είναι ο αριθμός των εργαζομένων στην τράπεζα ;

8.585

4. Ποιος είναι ο αριθμός των υποκαταστημάτων της τράπεζας ;

450

25 ετών εργασία

5. Η τράπεζα σας απασχολείται με προϊόντα του Corporate Banking ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

6. Σε ποια κατηγόρια προϊόντων επικεντρώνεται η προσφορά της τράπεζας σας ;

CORPORATE

RETAIL

ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΥΟ

ΤΜΗΜΑ 2^ο : Προσωπικό

1. Μορφωτικό επίπεδο προσωπικού : (συμπληρώστε θέσεις και αριθμό ατόμων σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης – π.χ. Directors , Account Officers , Διευθυντής Τμήματος κ.τ.λ.) .

Βαθμίδα -----> Θέση :	Απόφοιτοι Λυκείου	Ανώτερη / Ανώτατη	Μεταπτυχιακά	Σύνολα*
Σύνολα *				

* Δεν συμπληρώνεται από τον ερωτώμενο

2. Οι εργαζόμενοι στην τράπεζα παρακαλούθούν σεμινάρια ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

3. Εάν ΝΑΙ , κάθε πότε ;

Α) Πάνω από μια φορά το χρόνο

Β) Μια φορά το χρόνο

Γ) Όποτε αυτό θεωρηθεί αναγκαίο

ΤΜΗΜΑ 3^ο : Προϊόντα του Corporate Banking

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

1. Ποια από τα παρακάτω προϊόντα προσφέρετε στους επιχειρηματίες πελάτες ; Σημειώστε την αντίστοιχη στήλη με X . Αν το προϊόν προσφέρεται από θυγατρική εταιρεία , σημειώστε την αντίστοιχη στήλη με X . Τέλος στην τελευταία στήλη σημειώστε με X τα προϊόντα που η τράπεζα σας σκοπεύει να προσφέρει στο άμεσο μέλλον :

Νέα – Δυναμικά Προϊόντα	Βαθμός προσφοράς από την τράπεζα , ή από θυγατρική εταιρεία				Πρόκειται να υποστηριχθούν / προσφέρουν στο μέλλον
	Δεν προσφέρεται	Περιορισμένη προσφορά	Πλήρης προσφορά	Από θυγατρική	
REPOS / OUTRIGHTS	X				
Έντοκοι λογαριασμοί δύψεως με κλιμακούμενο επιτόκιο		X			
Derivatives (Χρηματοοικονομικά)			X		
Swaps νομισμάτων	X				
Underwriting	X				
Μηχανογράφηση μισθοδοσία προσωπικού	X				
Leasing			X		
Factoring			X		
Franchising					
Forfeiting					
Venture Capital					
Joint Ventures					
Hedging μεταξύ συναλλασσομένων επιχ.	X				
Συμβούλιες σε διάφορα χρηματοπιστωτικά προβλήματα			X		
Telephone Banking – Banking Terminals	X				
Άλλα – προσδιορίστε :					
ΕΓΕΝ ΔΥ Σ ΕΙΣ ΑΜΟΙΒΑΙΑ			X		
			X		

Παραδοσιακά προϊόντα	Βαθμός προσφοράς από την τράπεζα , ή από θυγατρική εταιρεία				Πρόκειται να υποστηριχθούν / προσφερθούν στο μέλλον ;
	Δεν προσφέρεται	Περιορισμένη προσφορά	Πλήρης προσφορά	Από θυγατρική	
Παραδοσιακά τραπεζικά δάνεια			X		
Εργασίες εξωτερικού (εισαγωγές – εξαγωγές)			X		
Εγγυητικές επιστολές					
Θυρίδες θησαυροφυλακίου			X		
Πιστωτικές κάρτες			X		
Κάρτες αυτόματων συναλλαγών			X		
Άλλα – προσδιορίστε					

2. Ποια είναι τα πέντε προϊόντα (με σειρά σπουδαιότητας) που παρουσιάζουν τις ευνοϊκότερες προοπτικές ανάπτυξης στην ελληνική αγορά ;

A. XΡηφεγοτιριακός εργασίας

B. _____

Γ. _____

Δ. _____

Ε. _____

ΤΜΗΜΑ 4^ο : Πελάτες – Αγορά

1. Ποιοι είναι οι βιομηχανικοί και εμπορικοί κλάδοι με τους οποίους συνεργάζεστε – επί το πλείστον;

A) Βιομηχανία (Με βάση τον αριθμό απασχολούμενων)

Μικρές βιομηχανίες – Βιοτεχνίες (μέχρι 100)

Μεσαίες βιομηχανίες (101 – 500)

Μεγάλες βιομηχανίες (500 +)

B) Εμπόριο

Μικρές λιανεμπορικές επιχειρήσεις

Μεγάλες λιανεμπορικές επιχειρήσεις – αλυσίδες καταστημάτων

Χονδρέμποροι , αντιπρόσωποι

2. Ποια είναι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και την επιλογή των πελατών ; Ιεραρχήστε τα , κατά αύξοντα αριθμό , με βάση τον βαθμό σπουδαιότητας σας .

i) Φήμη – Φερεγγυότητα 2

ii) Μέγεθος επιχείρησης 3

iii) Οικονομική κατάσταση (χρηματ/κοι δεικτες) 1

iv) Ανταγωνιστική θέση στην αγορά 4

v) Δυναμικότητα – προοπτικές ανάπτυξης κλάδου 5

vi) Άλλα – προσδιορίστε :

3. Ποια μέσα χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό των πιθανών πελατών;

DataBases της τράπεζας

Εξωτερικές DataBases

Κλαδικούς καταλόγους

Δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία

Κλαδικά περιοδικά

Άλλα – προσδιορίστε

ΤΜΗΜΑ 5ο Προώθηση-Επικοινωνία

A) Μαζική επικοινωνία

1. Ποια μέσα χρησιμοποιείτε στα πλαίσια της διαφημιστικής προσπάθειας της τράπεζας σας;
Ιεραρχήστε τα από άποψη σπουδαιότητας / βαθμού χρησιμοποίησης.

Ιεράρχηση

1. Καταχώρηση στον ειδικό τύπο

 / 4

2. Καταχωρήσεις σε μη ειδικό τύπο

 / 5

3. Τηλεόραση / Ραδιόφωνο

 / 1

4. Υπαίθρια διαφήμιση

 / 2

5. Direct mail

 / 3

Άλλα – προσδιορίστε :

B) Προσωπικές πωλήσεις

1. Υπάρχει ιδιαίτερη μεταχείριση και ειδικές παροχές προς τους μεγάλους πελάτες της τράπεζας σας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

2. Εάν ναι ποιες από τις παρακάτω παροχές χρησιμοποιούνται για την προσέλκυση τους
(μαρκάρετε με X); Ιεραρχήστε τις με βάση τον βαθμό χρησιμοποίησης τους από
την τράπεζας σας.

Ιεραρχήστε

1. Μειωμένα τιμολόγια

2. Ηλεκτρονική κίνηση κεφαλαίων

3. Αυτόματη μισθοδοσία προσωπικού _____
4. Χρηματοοικονομικές συμβουλές _____
5. Ειδικός εξοπλισμός (PC κλπ) _____
6. Cash dispensers _____
7. Άλλα – προσδιορίστε :

Γ) Δημόσιες σχέσεις

1. Στα πλαίσια της πολιτικής των δημοσίων σχέσεων της τράπεζας σας ποιες είναι οι δραστηριότητες και ποια η σημασία της κάθε μίας για την τράπεζα σας. (ιεραρχήστε με τον γνωστό τρόπο)

Ιεράρχηση

A. Ενημέρωση πελατών _____

B. Συμμετοχή / διοργάνωση συνεδρίων –ημερίδων _____

C. Εδικές εκδηλώσεις _____

D. Άλλα – προσδιορίστε

1

3

2

Δ) Στρατηγική επικοινωνίας

1. Για κάθε μία από τις παρακάτω στρατηγικές, διατυπώστε την θέση της τράπεζας σας.

A. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στην ιστορία και την στιγουριά της τράπεζας.

συμφωνώ

συμφωνώ εν μέρει

συμφωνώ απόλυτα

B. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στον αριθμό υποκαταστημάτων και την γεωγραφική, κάλυψη του δικτύου διανομής.

συμφωνώ

συμφωνώ εν μέρει

συμφωνώ απόλυτα

Γ. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στην φύλική, σωστή και γρήγορη εξυπηρέτηση.

συμφωνώ

συμφωνώ εν μέρει

συμφωνώ απόλυτα

Δ. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση περισσότερο στα μεμονωμένα προιόντα και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα τους παρά στο corporate identity της τράπεζας.

συμφωνώ

συμφωνώ εν μέρει

συμφωνώ απόλυτα

Ε. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στα εξειδικευμένα "tailor made" προϊόντα και στην προσαρμοστικότητα στις ανάγκες του πελάτη.

συμφωνώ

συμφωνώ en μέρει

συμφωνώ απόλυτα

ΤΜΗΜΑ 6ο Τιμολόγηση

Ποια στρατηγική τιμολόγησης ακολουθεί η τράπεζας σας;

A. Στρατηγική χαμηλών – ανταγωνιστικών επιτοκίων

B. Στρατηγική παράλληλων παροχών – προσφορών

Γ. Στρατηγική με έμφαση στο όνομα – κύρος – σιγουριά της τράπεζας και όχι στα χαμηλά – ανταγωνιστικά επιτόκια και τις παράλληλες προμήθειες

Δ. Στρατηγική κλιμακούμενων τιμολογίων ανάλογα με το ύψος των εργασιών

E. Άλλες – Περιγράψτε

ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΑΣ

**Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων**

**Έρευνα: Οργάνωση Διοίκηση και
Λειτουργία των Τραπέζων . Έρευνα σε
Δέκα Τράπεζες .**

ΤΜΗΜΑ 1^ο : Γενικές Πληροφορίες

1. Τίτλος Τράπεζας :

ΑΓΡΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ
ΕΛΛΑΣΟΣ Α.Ε.

2. Ποια είναι η εθνικότητα της τράπεζας ;

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΞΕΝΗ

3. Ποιος είναι ο αριθμός των εργαζομένων στην τράπεζα ;

4. Ποιος είναι ο αριθμός των υποκαταστημάτων της τράπεζας ;

442

5. Η τράπεζα σας απασχολείται με προϊόντα του Corporate Banking ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

6. Σε ποια κατηγόρια προϊόντων επικεντρώνεται η προσφορά της τράπεζας σας ;

CORPORATE

RETAIL

KAI ΣΤΙΣ ΔΥΟ

ΤΜΗΜΑ 2^ο : Προσωπικό

1. Μορφωτικό επίπεδο προσωπικού : (συμπληρώστε θέσεις και αριθμό ατόμων σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης – π.χ. Directors , Account Officers , Διευθυντής Τμήματος κ.τ.λ.) .

Βαθμίδα - - - -> Θέση :	Απόφοιτοι Λυκείου	Ανώτερη / Ανώτατη	Μεταπτυχιακά	Σύνολα*
Σύνολα *				

* Δεν συμπληρώνεται από τον ερωτώμενο

2. Οι εργαζόμενοι στην τράπεζα παρακολουθούν σεμινάρια ;

ΝΑΙ ΟΧΙ

3. Εάν ΝΑΙ , κάθε πότε ;

- A) Πάνω από μια φορά το χρόνο
- B) Μια φορά το χρόνο
- Γ) Όποτε αυτό θεωρηθεί αναγκαίο

ΤΜΗΜΑ 3^ο : Προϊόντα του Corporate Banking

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

1. Ποια από τα παρακάτω προϊόντα προσφέρετε στους επιχειρηματίες πελάτες ; Σημειώστε την αντίστοιχη στήλη με X . Αν το προϊόν προσφέρεται από θυγατρική εταιρεία , σημειώστε την αντίστοιχη στήλη με X . Τέλος στην τελευταία στήλη σημειώστε με X τα προϊόντα που η τράπεζα σας σκοπεύει να προσφέρει στο άμεσο μέλλον :

Νέα – Δυναμικά Προϊόντα	Βαθμός προσφοράς από την τράπεζα , ή από θυγατρική εταιρεία				Πρόκειται να υποστηριχθούν / προσφέρονται στο μέλλον
	Δεν προσφέρεται	Περιορισμένη προσφορά	Πλήρης προσφορά	Από θυγατρική	
REPOS / OUTRIGHTS			✓		
Έντοκοι λογαριασμοί όψεως με κλιμακούμενο επιτόκιο					
Derivatives (Χρηματοοικονομικά)			✓		
Swaps νομισμάτων			✓		
Underwriting					
Μηχανογράφηση μισθοδοσία προσωπικού					
Leasing				✓	
Factoring					
Franchising					
Forfeiting					
Venture Capital					
Joint Ventures					
Hedging μεταξύ συναλλασσομένων επιχ.					
Συμβούλιας σε διάφορα χρηματοπιστωτικά προβλήματα				✓	
Telephone Banking – Banking Terminals					
Άλλα – προσδιορίστε :					
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ				✓	

Παραδοσιακά προϊόντα	Βαθμός προσφοράς από την τράπεζα , ή από θυγατρική εταιρεία				Πρόκειται να υποστηριχθούν / προσφερθούν στο μέλλον ;
	Δεν προσφέρεται	Περιορισμένη προσφορά	Πλήρης προσφορά	Από θυγατρική	
Παραδοσιακά τραπεζικά δάνεια			✓		
Εργασίες εξωτερικού (εισαγωγές – εξαγωγές)			✓		
Εγγυητικές επιστολές			✓	✗	
Θυρίδες θησαυροφυλακίου					
Πιστωτικές κάρτες				✓	
Κάρτες αυτόματων συναλλαγών			✓		
Άλλα – προσδιορίστε					

2. Ποια είναι τα πέντε προϊόντα (με σειρά σπουδαιότητας) που παρουσιάζουν τις ευνοϊκότερες προοπτικές ανάπτυξης στην ελληνική αγορά ;

- A. ΠΡΟΦΕΣΙΑΚΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ
- B. ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ
- C. _____
- D. _____
- E. _____

ΤΜΗΜΑ 4^ο : Πελάτες – Αγορά

1. Ποιοι είναι οι βιομηχανικοί και εμπορικοί κλάδοι με τους οποίους συνεργάζεστε – επί το πλείστον;

A) Βιομηχανία (Με βάση τον αριθμό απασχολούμενων)

Μικρές βιομηχανίες – Βιοτεχνίες (μέχρι 100)

Μεσαίες βιομηχανίες (101 – 500)

Μεγάλες βιομηχανίες (500 +)

B) Εμπόριο

Μικρές λιανεμπορικές επιχειρήσεις

Μεγάλες λιανεμπορικές επιχειρήσεις – αλυσίδες καταστημάτων

Χονδρέμποροι , αντιπρόσωποι

2. Ποια είναι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και την επιλογή των πελατών ; Ιεραρχήστε τα , κατά αύξοντα αριθμό , με βάση τον βαθμό σπουδαιότητας σας .

i) Φήμη – Φερεγγυότητα 4

ii) Μέγεθος επιχείρησης 2

iii) Οικονομική κατάσταση (χρηματ/κοι δεικτες) 1

iv) Ανταγωνιστική θέση στην αγορά 5

v) Δυναμικότητα – προοπτικές ανάπτυξης κλάδου 3

vi) Άλλα – προσδιορίστε :

3. Ποια μέσα χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό των πιθανών πελατών;

DataBases της τράπεζας

Εξωτερικές DataBases

Κλαδικούς καταλόγους

Δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία

Κλαδικά περιοδικά

Άλλα – προσδιορίστε

ΤΜΗΜΑ 5ο Προώθηση-Επικοινωνία

A) Μαζική επικοινωνία

1. Ποια μέσα χρησιμοποιείτε στα πλαίσια της διαφημιστικής προσπάθειας της τράπεζας σας; Ιεραρχήστε τα από άποψη σπουδαιότητας / βαθμού χρησιμοποίησης.

Ιεράρχηση

1. Καταχώρηση στον ειδικό τύπο

 / _____

2. Καταχωρήσεις σε μη ειδικό τύπο

 / _____

3. Τηλεδραση / Ραδιόφωνο

 / _____

4. Υπαίθρια διαφήμιση

 / _____

5. Direct mail

 / _____

Άλλα – προσδιορίστε :

B) Προσωπικές πωλήσεις

1. Υπάρχει ιδιαίτερη μεταχείριση και ειδικές παροχές προς τους μεγάλους πελάτες της τράπεζας σας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

2. Εάν ναι ποιες από τις παρακάτω παροχές χρησιμοποιούνται για την προσέλκυση τους (μαρκάρετε με X); Ιεραρχήστε τις με βάση τον βαθμό χρησιμοποίησης τους από την τράπεζας σας.

Ιεραρχήστε

1. Μειωμένα τιμολόγια

2. Ηλεκτρονική κίνηση κεφαλαίων

3. Αυτόματη μισθοδοσία προσωπικού _____
4. Χρηματοοικονομικές συμβουλές _____
5. Ειδικός εξοπλισμός (PC κλπ) _____
6. Cash dispensers _____
7. Άλλα – προσδιορίστε :

Γ) Δημόσιες σχέσεις

1. Στα πλαίσια της πολιτικής των δημοσίων σχέσεων της τράπεζας σας ποιες είναι οι δραστηριότητες και ποια η σημασία της κάθε μίας για την τράπεζα σας. (ιεραρχήστε με τον γνωστό τρόπο)

Ιεράρχηση

A. Ενημέρωση πελατών

1

B. Συμμετοχή / διοργάνωση συνεδρίων –ημερίδων

3

Γ. Εδικές εκδηλώσεις

2

Δ. Άλλα – προσδιορίστε

Δ) Στρατηγική επικοινωνίας

1. Για κάθε μία από τις παρακάτω στρατηγικές, διατυπώστε την θέση της τράπεζας σας.

A. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στην ιστορία και την σιγουριά της τράπεζας.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

B. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στον αριθμό υποκαταστημάτων και την γεωγραφική κάλυψη του δικτύου διανομής.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

Γ. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στην φιλική, σωστή και γρήγορη εξυπηρέτηση.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

Δ. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση περισσότερο στα μεμονωμένα προϊόντα και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα τους παρά στο corporate identity της τράπεζας.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

Ε. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στα εξειδικευμένα "tailor made" προϊόντα και στην προσαρμοστικότητα στις ανάγκες του πελάτη.

συμφωνώ

συμφωνώ en μέρει

συμφωνώ απόλυτα

ΤΜΗΜΑ 6ο Τιμολόγηση

Ποια στρατηγική τιμολόγησης ακολουθεί η τράπεζας σας;

A. Στρατηγική χαμηλών – ανταγωνιστικών επιτοκίων

B. Στρατηγική παράλληλων παροχών – προσφορών

C. Στρατηγική με έμφαση στο όνομα – κύρος – σιγουριά της τράπεζας και όχι στα χαμηλά – ανταγωνιστικά επιτόκια και τις παράλληλες προμήθειες

D. Στρατηγική κλιμακούμενων τιμολογίων ανάλογα με το ύψος των εργασιών

E. Άλλες – Περιγράψτε

ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΑΣ

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Έρευνα: Οργάνωση Διοίκηση και
Λειτουργία των Τραπέζων. Έρευνα σε
Δέκα Τράπεζες.

ΤΜΗΜΑ 1^ο : Γενικές Πληροφορίες

1. Τίτλος Τράπεζας :

BARCLAYS BANK PLS

2. Ποια είναι η εθνικότητα της τράπεζας ;

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΞΕΝΗ

3. Ποιος είναι ο αριθμός των εργαζομένων στην τράπεζα ;

ΣΤΟ ΕΩΣΤΕΡΙΚΟ
13 έτην Ε ΑΛΑΪΩΝ

4. Ποιος είναι ο αριθμός των υποκαταστημάτων της τράπεζας ;

5. Η τράπεζα σας απασχολείται με προϊόντα του Corporate Banking ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

6. Σε ποια κατηγόρια προϊόντων επικεντρώνεται η προσφορά της τράπεζας σας ;

CORPORATE

RETAIL

ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΥΟ

ΤΜΗΜΑ 2^ο : Προσωπικό

1. Μορφωτικό επίπεδο προσωπικού : (συμπληρώστε θέσεις και αριθμό ατόμων σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης - π.χ. Directors , Account Officers , Διευθυντής Τμήματος κ.τ.λ.) .

Βαθμίδα ----> Θέση :	Απόφοιτοι Λυκείου	Ανώτερη / Ανώτατη	Μετοπτυχιακά	Σύνολα*
Σύνολα *				

* Δεν συμπληρώνεται από τον ερωτώμενο

2. Οι εργαζόμενοι στην τράπεζα παρακολουθούν σεμινάρια ;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

3. Εάν ΝΑΙ , κάθε πότε ;

A) Πάνω από μια φορά το χρόνο

B) Μια φορά το χρόνο

Γ) Όποτε αυτό θεωρηθεί αναγκαίο

ΤΜΗΜΑ 3^ο : Προϊόντα του Corporate Banking

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

- I. Ποια από τα παρακάτω προϊόντα προσφέρετε στους επιχειρηματίες πελάτες ; Σημειώστε την αντίστοιχη στήλη με X . Αν το προϊόν προσφέρεται από θυγατρική εταιρεία , σημειώστε την αντίστοιχη στήλη με X . Τέλος στην τέλευταία στήλη σημειώστε με X τα προϊόντα που η τράπεζα σας σκοπεύει να προσφέρει στο άμεσο μέλλον :

Νέα – Δυναμικά Προϊόντα	Βαθμός προσφοράς από την τράπεζα , ή από θυγατρική εταιρεία				Πρόκειται να υποστηριχθούν / προσφέρονται στο μέλλον
	Δεν προσφέρεται	Περιορισμένη προσφορά	Πλήρης προσφορά	Από θυγατρική	
REPOS / OUTRIGHTS			X		
Έντοκοι λογαριασμοί όψεως με κλιμακούμενο επιτόκιο			X		
Derivatives (Χρηματοοικονομικά)			X		
Swaps νομισμάτων			X		
Underwriting	X				
Μηχανογράφηση μισθοδοσία προσωπικού	X				
Leasing	X				
Factoring	X				
Franchising	X				
Forfeiting	X				
Venture Capital	X				
Joint Ventures					X
Hedging μεταξύ συναλλασσομένων επιχ.			X		
Συμβουλές σε διάφορα χρηματοπιστωτικά προβλήματα				X	
Telephone Banking – Banking Terminals			X		
Άλλα – προσδιορίστε :					
PRIMIER - PRIVATE ΑΝΟΙΚΤΑ ΥΕΦ.					

Παραδοσιακά προϊόντα	Βαθμός προσφοράς από την τράπεζα , ή από θυγατρική εταιρεία				Πρόκειται να υποστηριχθούν / προσφερθούν στο μέλλον ;
	Δεν προσφέρεται	Περιορισμένη προσφορά	Πλήρης προσφορά	Από θυγατρική	
Παραδοσιακά τραπεζικά δάνεια			X		
Εργασίες εξωτερικού (εισαγωγές – εξαγωγές)			X		
Εγγυητικές επιστολές			X		
Θυρίδες θησαυροφυλακίου			X		
Πιστωτικές κάρτες			X		
Κάρτες αυτόματων συναλλαγών			X		
Άλλα – προσδιορίστε					

2. Ποια είναι τα πέντε προϊόντα (με σειρά σπουδαιότητας) που παρουσιάζουν τις ευνοϊκότερες προοπτικές ανάπτυξης στην ελληνική αγορά;

- A. PRIVATE BANKING
B. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
C. CORPORATE BANKING
D. REPOS
E. _____

ΤΜΗΜΑ 4^ο : Πελάτες – Αγορά

1. Ποιοι είναι οι βιομηχανικοί και εμπορικοί κλάδοι με τους οποίους συνεργάζεστε – επί το πλείστον;

A) Βιομηχανία (Με βάση τον αριθμό απασχολούμενων)

Μικρές βιομηχανίες – Βιοτεχνίες (μέχρι 100)

Μεσαίες βιομηχανίες (101 – 500)

Μεγάλες βιομηχανίες (500 +)

B) Εμπόριο

Μικρές λιανεμπορικές επιχειρήσεις

Μεγάλες λιανεμπορικές επιχειρήσεις – αλυσίδες καταστημάτων

Χονδρέμποροι , αντιτρόσωποι

2. Ποια είναι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και την επιλογή των πελατών ; Ιεραρχήστε τα , κατά αύξοντα αριθμό , με βάση τον βαθμό σπουδαιότητας σας .

- i) Φήμη – Φερεγγυότητα 2
ii) Μέγεθος επιχείρησης 5
iii) Οικονομική κατάσταση (χρηματ/κοι δεικτες) 3
iv) Ανταγωνιστική θέση στην αγορά 4
v) Δυναμικότητα – προοπτικές ανάπτυξης κλάδου 1
vi) Άλλα – προσδιορίστε :

3. Ποια μέσα χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό των πιθανών πελατών;

DataBases της τράπεζας

Εξωτερικές DataBases

Κλαδικούς καταλόγους

Δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία

Κλαδικά περιοδικά

Άλλα – προσδιορίστε

ΤΜΗΜΑ 5ο Προώθηση-Επικοινωνία

A) Μαζική επικοινωνία

1. Ποια μέσα χρησιμοποιείτε στα πλαίσια της διαφημιστικής προσπάθειας της τράπεζας σας; Ιεραρχήστε τα από άποψη σπουδαιότητας / βαθμού χρησιμοποίησης.

Ιεράρχηση

1. Καταχώρηση στον ειδικό τύπο

/ 3

2. Καταχωρήσεις σε μη ειδικό τύπο

/ 4

3. Τηλεόραση / Ραδιόφωνο

/ 1

4. Υπαίθρια διαφήμιση

/ _____

5. Direct mail

/ 2

Άλλα – προσδιορίστε :

B) Προσωπικές πωλήσεις

1. Υπάρχει ιδιαίτερη μεταχείριση και ειδικές παροχές προς τους μεγάλους πελάτες της τράπεζας σας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

2. Εάν ναι ποιες από τις παρακάτω παροχές χρησιμοποιούνται για την προσέλκυνση τους (μαρκάρετε με X); Ιεραρχήστε τις με βάση τον βαθμό χρησιμοποίησης τους από την τράπεζας σας.

Ιεραρχήστε

1. Μειωμένα τιμολόγια

3

2. Ηλεκτρονική κίνηση κεφαλαίων

2

3. Αυτόματη μισθοδοσία προσωπικού _____
4. Χρηματοοικονομικές συμβουλές Δ
5. Ειδικός εξοπλισμός (PC κλπ) _____
6. Cash dispensers 4
7. Άλλα – προσδιορίστε :

Γ) Δημόσιες σχέσεις

1. Στα πλαίσια της πολιτικής των δημοσίων σχέσεων της τράπεζας σας ποιες είναι οι δραστηριότητες και ποια η σημασία της κάθε μίας για την τράπεζα σας. (ιεραρχήστε με τον γνωστό τρόπο)

Ιεράρχηση

A. Ενημέρωση πελατών

1

B. Συμμετοχή / διοργάνωση συνεδρίων -ημερίδων

3

Γ. Εδικές εκδηλώσεις

2

Δ. Άλλα – προσδιορίστε

Δ) Στρατηγική επικοινωνίας

1. Για κάθε μία από τις παρακάτω στρατηγικές, διατυπώστε την θέση της τράπεζας σας.

A. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στην ιστορία και την σιγουριά της τράπεζας.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

B. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στον αριθμό υποκαταστημάτων και την γεωγραφική κάλυψη του δικτύου διανομής.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

Γ. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στην φιλική, σωστή και γρήγορη εξυπηρέτηση.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

Δ. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση περισσότερο στα μεμονωμένα προιόντα και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα τους παρά στο corporate identity της τράπεζας.

συμφωνώ συμφωνώ εν μέρει συμφωνώ απόλυτα

Ε. Η πολιτική επικοινωνίας δίνει έμφαση στα εξειδικευμένα "tailor made" προϊόντα και στην προσαρμοστικότητα στις ανάγκες του πελάτη.

συμφωνώ

συμφωνώ εν μέρει

συμφωνώ απόλυτα

ΤΜΗΜΑ 6ο Τιμολόγηση

Ποια στρατηγική τιμολόγησης ακολουθεί τη τράπεζας σας;

A. Στρατηγική χαμηλών – ανταγωνιστικών επιτοκίων

B. Στρατηγική παράλληλων παροχών – προσφορών

Γ. Στρατηγική με έμφαση στο δόνομα – κύρος – σιγουριά της τράπεζας και όχι στα χαμηλά – ανταγωνιστικά επιτόκια και τις παράλληλες προμήθειες

Δ. Στρατηγική κλιμακούμενων τιμολογίων ανάλογα με το ύψος των εργασιών

E. Άλλες – Περιγράψτε

ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ :

1. Ποια είναι η εθνικότητα της τράπεζας ;

Το δείγμα μας βασίστηκε κυρίως σε ελληνικές τράπεζες , χωρίς αυτό να σημαίνει ότι πολλές ξένες τράπεζες δεν έχουν υποκαταστήματα στην Ελλάδα . Οι τράπεζες που απευθυνθήκαμε ήταν οι εξής :

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	ALPHA BANK
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ	ETBA AE
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ AE
EUROBANK - ERGASIAS	BARCLAYS BANK

2. Ποιος είναι ο αριθμός των εργαζομένων στην τράπεζα ;

Τα περισσότερα δείγματα απαντήθηκαν με μικρή απόκλιση . Αυτό είναι αποτέλεσμα του μεγάλου μεγέθους κάθε τράπεζας . Τα στελέχη των υποκαταστημάτων που επισκεφτήκαμε δεν μπόρεσαν να προσδιορίσουν τον ακριβή αριθμό των εργαζομένων του Οργανισμού τους . Αν εξαιρέσουμε την Τράπεζα Χανίων η οποία έχει 60 εργαζομένους στο σύνολο της , ο μέσος όρος των εργαζομένων κάθε τράπεζας κυμαίνεται περίπου στις 3.500 - 4.000 εργαζομένους .

3. ποιος είναι ο αριθμός των υποκαταστημάτων της τράπεζας ;

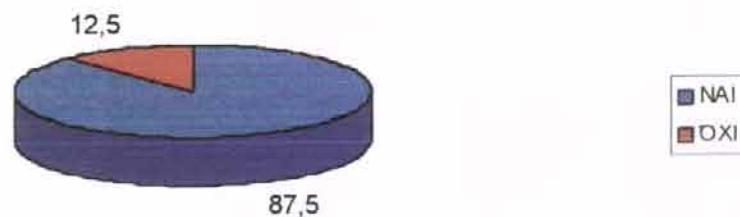
Σύμφωνα με το διάγραμμα που παραθέτουμε , φαίνεται ότι οι τράπεζες που έχουν 1-100 υποκαταστήματα , είναι καινούριες τράπεζες ή δημιουργήθηκαν για τις ανάγκες μιας συγκεκριμένης περιφέρειας . Αυτές οι τράπεζες ασχολούνται στο μεγαλύτερο ποσοστό τους με συγκεκριμένους κλάδους (όπως π.χ. βιομηχανικούς – εμπορικούς) .

Από 100 – 500 υποκαταστήματα έχουμε το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος μας . Τράπεζες οι οποίες απευθύνονται και σε επιχειρήσεις και σε ιδιώτες αλλά που επεκτείνονται και συνεχώς εντός και εκτός των ελλαδικών συνόρων . Μέσα στα πλαίσια της επέκτασης αυτής είναι οι στόχοι περί συγχωνεύσεων μεταξύ κάποιων τραπεζών .

Από 500 και άνω υποκαταστήματα είναι τράπεζες που λειτουργούν τα περισσότερα έτη από τις άλλες και θεωρούνται είτε πολυεθνικές , είτε τράπεζες με την μεγαλύτερη εμβέλεια όσον αφορά τα υποκαταστήματα της .

4. Η τράπεζα σας ασχολείται με προϊόντα του Corporate Banking ;

ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ CORPORATE BANKING

Το 87,5 % του δείγματος μας αντιπροσωπεύει τις τράπεζες οι οποίες ασχολούνται και με τα προϊόντα του Corporate Banking.

5. Σε ποια κατηγορία προϊόντων επικεντρώνεται η προσφορά της τράπεζας σας;

ΕΠΙΚΕΝΤΡΩΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΣΕ RETAIL ή CORPORATE BANKING

Το 12,5 % ασχολείται μόνο με το Retail Banking ενώ στα πλαίσια του 87,5 % εντάσσονται και δυο προϊόντα (Corporate και Retail) .

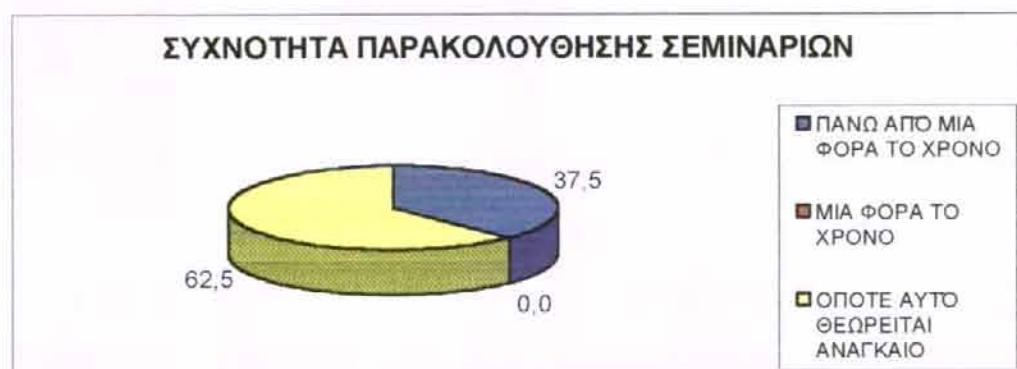
ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Μορφωτικό επίπεδο του προσωπικού .

Παρ' όλη την προσπάθεια μας για σωστότερη απεικόνιση του Δεύτερου τμήματος δεν υπήρξε ανταπόκριση από το 75% του δείγματος . Το τμήμα Προσωπικού κάθε τράπεζας μας εξήγησε ότι ήταν πολύ δύσκολο και χρονοβόρο να μας απαντήσει στα στατιστικά που θέλαμε . Για το λόγο αυτό δεν μπορούμε να παραθέσουμε στατιστικά σχετικά με τον ακριβή αριθμό των εργαζομένων σύμφωνα με τη θέση εργασίας και τη βαθμίδα εκπαίδευσης του καθενός .

2. & 3. Οι εργαζόμενοι στην τράπεζα σας παρακολουθούν σεμινάρια ; Εάν NAI κάθε πότε ;

Από τα δείγματα μας φαίνεται ότι απαραίτητο στοιχείο για τη σωστή Λειτουργία μιας τράπεζας είναι η συνεχής επιμόρφωσης των υπάλληλων και στελεχών της πάνω σε θέματα που αφορούν την Οργάνωση Διοίκηση και Λειτουργία της , με τη μορφή σεμιναρίων .

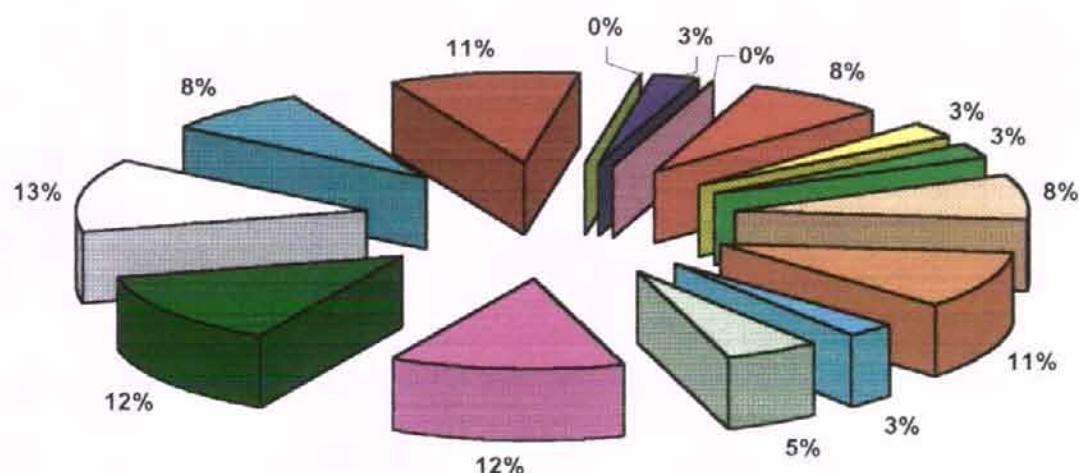
Στο αντίστοιχο διάγραμμα , στο μεγαλύτερο ποσοστό τα σεμινάρια παρακολούθούνται όταν αυτό είναι αναγκαίο .

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ :

1. Ποια από τα παρακάτω προϊόντα προσφέρετε στους επιχειρηματίες πελάτες και σε τι βαθμό ;

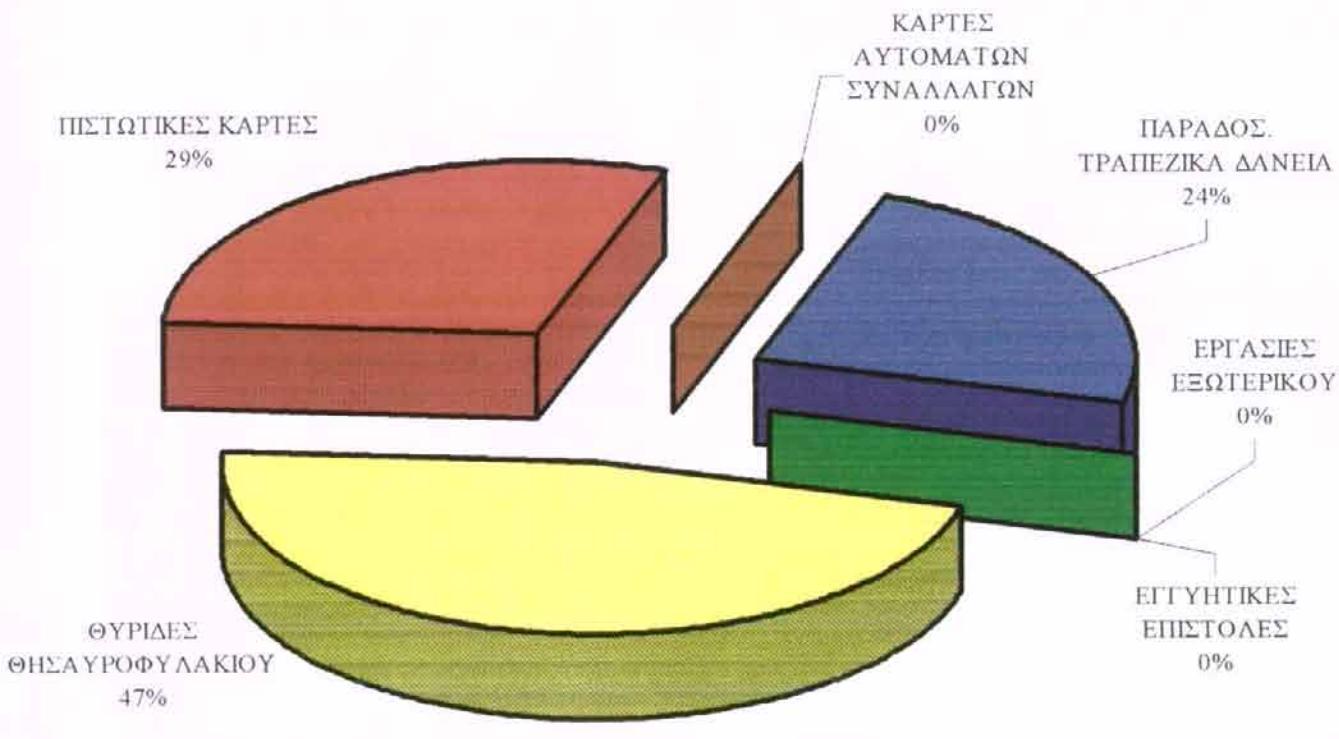
ΝΕΑ ΔΥΝΑΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ

- REPOS
- XΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
- UNDERWRITING
- LEASING
- FRANCHISING
- VENTURE CAPITAL
- HENDING ΜΕΤΑΞΥ ΣΥΝΑΛΛΑΣΣΟΜ. ΕΠΙΧ.
- TELEPHONE BANKING

- ΕΝΤΟΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΟΨΕΩΣ ΜΕ ΚΑΙΜΑΚ. ΕΠΙΤΟΚΙΟ
- SWAPS ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ
- ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ. ΜΙΣΘΟΔ. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
- FACTORING
- FORFAITING
- JOINT VENTURES
- ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Η ερώτηση αυτή χωρίζεται σε δυο υποκατηγορίες.

- Στα νέα Δυναμικά Προϊόντα, για τα οποία παρατηρούμε προσφορά σχεδόν σε όλα τα προϊόντα. Αυτό σημαίνει ότι όλες οι τράπεζες φροντίζουν στην αρτιότητα της προσφοράς τους με απώτερο σκοπό την ικανοποίηση των πελατών καθώς και την εδραίωση τους στην αγορά.
- Στα παραδοσιακά προϊόντα για τα οποία όλες οι τράπεζες έχουν πλήρη προσφορά των προϊόντων αυτών.

Είναι άλλωστε δεδομένο ότι κάθε τράπεζα ξεκινάει πάντα προσφέροντας τα παραδοσιακά προϊόντα.

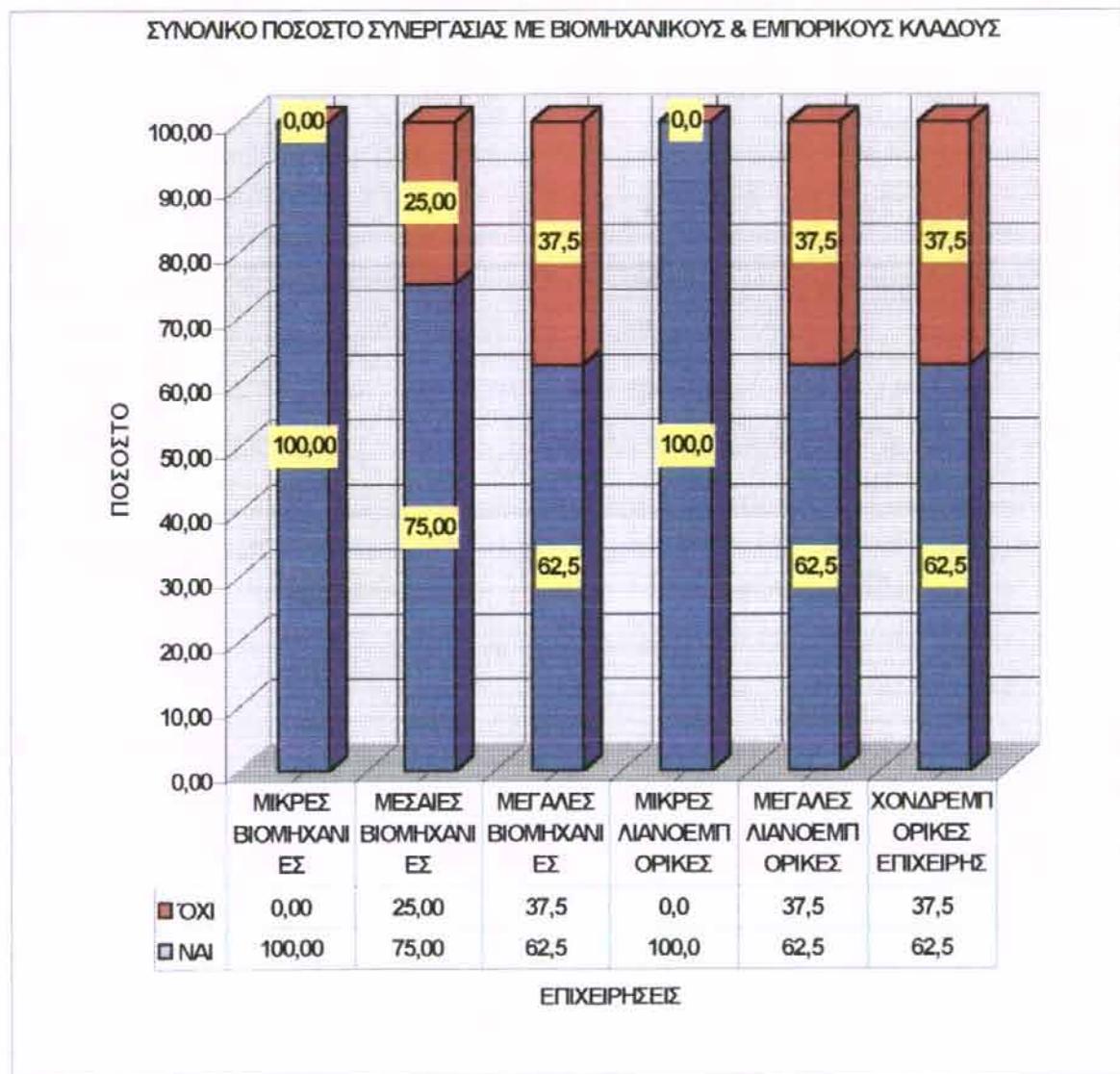
2. Ποια είναι τα πέντε προϊόντα (με σειρά σπουδαιότητας) που παρουσιάζουν τις ευνοϊκότερες προοπτικές ανάπτυξης στην ελληνική αγορά ;

Οι απαντήσεις σε αυτήν την ερώτηση ποικίλουν για το λόγο του ότι κάθε τράπεζα δίνει τη δική της σημασία στα τόσα προϊόντα με τα οποία ασχολείται.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ :

1. Ποιοι είναι οι βιομηχανικοί και εμπορικοί κλάδοι με τους οποίους συνεργάζεστε επί το πλείστον ;

Το δείγμα μας κατά :

- Το 100% ασχολείται με μικρές βιοτεχνίες και μικρές λιανεμπορικές επιχειρήσεις (πχ. Καταστήματα).
- Το 75% ασχολείται με μεσαίες βιομηχανίες (από 101 ως 500 εργαζομένους).
- Το 62,5% ασχολείται με μεγάλες βιομηχανίες (από 500 και άνω) .
- Το 62,5% ασχολείται με μεγάλες λιανεμπορικές επιχειρήσεις (π.χ. πολυκαταστήματα).

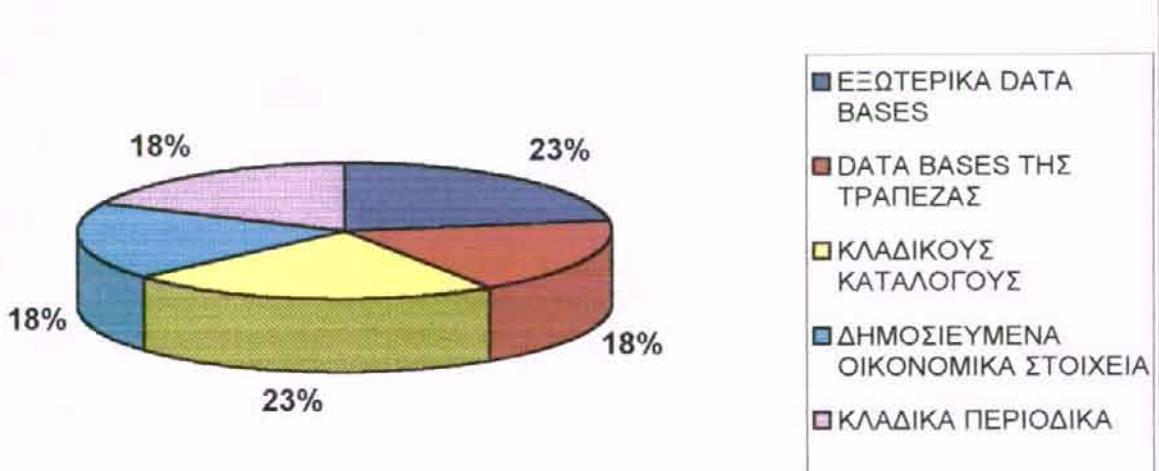
2 . Ποια είναι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και την επιλογή των πελατών ;

Από το δείγμα μας παρατηρείται - με βάση μόνο την πρώτη επιλογή της κάθε τράπεζας – ότι τα πέντε ερωτηματολόγια δίνουν σημασία στην οικονομική κατάσταση του πελάτη ενώ τα υπόλοιπα τρία δίνουν στην δυναμικότητα – προοπτική ανάπτυξης .

Για τα υπόλοιπα κριτήρια (φήμη-μέγεθος επιχείρησης –ανταγωνιστική θέση στην αγορά) η κάθε τράπεζα δίνει διαφορετική βαρύτητα και αξιολόγηση.

3. Ποια μέσα χρησιμοποιείτε για τον εντοπισμό των πιθανών πελατών σας;

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟ ΠΕΛΑΤΩΝ

Οι περισσότερες τράπεζες χρησιμοποιούν εξωτερικά data bases και κλαδικούς καταλόγους ως επί το πλείστον σαν μέσο εντοπισμού πελατών, ενώ με μικρή διαφορά ακλουθούν τα υπόλοιπα μέσα .

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ :

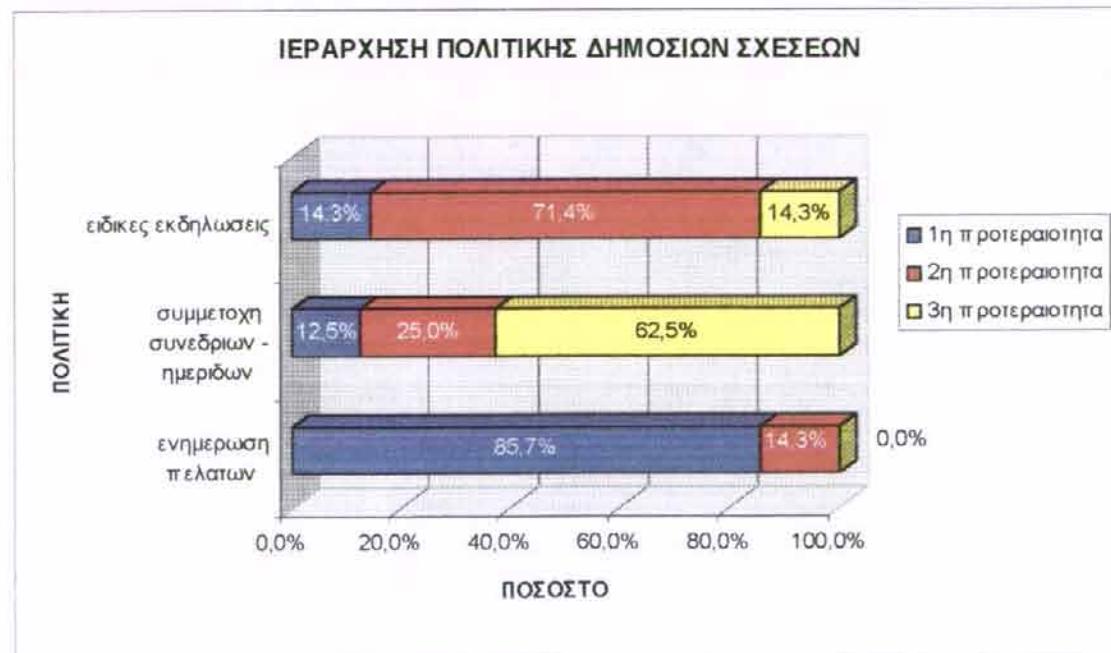
1. Ποια μέσα χρησιμοποιείται στα πλαίσια της διαφήμιστικής προσπάθειας της τράπεζας σας ;

Κυριότερο μέσο διαφήμισης φαίνεται ότι είναι η τηλεόραση / ραδιόφωνο , ενώ παρατηρείται επίσης ότι οι τράπεζες επιλέγουν τη διαφήμιση τους μεταξύ του ειδικού τύπου ή του direct mail χωρίς να αποκλείουμε τη διαφήμιση μέσω του μη ειδικού τύπου , υπαίθριας διαφήμισης κ.α

2. & 3. Υπάρχει ιδιαίτερη μεταχείριση και ειδικές παροχές προς τους μεγάλους πελάτες της τράπεζας σας; εάν ΝΑΙ ποιες από τις οποίες χρησιμοποιούνται για την προσέλκυση τους;

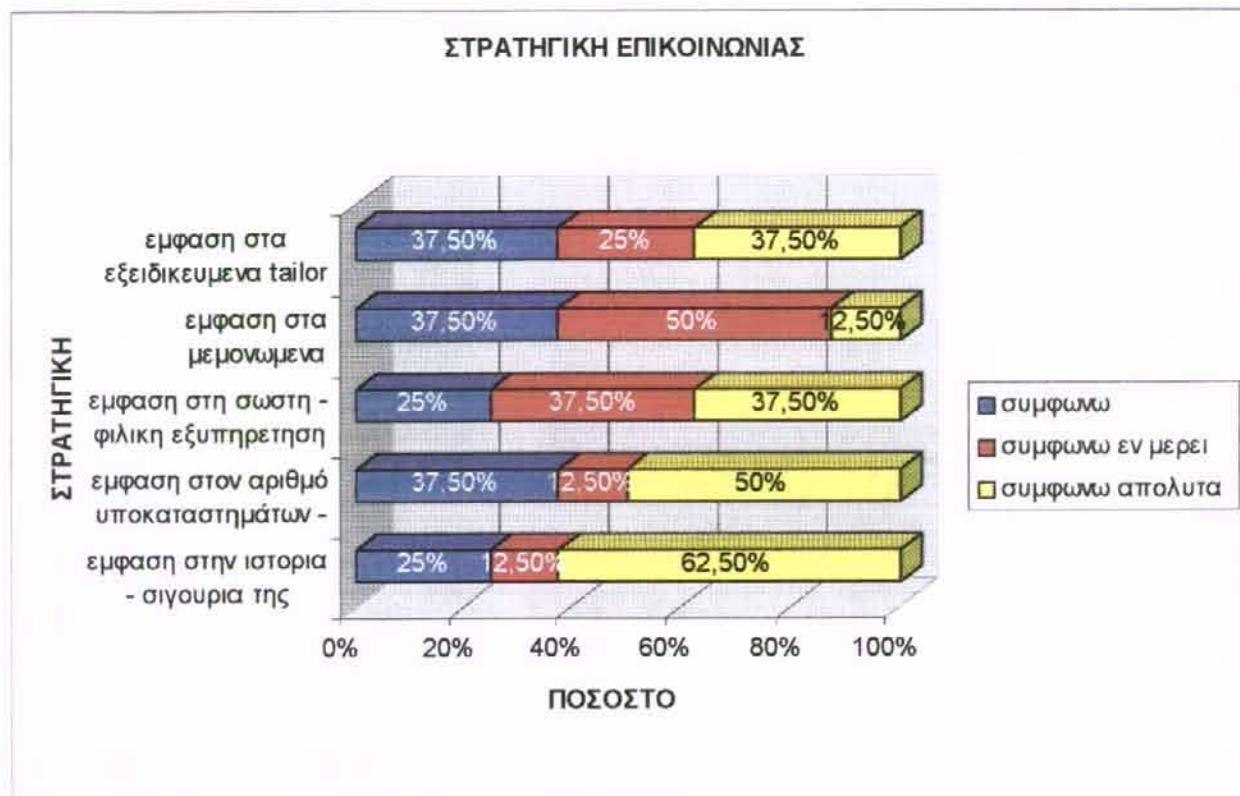
Το 100% του δείγματος έχει ειδική μεταχείριση απέναντι στους μεγάλους πελάτες της. Με μικρή διαφορά παρατηρείται στρατηγική μεταξύ μειωμένων τιμολογίων και χρηματοοικονομικών συμβουλών.

4. Στα πλαίσια της πολιτικής των δημοσίων σχέσεων της τράπεζας σας ποιες είναι οι δραστηριότητες και ποια η σημασία της καθεμίας για την τράπεζα σας;

Οι τράπεζες, δίνουν βάση κατά πρώτον στην ενημέρωση των πελατών, έπειτα στις ειδικές εκδηλώσεις και τέλος στα συνέδρια – ημερίδες .

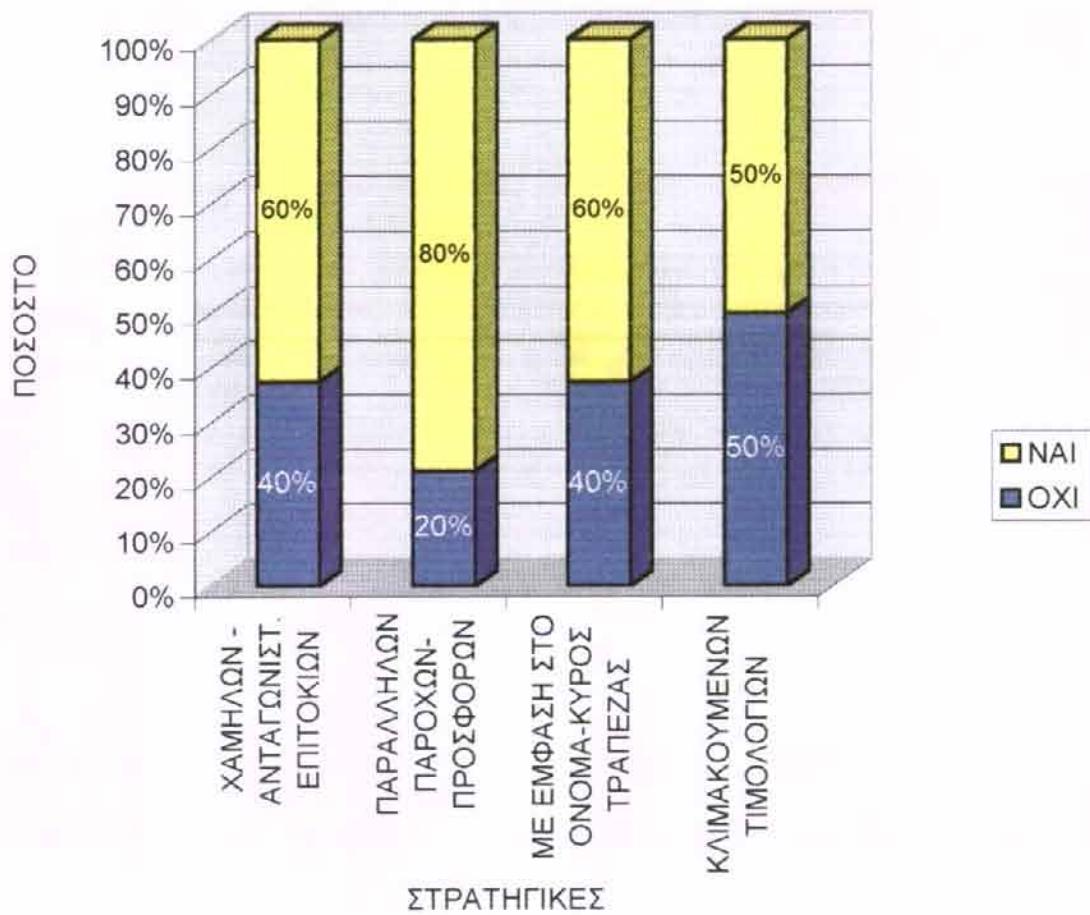
5. Συμφωνείτε με τις παρακάτω στρατηγικές επικοινωνίας;

Εάν χωρίσουμε τις κατηγορίες αυτές ανάλογα με τα «συμφωνώ» , «συμφωνώ εν μέρει» και «συμφωνώ απόλυτα» θα διαπιστώσουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των απαντήσεων «συμφωνεί απόλυτα» με τη στρατηγική που βασίζεται στην ιστορία και τη σιγουριά της τράπεζας (62,7%). Αμέσως επόμενο ποσοστό είναι η στρατηγική που δίνει έμφαση στα μεμονωμένα προϊόντα και το οποίο εκφράζεται από την απάντηση «συμφωνώ εν μέρει» (50%) . Τέλος για την απάντηση «συμφωνώ» οι γνώμες διχάζονται αλλά σαν σημαντικότερες στρατηγικές ξεχωρίζουν : 1) την έμφαση στα εξειδικευμένα tailor made , 2) την έμφαση στα μεμονωμένα προϊόντα και 3) την έμφαση στον αριθμό των υποκαταστημάτων .

6. Ποιες στρατηγικές τιμολόγησης ακολουθεί η τράπεζα σας ;

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ Η ΤΡΑΠΕΖΑ

από το σχεδιάγραμμα φαίνεται το μεγαλύτερο ποσοστό ακολουθεί τη στρατηγική των παράλληλων προσφορών – παροχών και στη συνέχεια κατά μικρότερα αλλά εξίσου σημαντικά ποσοστά ασχολούνται με τις στρατηγικές των χαμηλών ανταγωνιστικών επιτοκίων , με έμφαση στο όνομα – κύρος της τράπεζας και τέλος με τη στρατηγική των κλιμακούμενων επιτοκίων .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **ΧΡΗΜΑ – ΤΡΑΠΕΖΕΣ – ΠΙΣΤΗ** του ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΥ
- **ΧΡΗΜΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ** του ΣΤΕΡΝΙΩΤΗ ΚΙΜΩΝΑ
- **ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑ** του ΔΟΥΚΑΚΗ ΒΑΣΙΛΗ
- **ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ** του ΚΟΚΚΟΜΕΛΗ ΚΩΝ/ΝΟΥ
- **ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ** του ΚΟΥΡΚΟΥΛΟΥ ΑΝΔΡΕΑ
- **ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ : ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ** του ΚΟΡΡΕ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
- **ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ** του ΧΟΛΕΒΑ ΙΩΑΝΝΗ
- **ΧΡΗΜΑ – ΠΙΣΤΗ – ΤΡΑΠΕΖΕΣ** των ΚΙΟΧΟΣ ΠΕΤ. & ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
- **ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ MARKETING** του ΤΟΜΑΡΑ ΠΕΤΡΟΥ
- **ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ** των ΠΑΠΑΝΙΚΟΣ Γ. & ΠΟΖΙΟΣ Γ.

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **ECONOMIC CONCEPT** του BINGHAM ROPERT
- **MONEY – BANKING AND THE US ECONOMY** του HUTCHINSON HARRY
- **THE ECONOMICS OF MONEY, BANKING AND THE FINANCIAL MARKETS** του MISHKIN FRWDERIC
- **DIRECTORY OF BANKING AND FINANCE** του COLLIN P.H
- **INTERNATIONAL FINANCE** του HARRIS MANVILLE

INTERNET

WWW.IN.GR

